

ZOO PRAHA

**ZPRÁVA O PLNĚNÍ
ROZPOČTU ZA ROK 2023**

ZOO PRAHA

ZOOLOGICKÁ ZAHRADA HL. M. PRAHY • U TROJSKÉHO ZÁMKU 120/3 •
171 00 PRAHA 7 • CZ

ZPRÁVA O PLNĚNÍ ROZPOČTU

ZA ROK 2023

OBSAH:

KOMENTÁŘ K ROZBORU HOSPODAŘENÍ
TABULKY Č. 1-5
FINANČNÍ VYPOŘÁDÁNÍ (KOPIE)

ZPRACOVAL:

ING. ŠÁRKA NOVÁKOVÁ, MBA
MGR. JAROSLAV ŠIMEK, PH.D.
ING. ELIŠKA PELLEŠOVÁ
MGR. ING. MARKÉTA HOIDEKROVÁ
ING. LUKÁŠ DIVOKÝ

SCHVÁLIL:

MGR. MIROSLAV BOBEK
ŘEDITEL

2023: ROK JEJÍ EXCELENCE ŠIŠKY

Dvě velké novinky právě uplynulého roku se poprvé objevují až v tomto souhrnu: Jako jediné chovné zařízení mimo Brazílii jsme získali nejvzácnější kachnu světa – morčáka paranského – a podařilo se nám úspěšně odchovat ježuru australskou. Rok 2023 byl však ze všeho nejvíc rokem prvního luskouna odchovaného v Evropě – samičky Šišky. Celkově se v Zoo Praha narodilo či vylíhlo 1 234 mláďat 213 druhů savců, ptáků, plazů a obojživelníků. Roční návštěvnost činila 1 358 292 lidí.

#1 Odchov prvního luskouna v Evropě

Největším chovatelským úspěchem Zoo Praha v roce 2023 a současně i jedním z největších úspěchů v celé její historii se stal odchov prvního mláděte luskouna v Evropě.

Samička luskouna krátkoocasého Šiška se narodila 2. února a její odchov nebyl bez problémů – v prvních týdnech jsme ji museli přikrmovat zředěnou náhražkou kočičího mléka. Podařilo se jej však úspěšně završit.

Význam odchovu Šišky umocňuje skutečnost, že se díky němu podařilo upozornit na problematiku ochrany luskounů. Ti jsou zejména kvůli svým šupinám, které se používají v tradiční čínské medicíně, nejvíce nelegálně obchodovanými savci světa. Šiška se tak stala svého druhu velvyslankyní volně žijících luskounů v srdci Evropy a v určité nadsázce jsme ji začali označovat jako Její Excelenci.

Pro mláďata luskounů je typické, že se vozí svým matkám na ocasu. Výjimkou nebyla ani Šiška, která se o to snažila ještě v době, kdy měla hmotnost hodně přes 2 kg.

Foto Miroslav Bobek

#2 Další skvělé odchovy: želva dlaždicovitá a také ježura

Mimořádný chovatelský úspěch představoval v roce 2023 odchov dvou želv dlaždicovitých. Tento ohrožený a choulostivý druh želvy byl přitom donedávna považován za nechovatelný anáš odchov je první v Evropě. Předcházela mu informace o zabaveném samci, který se dostal do Zoo Taipei. Jeho cestu do Prahy sice zkomplikoval legislativní proces, takže k nám dorazil až v prosinci 2022, ale již na konci března 2023 jedna ze samic nakladla vejce a 4. června se vylíhla dvě mláďata.

Z dalších výjimečných odchovů je třeba uvést dosud nezveřejněnou zprávu o mláděti ježury australské. První mládě, jež se v Zoo Praha narodilo v roce 2021, bohužel uhynulo při přechodu z mateřského mléka na pevnou potravu. Druhé mládě, které matčin vak opustilo začátkem února 2023, však již toto kritické období s vydatnou pomocí veterináře a chovatelů překonalo. Nyní má hmotnost více než 1,5 kg.

Úspěšně odchovanému mláděti ježury prozatím říkáme Pýchavka.

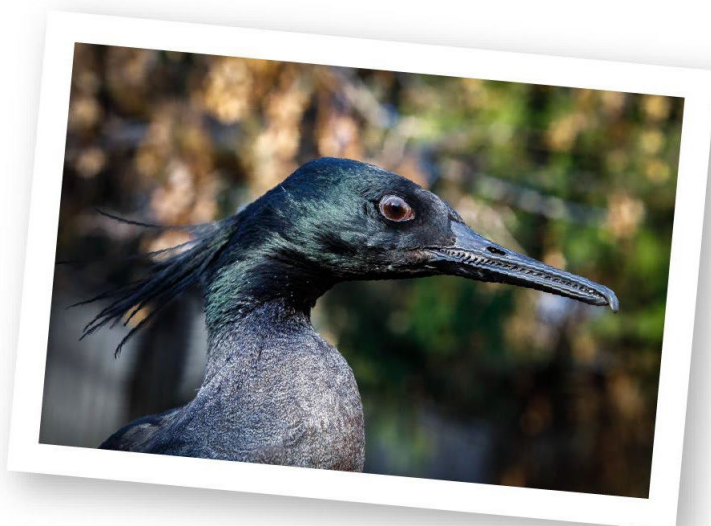
Na prvních záběrech, kdy ještě nemělo příliš patrné bodliny, totiž vypadalo jako houba pýchavka.

Foto Miroslav Bobek

#3 Nejvzácnější kachna světa v Praze

Naše zoo se 25. října stala úplně prvním zařízením mimo Jižní Ameriku a teprve druhým na světě, které získalo možnost chovat kriticky ohroženého morčáka paranského. Pět párů této nejvzácnější kachny světa bylo dovezeno ze Zooparku Itatiba v Brazílii. Veřejnosti budou morčáci paranští představeni při zahájení nové hlavní sezóny 23. března 2024.

Současná populace v přírodě je podle Světového fondu ochrany přírody menší než 250 jedinců, ale místní ochránci přírody hovoří pouze o několika desítkách jedinců. V Zooparku Itatiba bylo letos odchováno 13 mláďat, čímž se populace v lidské péči zvýšila na téměř 70 jedinců, včetně morčáků dovezených do Zoo Praha. Vzájemná spolupráce se Zooparkem Itatiba probíhá již od roku 2016 a od roku 2019 podporujeme jejich záchranný chov i finančně.

Portrét morčáka paranského pořízený již v Zoo Praha. Na jižní polokouli žije pouze tento jeden druh morčáka.

Foto Miroslav Bobek

#4 Návrat kapybar

V roce 2023 se po mnohaleté přestávce vrátili do Zoo Praha největší hlodavci světa – kapybary. Tento jejich návrat nikterak nesouvisí s jejich situací v přírodě, ta je velmi dobrá, ale s jejich popularitou. Bez nadsázky se dá konstatovat, že si je vyžádali naši návštěvníci. Velmi populární jsou kapybary již po desetiletí v Japonsku. Celosvětový zájem pak o ně vyvolaly internetové memy. Zásadní byl v tomto ohledu meme kombinující video zachycující kapybaru jedoucí v autě na sedadle spolujezdce s hitem „After Party“ rapera Dona Tolivera. Zda se internetovým hitem stanou i „pražské“ kapybary, je otázka; návštěvníci však jejich přítomnost v naší zoo velmi oceňují.

Párek kapybar jsme návštěvníkům představili začátkem listopadu. Na základě hlasování veřejnosti dostal sameček jméno Kapík a samička jméno Bára.

Foto Miroslav Bobek

#5 Světová rekordmanka Pieta

Samička hrabáče kapského Pieta dosáhla 16. září 2023 věku 32 let a 28 dní. U žádného jiného hrabáče nebyl nikdy doložen vyšší věk.

Pomyslné žezlo nejstaršího žijícího hrabáče převzala Pieta začátkem června po samci Aferovi, který v anglické Zoo Colchester uhynul ve věku 32 let a 27 dní, a po polovině září ho překonala i v celkovém dosaženém věku.

Historického rekordu v nejvyšším věku dosáhl také leguán kubánský Pepíno, jedna z legend naší zoologické zahrady, který má svou stopu i na Chodníku slávy. V Zoo Praha žil 31 a půl roku, přišel však do ní minimálně desetiletý. Když Pepíno 9. října uhynul, bylo mu více než 41 let.

Samička hrabáče kapského Pieta žije od roku 2014 v chovném zázemí; společnost dvou mladších a mnohem aktivnějších hrabáčů v Africkém domě jí totiž nesvědčila..

Foto Miroslav Bobek

#6 Sečuán, Gobi, Arktida

V červnu jsme zprovoznili novou voliériu Sečuán, která navazuje na jižní fasádu stejnojmenného pavilonu. Její plocha je 100 m², přičemž zhruba třetina připadá na jezírko s uzavřenou cirkulací. Návštěvníci mohou v této voliéře sledovat namnoze velmi vzácné a ohrožené druhy asijských pěvců, v jejichž chovu je Zoo Praha mimořádně úspěšná, ale i další zástupce avifauny Asie. Po celý rok pokračovalo budování nových stájí a výběhů pro koně Převalského, jež doplňují voliéry pro manuly a pavilonek pro plazy a drobné savce. Vzniká tak expoziční celek Gobi, který od zahájení hlavní sezóny roku 2024 nabídne návštěvníkům i repliku slavných Planoucích útesů s tamními fosiliemi, ovó či jurtu a v neposlední řadě představí projekt Návrat divokých koní.

Zprávou roku 2023 se pro nás stalo rozhodnutí Rady hlavního města Prahy, které umožňuje zahájit v následujícím roce 2024 výstavbu expozice Arktida pro medvědy lední a tuleně obecné.

Zajímavé je statické řešení voliéry Sečuán, kde nosná konstrukce je zjednodušena do podoby ocelového oblouku z trubky upevněné na dvou kloubech

Foto Monika Dolejšová

#7 Zelená střecha roku

Při budování nových expozic se snažíme o co nejcitlivější začlenění staveb do okolní krajiny. Že se to přinejmenším v případě Rezervace Dja podařilo, o tom svědčí i 1. místo v soutěži Zelená střecha roku 2023 pro vegetační střechu na pavilonu Rezervace Dja.

Tato střecha je polointenzivní, přírodního charakteru. Stejně jako v blízkém kaňonu Vltavy a na stepních lukách pod Sklenářkou se na ní nacházejí xerothermní a stepní společenstva trav a bylin. Již ve druhém roce po založení zde byl zjištěn výskyt velmi vzácných druhů bezobratlých. Vegetační střecha na Rezervaci Dja je tak nejen estetickým krajínotvorným prvkem a plochou příznivě ovlivňující mikroklima, ale funguje i jako centrum biodiverzity.

Při tvorbě střechy na pavilonu Rezervace Dja byly do celoplošného základu stepních druhů trav dosety a dosázeny byliny vypěstované v programu Regionální pražská směs.

Foto Petr Hamerník

#8 Údolí klášterů a Zlatá step pro koně Převalského

Pokročili jsme v přípravě projektu reintrodukce koní Převalského na východ Mongolska. Začala plnohodnotně fungovat organizace We Help Them to Survive Mongolia, která bude projekt realizovat, a vybrali jsme nejvhodnější lokalitu – Údolí klášterů v oblasti Národního parku Nömrög.

Zaměřili jsme se však také na Kazachstán, jehož představiteli jsme byli požádáni o spolupráci. Po podpisu příslušného memoranda, ke kterému došlo za přítomnosti předsedů vlád obou zemí, jsme v dubnu podnikli průzkumnou cestu po lokalitách vytipovaných pro reintrodukcí koní Převalského. Zvolili jsme Alibi ve Zlaté stepi (Altyn Dala), kde byly následně vybudovány aklimatizační ohrady. První transport koní plánujeme ve spolupráci s Armádou ČR uskutečnit na jaře 2024.

*Porada u jurt na základně,
která vznikla v Údolí klášterů
na východě Mongolska.*

Foto David Broda

#9 Chovné centrum pro velbloudy divoké v Gobi

V roce 2023 byla vybudována doposud nejrozsáhlejší stavba financovaná Zoo Praha v zahraničí. Jde o chovné centrum pro velbloudy divoké v lokalitě Toli Bulag při severovýchodním okraji Přísně chráněné oblasti Velká Gobi A. Toto chovné centrum zahrnuje ohradu o rozloze 60 ha, přístřešek, napajedla, manipulační prostor a v neposlední řadě zázemí pro zaměstnance. Celkové náklady činily 100 000 USD a výstavbu zajišťovala naše partnerská organizace The Wild Camel Protection Foundation – Mongolia.

Velbloud divoký přežívá již pouze v části Číny a zejména v mongolském chráněném území Velká Gobi A. V této oblasti dlouhodobě podporujeme jak výzkum velbloudů divokých, tak zejména jejich záložní chov.

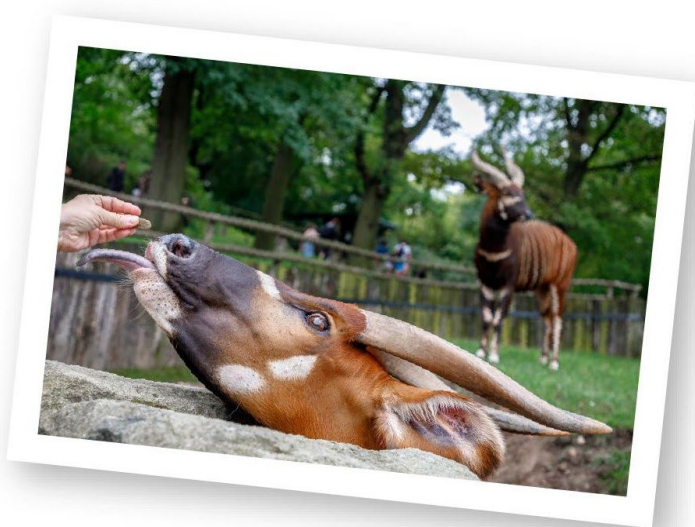

*Skupina velbloudů divokých.
Jde o samostatný druh, který
od předků domácího
velblouda dvouhrbého dělí 700
tisíc let vývoje.*

Foto Miroslav Bobek

#10 Pomáháme na pěti kontinentech

Ochrana ohrožených druhů a jejich stanovišť patří mezi klíčové úkoly moderních zoologických zahrad. Naše zoo tyto projekty realizuje či podporuje na pěti kontinentech. Prostředky na ně získáváme ze vstupného a fundraisingem. V květnu Rada hlavního města Prahy schválila navýšení částky z každého vstupu do Zoo Praha z 5 na 8 Kč, které jsou určeny na financování in situ projektů. Pokud jde o fundraising, ještě výrazněji než v předchozích letech se do něj bez nároku na odměnu zapojili někteří naši chovatelé. V průběhu roku zorganizovali řadu zážitkových programů, jako byly např. Setkání s d'ábly, Snídaně s luskouny, Na skok u antilop nebo Krmení bongů. Tyto jejich aktivity vynesly skutečně mimořádnou částku 850 089 Kč.

Bongů horských žije v přírodě mnohem méně než v zoologických zahradách. Z prostředků získaných svými chovateli přispívá Zoo Praha i na jejich návrat do přírody v Keni.

Foto Miroslav Bobek

Děkujeme všem, kdo Zoo Praha pomáhají, i těm, kdo ji navštěvují a mají rádi!

Miroslav Bobek, ředitel Zoo Praha

I. ODBORNÉ ČINNOSTI ZOOLOGICKÉ

Zoologická zahrada hlavního města Prahy si dlouhodobě udržuje velmi vysokou úroveň chovatelské a odborné činnosti. V roce 2023 byl počet chovaných druhů o něco málo vyšší oproti předchozím rokům. Počet narozených mláďat a rozmnožených druhů byl na podobné úrovni jako v letech předchozích. V dlouhodobém horizontu však kvantita není odpovídajícím měřítkem chovatelských úspěchů. Tím je samozřejmě kvalita, a to jak ve smyslu odchovu vzácných, ohrožených nebo obtížně chovatelných druhů, tak ve smyslu opakovaných odchovů v následných generacích. V průběhu roku 2023 se podařilo několik odchovů s přívlastkem „poprvé v Zoo Praha“, „poprvé v České republice“ či dokonce „poprvé v evropských zoo“. Za vysoce kvalitní chovatelskou prací stojí erudovaní a zkušení pracovníci zoologického útvaru, od chovatelů po kurátory, kteří od roku 2012 pracují v rozdělení do pěti chovatelských úseků. Pro moderní zoologickou zahradu jsou podstatné jak chovatelské výsledky, tak i trvalá práce expozičního charakteru se samozřejmým ohledem na pohodu a kvalitu života chovaných zvířat. Dosažení nejen odborných cílů by nebylo možné bez úzkého sepětí a spolupráce s ostatními útvary v zoo. Nezbytným předpokladem dosažení a udržení vysoké chovatelské i expoziční úrovně je trvalá přízeň zřizovatele, sponzorů i řadových návštěvníků.

V rámci chovatelské práce Zoo Praha tradičně spolupracuje s řadou tuzemských i mezinárodních institucí a je aktivním členem různých odborných organizací. Posláním zoologické zahrady je širší než samotný chov a prezentace zvířat, jak vyplývá nejen ze zřizovací listiny, zákona ČR o zoologických zahradách, příslušných směrnic EU i z nepsaného morálního kodexu. Kromě vlastní chovatelské práce sami vedeme nebo dlouhodobě spolupracujeme v rámci různých ochrannářských projektů v místě přirozeného výskytu ohrožených druhů živočichů (*in situ*). Stranou nezůstávají nadstavbové vzdělávací a odborné aktivity, spolupráce s vysokými školami při realizaci odborných studentských prací, členství v akademických komisích, studentské stáže a praxe či přednášková činnost. Významnou a samozřejmou součástí činnosti vedoucích pracovníků zoologického útvaru i mnoha chovatelů je komunikace s médii a s veřejností.

Zoo Praha je členem WAZA (Světová asociace zoologických zahrad a akvárií), na různých úrovních intenzivně pracuje v rámci EAZA (Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií) - největšího mezinárodního regionálního sdružení zoologických zahrad na světě. Pracovníci Zoo Praha zastávají významné pozice v různých orgánech a pracovních skupinách tohoto sdružení. Své zástupce má zoo od nejvyšší rady EAZA po odborné komise chovných programů (EEP). V oblasti mezinárodní spolupráce při ochraně biodiverzity a záchraně ohrožených druhů se jako odborní experti podílíme na práci ve strukturách IUCN (Mezinárodní unie na ochranu přírody) a v jiných mezinárodních organizacích.

V rámci mezinárodní spolupráce pokračovaly během celého roku 2023 odborné aktivity jednotlivých kurátorů v Evropské asociaci zoologických zahrad a akvárií - v EEP komisích, pracovních skupinách (TAG) či na plemenných knihách (ESB, ISB). Začátkem roku se specialista na enrichment a vedoucí krmivářského oddělení zúčastnili European Zoo Nutrition Conference v lotyšské Rize. Kurátor chovu savců byl vyslán na zasedání odborné skupiny EAZA pro kočkovité šelmy (Felid TAG), které se konalo na jaře v Innsbrucku. Další kolegové se v průběhu roku účastnili jednání a setkání odborných skupin (např. Deer TAG Midyear Meeting v Itálii, v Dánsku pořádané Elephant TAG Meeting, Small Mammal TAG Midyear Meeting a Antelope and Giraffe TAG Midyear Meeting). V polovině září se kurátoři útvaru spolu se specialistkou na enrichment a welfare účastnili výročního zasedání EAZA v Helsinkách. Zde se podařilo dojednat příchody některých nových druhů – např. pouštních

středoasijských koček manulů, madagaskarských fos nebo kapybar. V témže měsíci proběhlo v Zoo Praha také jednodenní setkání European Conservation Breeding Group v rámci World Pheasant Association (WPA). Tohoto workshopu se účastnilo celkem 35 odborníků pod vedením 2 našich kolegů. Začátkem října byla koordinátorka EEP programu pro bažanta Edwardsova pozvána na mezinárodní symposium WPA v Singapuru. Kurátor chovu savců byl vyslán na výroční konferenci WAZA konanou v americkém San Diegu. Jeho účast na zasedáních EAZA i WAZA mimo jiné napomohla záchraně a odchovu 1. mláďete ježury v Praze. Ve španělské Valencii byl pořádán EAZA Animal Welfare Assessments Workshop, kterého se účastnila naše kolegyně, specialista na welfare. V listopadu proběhlo v Kolíně nad Rýnem každoroční setkání veterinárních lékařů, na které byl vyslán hlavní veterinář.

Nejvýznamnější stavební aktivitou týkající se zoologického útvaru bylo započetí přípravných prací na dalším z velkých projektů Zoo Praha, komplexu Arktida, určeném primárně pro medvědy lední. Stávající prostory pro medvědy jsou již morálně zastaralé a nevyhovují současným požadavkům na moderní chov těchto severských šelem. Kromě medvědů ledních bude součástí komplexu Arktida také prostor pro chov tuleňů. Do závěrečné fáze těsně před dokončením dospěla výstavba 1. etapy projektu „Pláně“ určená především pro koně Převalského a dále pro pouštní mongolské malé savce, plazy, bezobratlé a pouštní kočky manuly.

Vybrané členství v mezinárodních organizacích

- WAZA – World Association of Zoos and Aquariums
- EAZA – European Association of Zoos and Aquaria
- IZE – International Association of Zooeducators
- Species 360 – International Species Information System
- ITG – International Takhi Group (Miroslav Bobek a Jaroslav Šimek – členové představenstva)
- DGHT - Deutsche Gesellschaft für Herpetologie und Terrarienkunde (RNDr. Ivan Reháček, CSc. – člen)
- World Pheasant Association (Antonín Vaidl - čestný člen v sekci ČR a SR)
- Das Europäische Fruchttaubenprojekt
- EAZWV – Evropská asociace veterinářů zoozvířat a volně žijících zvířat (MVDr. Roman Vodička, Ph.D. – vedoucí české sekce)
- CAZWV – Česká asociace veterinářů zoozvířat a volně žijících zvířat (MVDr. Roman Vodička, Ph.D. – člen, MVDr. Helena Vaidlová – člen)
- Verband der Zootierärzte (MVDr. Roman Vodička, Ph.D. – člen)
- AAV – Americká asociace ptačích veterinářů (MVDr. Helena Vaidlová – člen)
- EAAV – Evropská asociace ptačích veterinářů (MVDr. Helena Vaidlová – zástupce pro ČR)
- British Herpetological Society (RNDr. Ivan Reháček, CSc. - člen)
- Society for the Study of Amphibians and Reptiles (RNDr. Ivan Reháček, CSc. - člen)
- Herpetologist´ League (RNDr. Ivan Reháček, CSc. - člen)

Práce v mezinárodních komisích a institucích

WAZA - Conservation and Environmental Sustainability Committee

RNDr. Ivan Reháček, CSc. - člen

EAZA - EAZA Council

Mgr. Miroslav Bobek - člen rady EAZA

EAZA - Research Committee

RNDr. Ivan Reháček, CSc. - člen

EAZA Boards of Campaignes - Shellshock and Amphibian Ark

RNDr. Ivan Reháček, CSc. - člen

EAZA TAG (Taxon Advisory Group)

RNDr. Ivan Reháček, CSc. - předseda TAG pro plazy

Mgr. Jaroslav Šimek, Ph.D. - místopředseda TAG pro koňovité

RNDr. Pavel Brandl, Ph.D. - malí savci, kočkovité šelmy, poloopice

Mgr. Barbora Dobiášová - koňovití, antilopy a žirafy

Martin Kristen - sloni

Mgr. Jan Mengr - jelenovití

Antonín Vaidl - papoušci, dravci, veslonoží, pěvci, měkkozobí, brodiví

Petr Velenský - plazi

Mgr. Veronika Zahradníčková – hrabaví, plazi

TASA (Threatened Asian Songbird Aliance)

Antonín Vaidl - člen

EEP (EAZA Ex situ Programme) - Evropský ex situ program - koordinátor chovu

RNDr. Pavel Brandl, Ph.D. - komba ušatá

Mgr. Barbora Dobiášová - kůň Převalského

Mgr. Barbora Dobiášová - přímorožec beisa

Mgr. Jan Mengr - muntžak malý

Dr. Peter Praschag - želva amboinská, komplex želv rodu *Batagur*

RNDr. Ivan Reháček, CSc. - želva obrovská, orlície bornejská, varanovec bornejský

Antonín Vaidl - sup mrchožravý, dvojjzoborožec hnědavý

Mgr. Veronika Zahradníčková - bažant Edwardsův

ESB (European Studbook) - Evropská plemenná kniha

RNDr. Ivan Reháček, CSc. - hroznýšovec kubánský, želva černavá, gaviál indický, krokodýl kubánský

RNDr. Pavel Brandl, Ph.D. - velemyš obláčková a největší

Mgr. Veronika Zahradníčková - satyr Cabotův

ISB (International Studbook) - Mezinárodní plemenná kniha

Mgr. Jaroslav Šimek, Ph.D. - vedoucí ISB pro koně Převalského

EEP (EAZA Ex situ Programme) - Evropský ex situ program - člen komise

RNDr. Pavel Brandl, Ph.D. - levhart mandžuský, lev indický

Mgr. Barbora Dobiášová - voduška abok, zebra Grévyho, anoa nížinný, pekari Wagnerův, sitatunga západoafrická

Martin Kristen - slon indický

Mgr. Jan Menger - talapoin severní, vydra hladkosrstá, gueréza plástíková

Mgr. Jaroslav Šimek, Ph.D. - bongo horský, kůň Převalského, žirafa

Antonín Vaidl - sup hnědý, amazoňan rudoocasý, ibis skalní, holub růžový, tučňák Humboldtův, kagu chocholatý, majna černokřídlá, bulbul korunkatý, bažant Edwardsův

Petr Velenský - varan komodský, želva skalní, želva sloní

EAZA MON-P (EAZA Monitoring Plan) - monitoring druhu

RNDr. Pavel Brandl, Ph.D. - hutie kubánská, mara slaništní, komba jižní, komplex kočky bengálské *sensu lato*

RNDr. Ivan Reháček, CSc. - varanovec bornejský (platilo část roku 2023, poté vedeno jako EEP)

Antonín Vaidl - lori vlnkovaný, tricha orlí, amazoňan jamajský

ITG (International Takhi Group) - Mezinárodní skupina pro ochranu koně Převalského v Mongolsku

Mgr. Miroslav Bobek - člen výboru

Mgr. Jaroslav Šimek, Ph.D. - člen výboru

CPSG (Conservation Planning Specialist Group)

RNDr. Ivan Reháček, CSc. - člen

CPSG (Conservation Planning Specialist Group) - Strategic Committee

RNDr. Ivan Reháček, CSc. - člen

IUCN Species Survival Commission - Komise IUCN pro záchranu druhů

RNDr. Ivan Reháček, CSc. - člen skupiny odborníků pro leguány (*Iguana Specialist Group*) a člen skupiny odborníků pro krokodýly (*Crocodile Specialist Group*)

Mgr. Jaroslav Šimek, Ph.D. - člen skupiny odborníků pro koňovité (*Equid Specialist Group*)

Antonín Vaidl – člen skupiny odborníků pro volavky (*Heron Specialist Group*) a skupiny pro sledování obchodu s asijskými pěvci (*Asian Songbirds Trade Specialist Group*)

Mgr. Veronika Zahradníčková - členka skupiny odborníků pro plazy, specializace na anolisy (*Snake and Lizard Red List Authority Group*)

JZAR (Journal of Zoo and Aquarium Research)

RNDr. Ivan Reháček, CSc. - člen redakční rady

VCF (Vulture Conservation Foundation) - Nadace na ochranu supů

Antonín Vaidl – člen poradní skupiny

International Technical Advisory Committee for White-bellied Heron - Mezinárodní skupina pro ochranu volavky císařské

Antonín Vaidl - člen

RSPN Bhutan (Royal Society for Protection of Nature Bhutan) - Královská společnost pro ochranu přírody Bhútánu

Antonín Vaidl - člen

Odborné publikace

Bernátková A., Ceacero F., Oyunsaikhan G., Sukhbaatar D., **Šimek J.**, **Komárková M.** 2023. Novel observation of play behaviour between a harem holder and a bachelor group of Przewalski's horses in the wild. *Acta Ethologica* 26: 145 - 150.

<https://link.springer.com/article/10.1007/s10211-023-00421-9>

Bernátková A., Oyunsaikhan G., **Šimek J.**, **Komárková M.**, Ceacero F. 2023. Social networks of reintroduced Przewalski's Horses in the Great Gobi B Strictly Protected Area (Mongolia). *Current Zoology*: 1 - 13. <https://academic.oup.com/cz/advance-article/doi/10.1093/cz/zoad011/7087053>

Fischer D., **Velenský P.**, **Víta V.**, Čekal J. & **Rehák I.** 2023. Stav populace ještěrky zelené (*Lacerta viridis*) v areálu Zoo Praha v letech 2021 a 2022 a aktualizovaný návrh managementu k jejímu perspektivnímu zachování [Population status of the European green lizard (*Lacerta viridis*) in the Prague Zoo area in 2021 and 2022 and an updated management proposal for its long-term conservation]. *Gazella* 49: 134 - 181.

Chmelař J., Civiš P., Fischer D., Frynta D., Jeřábková L., Rudolfová V. & **Rehák I.** 2023. Protecting isolated reptile populations outside their main area of distribution: a predictive model of the Dice snake, *Natrix tessellata*, distribution in the Czech Republic. *Biodiversity Data Journal* 11: e114790. <https://doi.org/10.3897/BDJ.11.e114790>

Novak, B.J., Ryder, O.A., Houck, M.L., Putnam, A.S., Walker, K., Russell, L., Russell, B., Walker, S., Arenivas, S.S., Aston, L., Veneklasen, G., Ivy, J.A., Koepfli, K.-P., Rusnak, A., **Šimek, J.**, Zhuk, A., Phelan, R., 2023. Endangered Przewalski's horse, *Equus przewalskii*, cloned from historically cryopreserved cells. *bioRxiv preprint*: <https://doi.org/10.1101/2023.12.20.572538>

Rehák I. 2023. Looking back at the WAZA Gharial Resolution. *WAZA News* 2023, 2: 21-23.

Rehák I. et Cizelj I. 2023. Which lizards should we keep in zoos? *Zooquaria* 24, 120: 18-19.

Rehák I., **Velenský P.**, **Zahradníčková V.** & **Martincová I.** 2023. Ex situ population of *Aldabrachelys gigantea* (Reptilia: Testudines) in the European Association of Zoos and Aquaria and its perspectives: Hidden extinction and how to prevent it. *Acta Societatis Zoologicae Bohemicae* 86: 139–156.

Nejvýznamnější tuzemské a mezinárodní spolupráce

- ostatní zoologické zahrady v rámci EAZA a UCSZOO (Unie českých a slovenských zoologických zahrad) a soukromí chovatelé
- MěVS SVS a SVS (Městská veterinární správa v Praze Státní veterinární správy a Státní veterinární správa) a SVÚ (Státní veterinární ústav)
- MŽP (Ministerstvo životního prostředí) - oddělení CITES a ČIŽP (Česká inspekce životního prostředí)
- MHMP (Magistrát hlavního města Prahy) - Odbor ochrany prostředí
- vysoké školy, nejvíce Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy, Česká zemědělská univerzita, Přírodovědecká fakulta Jihočeské univerzity, Přírodovědecká fakulta UPOL Olomouc a Mendelova univerzita v Brně
- Biologické centrum AV, Č. Budějovice
- Český rybářský svaz
- Národní muzeum, Národní knihovna Praha a regionální vědecké knihovny (Brno, Plzeň, Ústí n. L., České Budějovice, Olomouc, Hradec Králové)
- AOPK - Agentura ochrany přírody a krajiny
- Ústav lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky 1. LF UK a VFN
- FN Motol, ÚVN Střešovice
- Veterinární a farmaceutická univerzita, Brno
- Výzkumný ústav veterinárního lékařství, Brno
- Botanická zahrada hl. m. Prahy
- ČSMCH (Českomoravská společnost chovatelů, a.s.)
- Česká herpetologická společnost (RNDr. Ivan Reháček, CSc. - prezident, Nataša Velenská - člen, Petr Velenský - člen)
- Acta Societatis Zoologicae Bohemicae (RNDr. Ivan Reháček, CSc. - člen redakční rady)
- Česká zoologická společnost (RNDr. Ivan Reháček, CSc. - člen)
- Česká společnost ornitologická
- Teraristická společnost Praha (RNDr. Ivan Reháček, CSc. - čestný člen, Nataša Velenská - čestný člen, Petr Velenský - čestný člen)
- Třesina, z.s. – reintrodukce modrásků východních na VKP Sklenářka
- Leibnitz Institute for Zoo and Wildlife Research (IZW), Berlín
- Správa přísně chráněné oblasti Velká Gobi B, Mongolsko
- The Wild Camel Protection Foundation UK
- The Wild Camel Protection Foundation – Mongolia
- Wildlife Conservation Society – Mongolia
- WWF – Mongolia
- International Takhi Group
- National University of Mongolia
- Ministry of Environment and Tourism, Mongolsko
- Mongolian University of Life Sciences, Mongolsko
- Institute of Veterinary Medicine, Mongolsko
- Tropical Forest and Rural Development, Kamerun
- Ape Action Africa, Kamerun
- Ngoyla Wildlife Reserve, Kamerun
- The Ministry of Forestry and Wildlife, Kamerun

- Správa Biosférické rezervace Dja, Kamerun
- Living Forest Trust, Kamerun
- Institut Congolais pour la Conservation de la Nature, Demokratická republika Kongo
- Správa Národního parku Kahuzi-Biega, Demokratická republika Kongo
- MCBT - Madras Crocodile Bank Trust a Gharial Conservation Alliance, Indie (RNDr. Ivan Reháček, CSc. - předseda pro evropský region)
- IZY - International Zoo Yearbook
- Zoological records
- Herpetologist´ League
- Asian Turtle Conservation Network
- European Forum for Reptiles nad Amphibians
- Green Balkans (Federation of Nature conservation NGOs)
- Vulture Conservation Foundation
- World Pheasant Association
- CEMAVE Centro Nacional de Pesquisa e Conservacao de de Aves Silvestres, Brazílie - ochrana ary Learova
- ICMBio Instituto Chico Mendes de Conservacao da Biodiversidade, Brazílie - ochrana ary Learova
- ISPRA (Italian Institute for Environmental Protection and Research), Itálie - ochrana supa mrchožravého
- Bulgarian Society for Protection of Birds (BSPB) (BirdLife International) - ochrana supa mrchožravého
- CERM (Centro Rapaci Minacciati), Itálie - reintrodukce supa mrchožravého
- Cikananga Conservation Breeding Centre, Jáva, Indonésie - ochrana krasky jávské, sojkovce dvoubarevého a s. rezavočelého
- Department of Natural Resources and Environment, Tasmánie - ochrana d'ábla medvědotvého
- Zoos Victoria – ochrana paropuch corroboree, ochrana jižních klokanů skalních, rehabilitace zvířat po požárech
- Australian Ecosystems Foundation – ochrana vakoplchů trpasličích
- The University of New South Wales – ochrana vakoplchů trpasličích
- New South Wales Government, Department of Planning, Industry and Environment – ochrana vakoplchů trpasličích
- Royal Zoological Society of South Australia Inc. (Adelaide Zoo) – ochrana koal, ochrana krátkokrčky hnědavé, rehabilitace zvířat po požárech
- Mt Rothwell, Austrálie – ochrana klokanů jižních skalních, protipožární zařízení
- New South Wales Office of Environment and Heritage – ochrana paropuch corroboree
- Zoopark Itatiba, Brazílie - ochrana morčáků paranských
- Centro Chaqueño para La Conservación e Investigación, Proyecto Taguá, Paraguay - ochrana pekari Wagnerových
- Free the Bears Fund – ochrana luskounů v Laosu
- Stiftung Artenschutz Species Conservation Foundation – ochrana gibonů *Nomascus annamensis* ve Vietnamu
- Viet Nature Conservation Centre – ochrana bažantů Edwardsových ve Vietnamu
- Mount Kenya Wildlife Conservancy – ochrana bongů horských v Keni

Stavy zvířat

Počet chovaných druhů zvířat v Zoo Praha je dlouhodobě vyrovnaný, drobné změny v počtech nepřevyšují obvyklou meziroční dynamiku. Ke konci roku 2023 bylo v Zoo Praha chováno celkem 6 296 jedinců 703 druhů. V hlavních kategoriích (savci, ptáci, plazi) se jednalo o 4 062 jedinců 596 druhů.

Tab. 1 - Přehled chovaných druhů a jedinců za poslední 3 roky.

	k 31.12.2021		k 31.12.2022		k 31.12.2023	
	druhů	jedinců	druhů	jedinců	druhů	jedinců
Savci	157	978	157	1 012	165	1 006
Ptáci	292	1 802	286	1 785	281	1 808
Plazi	141	1 032	145	1 152	150	1 248
Obojživelníci	9	273	9	340	11	444
Ryby	33	1 136	37	1 465	31	1 452
Paryby	1	1	1	1	0	0
Bezobratlí	52	247	56	244	65	338
Celkem	685	5 469	691	5 999	703	6 296

Tab. 2 - Počet chovaných druhů ve vybraných kategoriích za poslední 3 roky.

	2021	2022	2023
Červená kniha ohrožených druhů (IUCN Red List 2015)	541	542	542
Evropské chovné programy – EEP	77	114	122
Mezinárodní plemenné knihy – ISB	41	43	44
Evropské plemenné knihy - ESB	66	42	42
Ohrožené druhy fauny ČR	37	37	37
CITES	272	279	277

Odchovy

V roce 2023 se narodilo či vylíhlo celkem 1 139 mláďat 210 druhů savců, ptáků a plazů (66 druhů savců, 103 druhů ptáků a 41 druhů plazů), v kategorii odchované bylo ke konci roku vedeno celkem 910 mláďat 188 druhů (z toho 59 druhů savců, 92 druhů ptáků a 37 druhů plazů).

Tab. 3 - Přehled narozených mláďat ve třech hlavních skupinách zvířat v posledních 5 letech.

	2019	2020	2021	2022	2023
Savci	429	582	423	450	399
Ptáci	513	466	390	475	405
Plazi	240	326	225	304	335
Celkem	1 182	1 374	1 038	1 229	1 139

Tab. 4 - Přehled odchovaných mláďat ve 3 hlavních skupinách zvířat v posledních 5 letech.

	2019	2020	2021	2022	2023
Savci	353	512	365	390	339
Ptáci	361	306	272	292	278
Plazi	226	292	202	257	293
Celkem	940	1 110	839	939	910

Nejvýznamnější odchovy

Plazi

V roce 2023 se vylíhlo 335 mláďat 41 druhů plazů, tedy želv, ještěřů a hadů. Počtem rozmnožených druhů jsme vyrovnali loňský historický rekord. Je třeba ovšem konstatovat, že druhy, které mají koordinované chovné programy v rámci EAZA často podléhají chovatelské restrikci. Rozmnožování některých druhů je v některých institucích v některých letech striktně nedoporučeno. Protože patříme v chovu plazů k absolutní evropské špičce, odchovy našich tradičních druhů často v evropských zoo dominují. Snaha o zamezení dominance určitých genetických linií potom vede k tlumení jejich rozvoje. Typickým příkladem je varan komodský. Každoroční snůšky našich samic od roku 2018 neinkubujeme. Počet vylíhnutých, ale zejména pak odchovaných jedinců se snažíme racionalizovat vzhledem ke kapacitě zázemí a chovatelské náročnosti i nákladnosti. Všichni plazi bez výjimky se totiž odchovávají odděleně od rodičů ve speciálních odchovných nádržích a vyžadují zvláštní chovatelskou péči a jiný typ krmiva než dospělí jedinci.

Zásadním a průlomovým odchovem roku pro nás byla 2 mláďata želv dlaždicovitých, tedy druhu, který dosud žádná evropská zoo nerozmnožila. Ještě před pár lety byly želvy dlaždicovité pro svou citlivost a komplex životních nároků považovány za nechovatelné v lidské péči. Naši chovnou skupinu tvoří 4 samice, získané jako mláďata ze soukromého projektu pod patronací basilejské univerzity v roce 2010, a samec dovezený po dlouhém úředním procesu v listopadu loňského roku ze zoo v Taipei. Rovněž i 2. nejvýznamnějším odchovem byla želva. Želvy ostnitě stabilně rozmnožujeme jako jediná evropská instituce, ačkoli jejich chov byl založen v roce 2001 dostatečným počtem jedinců z tzv. hongkongského konfiskátu a mají chovný program EAZA. Jejich reprodukce je ovšem velmi nesnadná, i proto, že kladou po jednom vejci vyžadujícím velmi specifické inkubační podmínky. Tím více nás těší, že se nám podařilo rozmnožit samici, která se vylíhla již u nás, došlo tedy v samičí linii k 1. dosažení 2. generace v Evropě. Otcem mláďete se stal nepříbuzný samec ze zmíněného konfiskátu, jehož

geny zatím v chovu zastoupeny nebyly, a který k nám přišel v rámci chovatelské spolupráce ze Zoo Plzeň. Velmi významným odchovávaným druhem je pro nás také agama malovaná s 24 mláďaty. Tento název se v našich materiálech objevuje poprvé v souvislosti s revizí dříve široce rozšířeného druhového komplexu agama osadní, který se rozpadl na řadu lokálně omezenějších druhů. Jejich určení bez znalosti místa původu je nemožné bez analýzy DNA. Tu pro nás provedla skupina Mgr. Jiřího Šmída, Ph.D. z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, se kterou jsme navázali spolupráci. Došlo tedy k přeurčení druhu agamy západoafrické na agamu malovanou. Každopádně se jedná o zástupce nejtypičtějších afrických ještěřů, který v chovech českých zoologických zahrad málem vymizel. V loňském roce jsme se pokusili o jeho záchranu ve spolupráci se Zoo Plzeň a Zoo Olomouc tím, že jsme zbývající jedince přesunuli do našeho chovu. Úspěšné odchovy z konce loňského a začátku letošního roku jsme již začali distribuovat do dalších zoo - první jedinci šli do Dvora Králové. Budoucnost této agamy u nás je zatím zajištěna. Rovněž 61 vylíhnutých mláďat agamy stepní představuje uspokojivý počet a záruku dostatečné generační obměny k zajištění budoucnosti tohoto krátkověkého druhu v Zoo Praha. Naopak u želv skalních je situace v institucích EAZA do té míry stabilní, že nebylo vydáno doporučení k množení. Výjimečně jsme však 1 mládě vylíhli, protože se jedná o jedince 3. následné generace v naší zoo, což je u dlouhověkých suchozemských želv mezi zoologickými zahradami stále zcela ojedinělé. Za zvláštní zmínku stojí i mládě agamy límcové, protože tento velmi charismatický druh, který jsme do kolekce zařadili teprve v loňském roce, se v Zoo Praha rozmnožil poprvé. Loňský odchov se podařilo zopakovat u leguánků pruhovaných, letos jsou navíc v reprodukci i loňská mláďata a výsledkem je neočekávaný počet 52 vylíhnutých mláďat. Po loňské pauze se letos v počtu 5 mláďat vylíhly i krajty Albertisovy. Velmi výrazný chovatelský výsledek se po několika letech podařil i u pouštního leguána čukvaly zavalité, jehož 17 letošních mláďat je nejvíce v historii chovu. Velkou radost máme z 1 vylíhnuté želvy amboinské, protože tento tradiční druh byl v uplynulých několika letech zatížen obtížemi při inkubaci vajec. Potíže při odchovu velmi drobných mláďat máme naopak u kriticky ohrožených dlouhokrček rotiských, z 3 vylíhnutých se nepodařilo odchovat ani jedno. U orlicie bornejské je při chovu v lidské péči zásadním problémem samostatné klubání z vajec. Ten se zatím nepodařilo vyřešit ani výraznou úpravou inkubačních podmínek. Jediné mládě, vylíhnuté s dopomocí po uplynutí inkubační doby, bylo slabé a uhynulo do týdne. Další rozmnožené druhy - želva texaská, stepní, hvězdnatá, pardálí, tuniská a kubánská, dlouhokrčka drsná, varan molucký, vodnářka pruhovaná, štíhlavka Ravergierova, hroznýšek pestrý, korálovka Ruthvenova, zmije obecná, chřestýš kostkovaný, gekon páskovaný, zázračný, obrovský a panenský, felzuma Standingova, gekončík noční, leguánovec obojkový, leguánek kýlnatý - patří mezi naše tradiční a dlouhodobě chované. Platí to i o dalším rozmnoženém druhu, gekonu *Chondrodactylus laevigatus*, který zatím nemá český název. Vznikl totiž recentním odštěpením od gekona Turnerova, kterého chováme již od roku 2003. Naopak poprvé se u nás rozmnožovaly nově pořízené druhy - lepoještěř pestrý a mabuja páskovaná.

Zvláštní zmínku zasluží chov leguánů kubánských. Letos důsledkem vysokého věku uhynul zakladatel chovu, samec Pepíno. Tento rekordman žil v Zoo Praha 31 let, 5 měsíců a 17 dní, přišel však jako zcela dospělý ve věku nejméně 10 let. V říjnu se ovšem opět vylíhlo 9 mláďat tohoto druhu. Jedná se o 25. ročník mláďat leguánů kubánských v Zoo Praha, celkově jich bylo již 248 a ve většině z nich jsou nějakým podílem zastoupeny Pepínovy geny. Velmi tradiční je rovněž střídání generací v expozici mláďat v Pavilonu šelem a plazů, kde vždy vystavujeme 1 až 2leté leguány kubánské. Letos na podzim se po drobné úpravě v expozici zabydlel 24. ročník těchto mladých leguánů (vylíhnutí v roce 2022).

Každý rok se snažíme osvěžit kolekci několika novými druhy plazů. Do expozičního komplexu „Indonéská řeka“ ve vstupním rondelu pavilonu Indonéská džungle se pokoušíme doplnit drobné druhy ještěřů, které by oživily tropickou vegetaci nad hladinou vody. Protože se jedná o rozsáhlý a členitý prostor, je zde obtížné zaručit péči o každého jedince. Proto jsme se soustředili na běžné, vysoce adaptabilní druhy. Jsou jimi lepoještěr pestrý, mabuja páskovaná a dasie olivová. Zásadní rozhodnutí jsme museli učinit v expozici Terárium ve starém pavilonu slonů. Po úhynu posledního starého jedince scinka šalomounského jsme se rozhodli tento druh neobnovovat a zesílit hadí aspekt této expozice. Podařilo se nám od chovatele z Belgie získat mladé jedince velmi vzácně chovaných a rovněž velmi atraktivních psohlavců Batesových, kterým jsme připravili v Teráriu u rezervace Bororo expozici napodobující stromové patro amazonské džungle. V zázemí zatím připravujeme žábu listovnici pestrou na doplnění jejich expozice a mláďata užovek tygřích, které budou obývat akvaterárium s vodnářkami. Nové druhy jsme rovněž pořídili do připravované mongolské expozice. Areálu u horní stanice lanovky sice budou dominovat koně Převalského, ale vedle nich vzniká prostor i pro drobnější mongolskou faunu včetně několika druhů plazů. Hroznýšky tatarské, které jsme pořídili jako mláďata z odchovu Zoo Kolín nad Rýnem, odchováváme již několik let, letos na podzim jsme navíc získali trojici druhů typických drobných ještěřů, tedy paještěrky Převalského, agamky Převalského a agamky sluneční.

Novou plazí expozici jsme zřídili v Africe zblízka. Velká vitrína u východu z pavilonu se vyprázdnila přestávkou v chovu gundiů. Po osazení novými svítilny a po rekonstrukci vnitřního prostoru se z ní stala pouštní expozice, osazená trnopy žíhanými, které jsme 2 roky odchovávali v zázemí. Dalším nově vystaveným druhem byla již zmíněná agama límcová, která byla uvedena hned zkraje ledna do své expozice. Ta se v pavilonu šelem a plazů zdá být z pohledu atraktivnosti velmi úspěšná.

Jarní sezóna u velkých želv byla poznamenána stavební aktivitou v jejich výběhu, která nedovolila vypuštění želv ven v obvyklém termínu. Želvy tedy mohly vyjít na pastvu až s měsíčním zpožděním. Dočkaly se ale kompletně zrekonstruovaného výběhu včetně nového šťavnatého travnatého povrchu, který skýtá mnohem lepší pastvu než původní trávník. Instalovaný zavlažovací systém by měl být zárukou dobré prosperity travního koberce i přes suchá období. Výrazně vylepšená je i vyhlídka na želvy, s pásem mezi výběhem a vnějším hrazením, který evokuje prostředí řídké trnité buše se špičatými vápencovými výchozy na atolu Aldabra.

Zásadní událostí začátku roku je pro plazy z mírného podnebného pásma vždy zimování (respektive jeho ukončení), které probíhá v široké škále možností od zcela přirozených podmínek ve venkovních expozicích přes nastavení zimního režimu klimatizováním ve vnitřních expozicích až po umístění v boxech ve vinotéce. Tyto postupy jsou léty vyzkoušené a tak i letos proběhlo zimování beze ztrát a problémů a dobrý start do sezóny se potvrdil i dobrými chovatelskými výsledky.

Úspěšné rozmnožování jsme zaznamenali i u 3 druhů obojživelníků. Běžnější létavku obecnou používáme v různých expozicích na doplnění biotopu a k likvidaci přebytečného hmyzu, obtížněji chovatelnou létavku ušatou vystavujeme spolu s předchozím druhem v akváriu ve vstupu do Indonéské džungle a pro její rozmnožování je třeba vytvořit zvláštní podmínky (dešťovou komoru) v zázemí. Podobným způsobem se v zázemí podařilo rozmnožit i rákosničku běloskvrnnou, která má svou expozici v pavilonu Afrika zblízka.

Ačkoli u hromadně chovaných ryb většinou o rozmnožování neusilujeme a stavy doplňujeme odchovy z farem, na jednu charakteristickou skupinu ryb vystavovaných v pavilonu Indonéská

džungle klademe zvláštní důraz a snažíme se je vytírat v zázemí. Touto skupinou jsou duhovky, jichž se letos podařilo rozmnožit 4 druhy, konkrétně duhovku lososovou, diamantovou, Bleherovu a Boesemanovu. Tyto rybí odchovy doplňuje rovněž v zázemí odchovávaný ilyodon Whiteův. Dva druhy ryb jsou schopné rozmnožování i v samotných společných expozicích. Jedná se o parmičku velkoskvrnnou, která za dobu úspěšné existence v pavilonu Indonéska džungle 4krát změnila latinský název či určení a dánio malabarské z pavilonu Čambal.

Velmi aktivní bylo i oddělení chovu bezobratlých živočichů. Dospělci těchto živočichů většinou žijí velmi krátce a úspěšné vystavování i dlouhodobý chov závisí na velmi intenzivní chovatelské práci v zázemí. Tímto způsobem se podařilo v 1. pololetí rozmnožit 37 druhů bezobratlých živočichů, konkrétně 3 druhy plžů (achatin), 2 mnohonožky, 1 štíra, 4 druhy pavouků, 2 druhy cvrčků, 1 pakobylku, 13 druhů švábů, 1 druh zákeřnice, 9 druhů zlatohlávků a 1 druh nosatce. Rovněž se podařilo dokončit i stavební část ubikace pro strašilky humří, jejichž získání je předmětem intenzivního jednání s australskými úřady.

Vrchní a odborní chovatelé i kurátor se velmi aktivně zapojují do vzdělávacích i popularizačních programů týkajících se plazů i dalších chovaných živočichů. Mimo samozřejmé a iniciativní spolupráce na provázení zooškol, letních táborů a podobných aktivitách probíhá na úseku řada komentovaných krmení a prohlídek. Příkladem jsou tradiční komentovaná krmení velkých želv a plazů v Pavilonu šelem a plazů, prohlídky chovatelského zázemí krokodýlů kubánských s výkladem či letos nově komentovaná krmení gaviálů. Tradičně ve spolupráci s kolegy rovněž pořádáme 4krát ročně želví dny, kde formou přednášek a besed seznamujeme návštěvníky se zoologickými i chovatelskými zákulisními zajímavostmi, které se této ohrožené živočišné skupiny týkají.

Ptáci

V chovu ptáků jsme měli v potenciálních chovných párech celkem 220 původních druhů, z nichž již celkem 146 sneslo alespoň jedno vejce. Prokazatelně oplozené snůšky byly získány od 112 druhů, u 103 druhů se vylíhla mláďata. Za odchované můžeme považovat mláďata 92 druhů. Z významnějších odchovaných druhů jmenujme například nestory kea, kteří byli na začátku roku odchováni ručně chovateli, ale později adoptováni vlastními rodiči. Důležité je zmínit hnízdění australských kormoránů černobílých, jejichž evropská populace doznala obrovského úbytku a snažíme se tak zachránit jejich chov v Evropě. V současné době chováme největší kolonii mimo jejich původní domovinu. Celkem se podařilo odchovat 15 mláďat, což je největším úspěchem v historii našeho chovu. Mláďata opakovaně odchovával i pár kvakošů rezavých, který poprvé přezimoval ve venkovní asijské voliére. Celkem 4 mláďata byla odchována v Asijské deltě. Nový pár pro osvěžení krve a zvětšení kolonie jsme získali ze Zoo Plzeň. Záměrem je nahrazení nadpočetné kolonie kvakošů nočních za právě tento vzácně chovaný druh. Ve stejné expozici se vylíhla také 3 mláďata čápů bělokrkých, z nichž se nakonec podařilo odchovat 2 mláďata do samostatnosti. Z dalších druhů ptáků vázaných na vodu mají své odchovy ibisové bílé (3 mláďata), žlutokrcí (4 mláďata), černohlaví (2 mláďata) a šedokřídli (1 mládě). Poprvé v historii chovu se podařilo odchovat 1 mládě u ibisů modrookých. Tento druh je ojediněle chovaným endemitem Madagaskaru. Endemitem tohoto ostrova je i ibis madagaskarský, který odchovával přirozeně 3 mláďata, což je skutečně raritní výsledek. Další z chovaných druhů ibisů, ibis hnědý, odchovával 2 mláďata a ibis skalní pak 4 mláďata. Poprvé v Zoo Praha i v České republice byl odchován jihoamerický ibis bělolící. V historii zoo se nám tedy povedlo odchovat již všech 11 chovaných druhů ibisů. Jedná se tak o největší kolekci ibisů v rámci evropských zoo. Mládě volavčíka člunozobého bylo odchováno v péči chovatelů. Vylíhla se mláďata u kolpíků bílých, afrických i růžových, ale i u stále vzácně odchovávaných zejozobů

afrických. Volavky vlasaté se u nás daří odchovávat v posledních letech každoročně. Nikoli však bukáčky malé, a proto máme opravdu radost z 3 odchovaných mláďat. Stejný počet mláďat odchoval i pár kladivoušů afrických ve svém gigantickém hnízdě v průchozí voliére. Jediné vylíhnuté mládě nesytů afrických nebylo rodiči odchováno. Šest mláďat mají i tučňáci Humboldtovi. I emu hnědý odchoval mládě, které bylo podloženo zlíhně pod samce inkubujícího podkladky.

Po neoplozené snůšce orlosupů bradatých a nezdaru při inkubaci u supů hnědých a supů kapucínů, máme radost z mláděte supa mrchožravého i ze 7 poštolek jižních. Odchovy obou zmíněných druhů jsou zapojeny do reintrodukčních programů v Bulharsku a již odešly do adaptačních voliér, aby mohly být na jaře vypuštěny. Pro reintrodukcii v Rakousku byla poskytnuta 2 mláďata puštíků bělavých. Z dravců se ještě zaskvěli kondoři menší 2 mláďaty. V chovu sov jsme uskutečnili výměnu sov indických s Tierparkem Berlín, abychom si vytvořili 2 nepříbuzné páry. Velmi důležité byly i dovozy dravců k dopárování lichých jedinců. Dovezení byli samec orla nejmenšího ze Zoo Liberec, samec orla bělohlavého ze Zoo Attica v Řecku a samice orla kejklíře z ptačího parku ve Walsrode.

Z hrabavých ptáků si ceníme 5 mláďat ohrožených hoků červenolaločnatých, která jsou 1. odchovem tohoto druhu v rámci ČR. Také 3 odchovaní satyři Cabotovi jsou důležití zejména pro chovný program a udržení tohoto druhu v Evropě. Poprvé byl odchován i bažant vietnamský a tradičně máme mláďata u bažanta Edwardsova. Jihoamerickému zástupci hrabavých, guanovi Grayovu, se vylíhla 3 mláďata, která byla odchována. Hnízdění dalších druhů hrabavých skončilo pouze snůškami bez vylíhnutých mláďat. Ze Zoo Plzeň jsme přivezli 2. pár bažantů Salvadoriho, kteří jsou v chovech již skutečnou raritou.

Chovatelsky úspěšnou skupinou byli i vrubozobí. V roce 2023 jsme dosáhli největšího počtu nejen v této skupině, ale i historické události v chovu ptáků vůbec. V říjnu byli historicky poprvé exportováni mimo svou domovinu morčáci paranští jakožto nový druh v Zoo Praha. Pět párů jsme získali ze Zooparque Itatiba v Brazílii, se kterým spolupracujeme na chovném programu. Ptáci se zatím adaptují velmi dobře v zázemí skleníkového typu. Představení veřejnosti plánujeme na začátek návštěvníkové sezóny 2024. Také 2. nový ptačí druh získaný v tomto roce je zástupcem vrubozobých. Jedná se o nelétavou kachyni parníkovicovou, jejíž 1 pár z ptačího parku Walsrode bude obývat expozici společně s tučňáky Humboldtovými. Odchovy této skupiny reprezentují morčáci šupinatí, morčáci bílí, poláci hnědáví, kachničky karolínské, kachničky šedoboké, lžičáci pestří, poláci malí, čírky obecné nebo čírky diamantové. Odchov kaček strakatých se letos nezdařil, ačkoli se vylíhnulo 5 kachňat, nicméně další vzácně chované druhy jako jsou husovci stračí a zejména pižmovky konžské, se zaskvěly odchovem. U pižmavek konžských se jedná o 3. přirozený odchov v řadě, letos v počtu 8 mláďat a celkem v počtu 15 mláďat. Od kachen patagonských (vlasatých) se podařilo odchovat 1 mládě po 9 letech. Po delší době se vylíhla mláďata berneškám rudokrým a tradičně berneškám kanadským. Z chovného centra v italském Monticellu jsme přivezli pár kachnic bělohlavých k obnovení chovu.

Celkem 22 mláďat se vylíhlo tenkozobcům opačným a 3 mláďata dytíkům velkým, z čehož 2 mláďata byla úspěšně podsazena pod rodiče a odchována přirozeně. Jespáky bojovné jsme doplnili také z výše jmenovaného chovného centra.

V zimním období již hnízdily některé tropické druhy holubů. Holub šedobřichý byl 1. ptačím mládětem roku 2023 a další 2 mláďata z následující snůšky byla také odchována. Úspěšný odchov proběhl i u asijských holubů papoušcích a holubů růžovotemenných. Odchov holubů bažantích (horských) se podařil po 7 letech v Rákosově pavilonu. Hnízdění korunáčů

modrošedých dopadlo nezdarem, avšak doufáme v úspěch v dalším hnízdění. Příchodem nových samců holubů růžových ze Zoo Plzeň a Zoo Londýn máme možnost opět sestavit chovný pár.

Mláďata odchovali i někteří papoušci. Přes chladné jarní počasí vyvedli mladé papoušci vlnkovaní ve venkovní voliére a v zázemí pavilonu Indonéská džungle se podařilo odchovat 1 charmozina Stellina v melanistické formě. Mláďata byla odchována i u loriů černošedých (2 mláďata) a vlnkovaných (2 mláďata). Velkým úspěchem jsou 4 mláďata loriček Edwardsových od 2 párů. Dosud se nikdy nepodařilo odchovat mláďata od 2 párů v 1 hnízdní sezóně. Zoo Praha je navíc jedinou institucí, která tento druh dlouhodobě odchovává. Poprvé se vylíhlo mládě u loriček oranžovoprásých, ale uhynulo pod rodiči následující den. Dopárováním lichého samce a dovozem dalšího páru jsme zvýšili stav na 3 páry. Z větších druhů papoušků máme mláďata u amazoňanů modrobřadých (3) a jamajských (5), ale také u madů modrotemenných (2) a papoušků patagonských chilských (5). Amazoňané jamajští a papoušci patagonští poprvé vyvedli mláďata přirozeně v expozici Rákosova pavilonu. Vylíhnuté mládě arů hyacintových jsme ponechali pod rodiči, kteří bohužel svou rodičovskou úlohu nezvládli.

Z asijských zoborožců opustila dutinu 3 mláďata filipínských zoborožců rýhozobých. U tradičně odchovávaného druhu, dvojzoborožce nosorožčího, máme v páru novou samici ze Sharjah breeding Conservation v UAE. Naopak u dvojzoborožců indických populace rychle stárne v celé Evropě a naše 2 samice již nejsou přes vysoké stáří a zdravotní stav schopny snůšky. Zdánlivě opačná situace je u našich 2 párů dvojzoborožců hnědavých, kteří jsou ve věku 13 až 16 let. Přes náznaky hnízdní aktivity zatím ke snůšce nedošlo. Jediný záznam o hnízdění samice tohoto druhu F1 generace bylo ve věku 19 let, proto věříme, že čas tohoto raritního druhu v naší zoo i v celé Evropě teprve přijde.

Z pěvců je potřeba zmínit mláďata u flétnáků australských (3), hýlů mexických (3) a zvonků zelených (2). Mláďata vyvedli také vlhovci Chapmanovi a špačci čínští. Mládě vylétlo z budky i loskutákům posvátným poprvé v expozici Bažantnice. V líhni se po 10 letech vylíhla 3 mláďata iren tyrkysových. Podařilo se odchovat 1 mládě ručně chovateli a 1 pod rodiči, 3. mládě bohužel uhynulo, ale i tak je to velký úspěch v chovu pěvců. V chovu sojkovců vlnkohřbetých se podařilo po 9 letech odchovat 2 mláďata, což je velmi raritní a tato mláďata jsou tak jedinými odchovanými v rámci světových zoologických zahrad v tomto období. Podobně vzácní jsou i sojkovci rezavouší, u nichž se podařilo odchovat 2 mláďata vylíhnutá v líhni a rozkrmít chovateli, aby byla zpětně podsazena pod rodiče. Opakovaně jsme tedy využili metodiku pěstounského odchovu vlastními rodiči. Jedno mládě měli i sojkovci chocholatí a v závěru roku i sojkovci dvoubarví. Ze Zoo Londýn se podařilo dovézt 2 samice sojkovců jihočínských, abychom opětovně nastartovali chov i u tohoto druhu. Také dovoz samice špačka holohlavého snad vykřesá naději pro udržení tohoto druhu v evropských chovech.

Návštěvníkům zoo jsme na začátku roku 2023 představili nový druh, jeřáby bílé, někdy nazývané také sibiřské. Jedná se o jediný kriticky ohrožený druh jeřába, do jehož chovného programu (EEP) jsme se zapojili.

Savci

V chovu savců se narodilo 399 mláďat 66 druhům. Nejzásadnějším narozeným savcem a v podstatě nejzásadnějším mládětem tohoto roku v celé zoo se stala samička luskouna krátkoocasého pojmenovaná „Šiška“. Ta se narodila 2. února 2023. Za celou dobu pokusů

o chov luskounů v evropských zoo je to od 19. století vůbec poprvé, co se nějaké zoologické zahradě podařila reprodukce luskouna od páření rodičů až po narození mláděte. „Šiška“ měla poměrně těžký start, v prvních dnech neměla její matka „Tang“ dostatek mléka a mládě jsme museli příkrmovat 2krát až 3krát denně. Po 2 týdnech se podařilo samici „rozkojit“, mládě začalo nabírat váhu normálním tempem a další příkrm již nebyl nutný. Na konci 1. pololetí už mládě dosáhlo hmotnosti okolo 1 600 gramů a vypadalo jako dokonalá zmenšená kopie rodičů. Dokonce začalo samostatně žrát potravu dospělých zvířat, dříve než je to obvyklé. V 6 měsících bylo možné mládě považovat za odchované. Na konci 3. čtvrtletí vážilo cca 2 200 g a bylo ještě ve společné expozici s matkou. Teprve v říjnu byla Šiška definitivně oddělena. Na konci roku byla zcela samostatná a vážila již přes 3 kilogramy.

Poněkud ve stínu luskouna zůstalo další mimořádné mládě – ježura novoguinejská. Tento druh se u nás vylíhl již před 2 lety, mládě se však nezdařilo odchovat. Mládě narozené v letošním roce dlouho prosperovalo, kritická se ukázala ale až doba odstavu, která nastává zhruba v 8 měsících života. Mládě nezačalo přijímat potravu pro dospělé a jeho váha klesala. Podobně to bylo i u mláďat v jiných zoo, např. v San Diegu. Zaznamenaný pokles může být až v desítkách procent hmotnosti. V našem případě došlo k poklesu ze zhruba 1 300 g na pouhých 870 g! Po konzultacích s kolegy ze San Diega jsme opakovaně provedli krmení mláděte sondou v anestezii, což je náročné a riskantní. Zároveň proběhla medikace proti kokcidiím. Mláděti se podařilo zprůchodnit střeva a nastartovat apetýt. Na konci roku již vážilo přes 1,5 kg. Tento druh je, podobně jako luskouni, v Evropě v chovech již od 19. století, ale odchovy se začaly objevovat až zhruba v posledních 10 letech a stále jsou naprosto mimořádné.

Tradičně se v průběhu roku dařil chov klokanů – mláďata se narodila hned 5 druhům, ze kterých potěšily přírůstky zejména u našich „specialit“ – 3 mláďata klokanů Hagenových (přičemž naopak 1 pár jsme odeslali do belgické Pairi Daizy), 2 mláďata klokanů obrovských tasmánských a 3 mláďata klokanů horských. Poslední uvedený druh rozmnožujeme úspěšně do té míry, že jsme z našich odchovů založili chovy či bakalářské skupiny již ve 4 dalších zoologických zahradách – naposledy odešel jeden z našich odchovaných samců do Zoo Halle v Německu. Standardem jsou mláďata u klokanů rudých a rudokrkých (po 2 mláďatech) a bažinných. Reprodukce po několika letech proběhla i u klokanů parma, protože se nám po delší době podařilo dopárovat sólovou samici samcem z Holandska. Zásadním příchodem byl dovoz samice vombata obecného tasmánského Winkleigh. Ta se narodila v tasmánské Trowuně a je již samicí zkušenou, protože odchovala mládě. V Evropě byla odkaranténována v Zoo Kodaň. Po další měsíční karanténě v Praze jsme ji seznámili se samcem Cooperem a v průběhu června jsme registrovali 1. páření. Na konci roku bylo evidentní, že pozdější páření bylo plodné. Na začátku 2. pololetí se nám také podařilo dokončit dovoz páru vombatů obecných kontinentální formy ze zoologické zahrady v Adelaide. Tato zvířata obohatí po odkaranténování a stabilizaci v evropských podmínkách chovný program EEP. Mezi vačnatci došlo také k úhynu jednoho ikonického jedince – ve věku více než 14 let uhynul jeden z nejstarších zdokumentovaných klokánků krysích na světě, samice Prašivka.

Mláďata odchovávala řada druhů malých savců, mezi nimi stojí za zmínku mary slaništní (12 mláďat), tany severní (4 mláďata), komby jižní (5 mláďat), komby Garnetovy (poprvé dvojčata a mezi nimi i samice, kterých je v chovu extrémní nedostatek), daman stepní (dvojčata), dikobraz jihoafrický (3 mláďata), urzon kanadský (1 mládě, po matce již naše druhá generace), krysy obrovské (5 mláďat), po řadě let i pískomilové křečkovití a 2 vrhy jsme zaznamenali u bércona afrického (mláďata bohužel uhynula). První mláďata se narodila kaloňům plavým (odchov byl ale neúspěšný). Poprvé se rozmnožovali také malí noční primáti – maki Goodmanovi. Již relativně vzrostlé mládě maki bohužel při nehodě v zařízení uhynulo.

Celou řadu malých savců jsme pro naše chovy také získali – například bělozubky nejmenší z Humboldtovy univerzity Berlín (5 párů, ještě do konce roku odchovaly 16 mláďat), hutie kubánské z Jihlavy (2 samice), maki Goodmanovy z Plzně (další pár). Chovy jsme doplnili i o 2 nové druhy drobných hlodavců - hraboše syslí (kteří se hned rozmnožili) a přírodní formu pískomila mongolského pro nové doprovodné expozice v sousedství budovaných výběhů pro koně Převalského. Po řadě let jsme také obnovili chov myši nilských – tento dříve běžný druh prakticky vymizel z evropských chovů. Po krátké přestávce došlo také k obnovení expozice gundi saharských – namísto původní vitríny se noví jedinci, původem ze zoo v Jihlavě a Budapešti, nastěhovali do expozice po veverkách bušových, přičemž samice byla koncem roku březí. Zdárně proběhlo přebudování části starého pavilonu slonů na zázemí pro chov kapybar, které sdílí výběh s mravenečnicí velkými. U hrabáčů kapských jsme přistoupili k výměně zvířat a přepárování dosud úspěšného chovného páru. Samice Kvída, které bylo v květnu 18 let, totiž už během březosti opakovaně trpí problémy se zuby, které komplikují odchov a podepisují se na jejím zdravotním stavu, a proto již nebude dále připouštěna. Šanci dostala mladá samice Sabi, která k nám přijela ze Zoo Plzeň výměnou za naši nejmladší odchovankyni Farisu. Ke konci roku jsme již mohli z vyšetření ultrazvukem potvrdit, že nové spojení se vydařilo a samice Sabi je březí. Samici na dopárování jsme získali ze Zoo Lipsko i pro samce bércoa Petersova. Zvířata jsou zatím umístěna v zázemí.

V chovu šelem proběhla výměna dospělých samců tygrů ussurijských se Zoo Plzeň (k nám přicestoval samec Tiber). V obou zahradách se původní páry k sobě chovaly „vlažně“, výměna je tak pokusem vytvořit u tohoto druhu funkční páry. Nicméně ani v nové sestavě se reakce zvířat nezlepšily. Z francouzského Peaugres jsme do chovu získali mladou samici geparda. Dopárovali jsme také samici mangusty trpasličí. Ani v pavilonu Indonéska džungle nebyla nouze o novinky. V květnu se povedlo získat novou samici vydry hladkosrsté a k radosti celého chovatelského týmu se po ukončení povinné karantény podařilo ji naprosto bez problému spojit s chovným samcem. Novou samici vlka hřivnatého jsme získali z Nordens Ark ve Švédsku. Naopak od nás odešel samec kočky rybářské do Norimberka. Tomuto druhu se v evropských chovech nedaří. Ani spojení u nás se nevyvíjelo pozitivně, a proto jsme dali přednost návratu kocoura k mladé samici v Německu. Posledním pokusem, jak zajistit reprodukci stárnoucí, ale dosud plodné, samice lva indického „Ginni“ byl její přesun do zoo v Budapešti. U nově sestaveného páru psů pralesních se narodila 2 mláďata – samci. Z šelem se poprvé rozmnožovali oceloti slaništní. Mládě bohužel, jak je to u prvniček šelem časté, nepřežilo. Dva vrhy mláďat se narodily u surikat a to v rozmezí pouhých 3 měsíců, kdy přišlo nejdříve v dubnu na svět 5 jedinců a následně v červenci další 4 mláďata. Dvě mláďata – po matce již ve 2. generaci narozené u nás – odchovaly jihoamerické kuny tayry. Mezi velkými šelmami došlo koncem 3. čtvrtletí k celé řadě úhynů starších jedinců. Na tumor plic uhynul samec tygra sumaterského. Uhynul dlouhodobě imunitně oslabený samec geparda a brzy po něm i jeho starší partnerka, na selhání ledvin, což je v zásadě u starších kočkovitých šelem častý problém. Po velmi dlouhé neúspěšné léčbě jsme museli utratit samici vlka hřivnatého s automutilačním chováním. Multiorgánová rakovina byla příčinou úhynu samice medvěda ledního v nedožitých 20 letech věku, tedy dříve, než bychom očekávali. Úhyn medvědice jen podtrhnul pro tento druh neutěšený stav současného chovatelského zařízení. To je již desítky let morálně zastaralé a bez vybudování nového by nebylo možné v chovu těchto šelem v Zoo Praha pokračovat. V závěru roku však přišla skvělá zpráva o schválení celkových nákladů na výstavbu nové expozice „Arktida“ ze strany zřizovatele.

V chovu slonů nejvíce rezonovala smutná událost z počátku roku. V závěru ledna uhynula jedna z mladých slonic, narozených v roce 2020, Amalee. Důvodem byla prudká infekce sloním herpesvirem (EEHV), který představuje největší riziko v chovu slonů. Ohroženou skupinou

jsou zejména mláďata starší než 2 roky, což se v tomto případě potvrdilo. Proti EEHV dosud neexistuje účinná léčba, průběh infekce bývá nesmírně agresivní a rychlý. Navzdory intenzivní snaze týmu chovatelů a veterinářů o záchranu slůně se samičku zachránit nepodařilo. Bohužel nelze odhadnout, jaký vývoj může mít výskyt infekce v našem stádě v budoucnosti a musíme být připraveni kdykoli znovu zasáhnout. K tomu by v budoucnu mohla pomoci zásoba sloní krevní plazmy, kterou se snažíme zajistit. Navzdory tomu, že proces jejího získávání od našich starších slonic je dosti obtížný, se nám podařilo vytvořit operativní zásobu, kterou bychom mohli v budoucnosti použít k pokusu o záchranu akutně nemocného slona – samozřejmě však doufáme, že nebude nutné podobný pokus realizovat. Během roku jsme se také snažili zajistit kvalitní nový domov pro našeho odrůstajícího sloního samce Maxe. Po místních šetřeních jsme bohužel došli k závěru, že vytipované instituce v Maďarsku a v Itálii nespĺňují technické požadavky a tak bude muset Max u nás vydržet s ostatními samci ještě jednu zimu. Na jaře příštího roku by se nám již mělo podařit jej přestěhovat, nakonec do Belgie. Italské zařízení, které nyní prochází technickými úpravami, by se mohlo v příštím roce stát domovem pro Maxova sourozence Rudolfa.

V rámci chovu primátů nelze opomenout komentář k chodu nejnovějšího pavilonu v Zoo Praha, kterým je Rezervace Dja. Pavilon je v tuto chvíli kompletně obsazen všemi plánovanými druhy zvířat. Ve vnitřních prostorách se již zcela zabydleli zejména šetkouni afričtí ve společné expozici s kočkodany Brazzovými. Hned, jak to umožnilo počasí, byly oba druhy vypuštěny i do venkovního výběhu. Tam mohou šetkouni dle libosti rýt v substrátu a poskytnout tak návštěvníkům pohled na přirozené chování těchto pestře zbarvených zvířat. I velkou expozici goril je možno považovat za plně zabydlenou. Soužití goril a gueréz funguje, díky dostatku prostoru a povaze obou druhů, naprosto bezproblémově. Zmíněná expozice byla vybavena potravním enrichmentem ve formě hlavolamu, který gorily hojně využívají. Pozorování goril při jejich snažení je velmi oblíbené ze strany návštěvníků, neboť tím pádem lze na vlastní oči a poměrně detailně sledovat ukázkou lidoopí zručnosti v praxi. Nově přichozí gorily, Kisuma a Duni, také čekala jejich 1. návštěva venkovního výběhu. Stejně jako u šetkounů a kočkodanů bylo třeba vyčkat na příhodné počasí. Na Opičích ostrovech probíhají přípravy na výstavbu nové ubikace pro chov malp. Ta vznikne na místě objektu, v němž dříve žila skupina gueréz plástíkových. Změny probíhaly také v pavilonu gorilích samců, v Centru Méfou. Zde byl v doprovodné expozici ukončen chov tamarinů bělovousých, a expozice byla přebudována, aby vyhovovala podmínkám pro chov nového druhu, damanů pralesních. Jeden chovný pár těchto sympatických zvířat se již v expozici zabydlel a doufáme, že se v následujících měsících začne množit.

Během roku 2023 se i na chovatelském úseku primátů narodilo hned několik mláďat. V únoru přišla na svět 2 mláďata makaků vepřích, v březnu pak 1 mládě kočkodana Brazzova, v říjnu 2 mláďata kotulů veverovitých, v listopadu 2 letošní mládě kočkodana Brazzova a nakonec v prosinci 3. mládě kotula. Radostnou novinkou byla 2 testy potvrzená březost nové gorilí samice Duni v Rezervaci Dja. Samice Kijivu, která má od koordinátora EEP rovněž povoleno přípuštění, na sebe nenechala dlouho čekat. Pokud proběhne jak březost obou samic, tak následně i oba porody bez komplikací, narodí se v rodinné skupině goril v roce 2024 hned 2 mláďata se skoro tříměsíčním rozestupem. S napětím očekáváme v následujícím roce také porod u mladé samičky orangutana Diri, pro kterou se nám podařilo získat od koordinátora EEP mimořádné povolení k přípuštění navíc. Ačkoli se nám již v červnu letošního roku podařilo u této samice březost potvrdit, samice bohužel v červenci potratila. Naštěstí obratem zabřezla znovu a doufáme, že se po zbytek již trvající březosti žádné komplikace neobjeví a následně ani při porodu. U orangutanů také došlo k rozdělení skupiny. Samice Mawar s mládětem Kawim jsou od Diri a chovného samce Pagyho odděleny a obývají boxy a ostrov,

který dříve obývali binturongové palawanští. Mají tak s druhou dvojicí zajištěn vizuální kontakt přes vodní příkop a zároveň se tím eliminovalo riziko, které pro malého Kawiho znamenala přítomnost dospělého samce Pagyho.

Na úseku chovu kopytníků probíhá většina porodů, částečně vlivem plánování (u teplomilných antilop) a částečně vlivem sezónnosti chovaných druhů, během prvních 3 čtvrtin roku. Zkraje roku jsou často plánovány porody u antilop. Hned několik porodů jsme tak očekávali u antilop vraných, prvního jsme se dočkali již 12. ledna a další 2 následovaly záhy. Po úspěšném spojení celé skupiny tak mohli návštěvníci od března pozorovat při teplých dnech ve výběhu typickou školku, kterou mláďata tohoto druhu vytvářejí a samice se v jejich hlídání střídají. V lednu se také narodila malá samička u kriticky ohrožené pralesní antilopy bonga horského, další 2 mláďata ji následovala v červnu a červenci. Jednalo se o potomky samic Raily a Dafné, které měly v minulosti problémy se zabřeznutím a mláďata jsou tak výsledkem úspěšné stimulace reprodukčního cyklu. Matka posledního mláděte, již zkušená samice, bohužel v 1. týdnu po porodu uhynula. Přistoupili jsme proto k unikátnímu způsobu odchovu, kdy jsme mládě plně začlenili do skupiny a využili ochoty druhých 2 laktujících samic krmit i mládě nevlastní. To bylo zároveň v 1. měsíci bezkontaktně dokrmováno mléčnou náhražkou, což mu pomohlo překlenout nejisté týdny na začátku života. U žiraf severních núbijských jsme potenciálně očekávali několik porodů, nakonec však rodila samice jediná, prvoroďička Anna. Anna je dcerou našeho samce Johana a tak byla během sezóny 2022 v chovném stádě v Liberci, které vede nepřibuzný samec, abychom zajistili její včasné uchovnění. Mládě se bohužel z důvodu nezkušenosti a zdravotních komplikací nepovedlo odchovat, pro samici Annu je to nicméně velmi cenná zkušenost pro budoucí odchovy. Zkraje jara jsme z důvodu absence dalších porodů přistoupili ještě k připouštění samic s chovným samcem Johanem, pro kterého se jednalo o jeho poslední sezónu. Na konci července se jeho stav začal setrvale zhoršovat a 26. července ve věku zasloužilých 23 let uhynul. Prvních mláďat po novém chovném samci jsme se dočkali u vodušek abok a adaxů núbijských, v obou stádech se daří odchovávat po 2 mláďatech. U jediných v Evropě chovaných buvolců – buvolců běločelých, jsme tento rok přírůstky neplánovali, jelikož stádo čekalo na nového chovného samce. Ten dorazil na konci dubna z francouzského Branféré a ke stádu se připojil již v africkém výběhu. Nového samce pro nadcházející sezónu jsme dovezli také do stáda sitatung západoafrických, kde se nám v letošním roce narodila pouze podměrečná a neživotaschopná mláďata a tak bylo potřeba chovný materiál obměnit. Do vznikající samčí skupiny gazel dama jsme k dvěma prvním chovancům přivezli z mnichovského Tierparku Hellabrunn 2 další mladé samce. Skupina na konci roku čítala 3 jedince, jeden ze samců bohužel po komplikované léčbě a zlomenině končetiny uhynul. Chov těchto v přírodě kriticky ohrožených gazel je poměrně náročný a je potřeba počítat se specifickými nároky na krmnou dávku a silnou senzitivitou na střevní parazity, podmínky k chovu se stále snažíme vyladit a budeme v tom pokračovat i v následujícím roce tak, aby u nás chovaná zvířata prosperovala dlouhodobě. Nejvýznamnějším mládětem na chovatelském oddělení kopytníků se již v 1. čtvrtletí roku stala samička narozená u nejmenších chovaných turovitých, anoa nížinných. Tento endemitní druh ostrova Sulawesi je chován pouze v hrstce zoologických zahrad a jeho reprodukce v posledním desetiletí je na kriticky nízké úrovni, která směřuje k vyhnutí tohoto druhu v evropských zahradách. Tento přírůstek je tedy velkou nadějí nejen pro pražský chov, ale i pro druh jako takový. Z divokých turů se dále povedlo rozmnožit bizony i zubry evropské. Sezónně jsou dané porody u většiny druhů jelenovitých s výjimkou sambarů ostrovních, tropického druhu, kde není říje vázána na parožní cyklus jelena a kolouši se proto rodí celý rok. V historii chovu se jedná o zatím nejúspěšnější rok, protože porodily hned 4 laně a všechna mláďata se daří odchovávat. Dvě velmi dobře prosperující mláďata se narodila ve skupině řídce chovaných

jelenů bělohubých a prvních přírůstků po novém samci jsme se dočkali u jediných evropských divokých sobů - sobů karelských. U jelenů barmských probíhají porody většinou od srpna do konce září, letos však byly porody kvůli zatím nedostatečné dominanci mladého chovného jelena posunuté, probíhaly až do konce roku a podařilo se odchovat 3 přírůstky. Z divokých zástupců podčeledi Caprinae se letos rozmnožila většina druhů. Dvou přírůstků jsme se dočkali po pauze u takinů indických. Jedno mládě se narodilo u nahurů modrých, kde jsme také doplnili stádo o novou chovnou samici z Tierpaku Berlín. Již druhým rokem se narodilo mládě u mladého páru goralů sečuánských, které chová pouze několik zahrad a ještě méně jich druh rozmnožuje. Mladá samička nicméně po měsíci zdánlivě bezproblémového odchovu uhynula z důvodu nedostatečného sání mateřského mléka. U tohoto druhu je každý přírůstek velice cenný pro udržení populace v evropských chovech a v příštím roce se tedy budeme intenzivně zabývat metodikou odchovu tak, abychom podobným problémům předcházeli. I další horští kopytníci přispěli řadou mláďat – celkem 6 se jich narodilo ve skupině tahrů himálajských a 3 ve skupině kozorožců kavkazských. Ve skupině pekari Wagnerových, které již několikátým rokem pravidelně odchováváme jako jedna z mála zahrad, dochází k pohlavnímu dospívání odchovaných samců, což má za následek sníženou reprodukční úspěšnost skupiny, odchody mladých zvířat jsou v dlouhodobém jednání a budou se realizovat během časného jara 2024. Úspěšného porodu dvojčat jsme se dočkali až na sklonku roku, přesto se tento rok jedná o 1 z pouhých 5 úspěšných evropských vrhů. Očekávaný porod u tapírů čabakových se nezdařil. Po celý rok probíhala opakovaně vyšetření, která potvrdila březost a následně měla vést i ke zjištění, kdy se mládě přibližně narodí. Termín byl odhadován na únor – duben 2024. To nám umožnilo zrealizovat ještě přestavbu vnitřních stájí expozice těchto zvířat, která byla zatím přesunuta na oddělení karantény. Samice však měla vážné zdravotní problémy a mládě, které předčasně porodila poslední den roku 2023, bylo mrtvé. Již dříve odchovanou samici tapíra jihoamerického Jasmínu jsme přesunuli do holandského Kerkrade. Jde o 1. potomka samice Taluen, získané před lety z Francouzské Guyany.

V souvislosti s úsilím Zoo Praha o záchranu koně Převalského byly v uplynulém roce zahájeny kroky k reintrodukcí koní Převalského do Kazachstánu a za tímto účelem se v srpnu konal v Zoo Praha mezinárodní workshop ohledně reintrodukční metodiky pro plánovaný transport prvních koní do Kazachstánu v roce 2024. V souvislosti s tím byli na naši chovnou a aklimatizační stanici v Dolním Dobřejově dovezeni první jedinci určení jako kandidáti pro tento reintrodukční projekt. V samotném chovu tohoto posledního divokého koně jsme se dočkali jednoho přírůstku, který se zároveň stal 1. hříbětem narozeným v novém pastevním projektu na Dívčích hradech.

Chovné programy a plemenné knihy

Zoo Praha v průběhu roku 2023 koordinovala 12 evropských chovných programů (EAZA Ex Situ Programmes, EEP), spravovala 1 mezinárodní plemennou knihu (International Studbook, ISB), 7 evropských plemenných knih (European Studbook, ESB) a dohlížela na chov 7 zvířecích druhů (monitoring druhu, EAZA MON-P). Během celého roku pravidelně probíhaly aktualizace plemenných knih evropských programů (ESB), jejichž řízením je Zoo Praha pověřena. Týkalo se to druhů: hroznýšovec kubánský, želva černavá, gaviál indický, krokodýl kubánský, satyr Cabotův, velemyš obláčková a největší. Obdobně probíhaly práce na evropských chovných programech (EEP), včetně příslušných plemenných knih, pro želvu obrovskou, želvu amboinskou, orlícíji bornejskou, komplex želv rodu *Batagur* (pro Zoo Praha koordinuje P. Praschag z Turtle Island Graz), bažanta Edwardsova, supa mrchožravého, druhový komplex dvojzoborožců hnědavých, kombu ušatou, muntžaka malého, přimorožce beisu (ten byl v roce 2023 povýšen z ESB na EEP) a koně Převalského. Podařilo se nám pro

Zoo Praha získat nový EEP pro varanovce bornejského, jehož koordinátorem se stal RNDr. Ivan Reháček, CSc. Jako mezinárodní plemenná kniha (ISB) byl veden program pro koně Převalského. Ke všem programům byla vydávána chovná doporučení a stejně tak doporučení k přesunům zvířat. Zoo Praha měla dále v rámci EAZA na starost monitoring chovu pro tyto druhy: lori vlnkovaný, tricha orlí, amazoňan jamajský, komba jižní, mara slaništní, hutie kubánská a komplex kočky bengálské. Všechny plemenné knihy jsou nyní vedené v databázi ZIMS for Studbooks.

V rámci nejdéle spravované plemenné knihy, kterou Zoo Praha vede, proběhla začátkem roku uzávěrka stavů koní Převalského za rok 2022. K danému datu bylo evidováno jako žijících přes 2 322 koní, které chovalo 148 institucí, ne od všech jsou však dostupné aktuální údaje. Z důvodu absence kontaktů s některými chovateli nebo nemožnosti individuální identifikace některých koní zejména ve větších uskupeních, museli být někteří jedinci z plemenné knihy vyřazeni. Ke konci roku 2023 obsahovala plemenná kniha historické záznamy o 8 935 koních (4 245 hřebců, 4 385 klisen a 305 jedinců neurčeného pohlaví). Počtem individuálních záznamů je plemenná kniha koně Převalského 3. největší mezi savci.

Oddělení obchodu a výměny zvířat

Oddělení obchodu a výměny zvířat zajistilo v roce 2023 přesuny celkem 567 jedinců zvířat. U 217 zvířat se jednalo o přesun v rámci ČR, u 350 jedinců pak o zahraniční dovoz (142 ks) či vývoz (208 ks). Jako obvykle, vzhledem k chovatelským úspěchům, byla v převaze zvířata, která odešla do jiných chovatelských zařízení (celkem 343 jedinců), příchody z jiných chovatelských zařízení se týkaly 224 zvířat.

V roce 2023 jsme spolupracovali celkem se 119 obchodními partnery.

V průběhu roku 2023 se v Zoo Praha objevilo 28 nových taxonů (druhů, poddruhů či domácích plemen) zvířat, které zde nebyly chovány v roce předchozím. Jednalo se o druhy, které se v zoo objevily poprvé v historii, či došlo k znovuobnovení jejich chovu po různě dlouhé přestávce. Mezi nově příchozími je 14 taxonů savců, 4 taxony ptáků a 10 taxonů plazů.

Z obchodních případů, které se týkaly savců, lze zmínit přesun samce lemura běločelého do irského Secret Walley Wildlife park, který proběhl v lednu. Úspěšně byla zrealizována také únorová výměna samců tygra ussurijského se Zoo Plzeň. V březnu odešel samec chápana středoamerického do německého Artenschutzzentrum Grasleben, kde založil nový chovný pár. Na konci března byla dovezena nová samice losa evropského z Bernu, samice nahura modrého z Berlína a samice geparda ze Zoo Peaugres. V dubnu byla přivezena z Kodaně chovná samice vombata obecného k dopárování s naším samcem Cooperem a po dlouhém čekání dorazila i samice vydry hladkosrsté z Francie. V květnu jsme na doporučení koordinátora přivezli do bakalářské skupiny 2 samce gazely dama z Hellabrunn Zoo v Mnichově. Významným odchodem byl určitě přesun 10 samic vodušek červených do Italské Pombie. Z transportů kopytníků lze zmínit i odchod 2 klisen koní Převalského z chovné stanice Dolní Dobřejov do Zoo Ústí nad Labem, který proběhl na konci června. Byla realizována také výměna samic hrabáčů kapských se Zoo Plzeň a odchod našich zeber bezhrbých do téže instituce. Z dalších transportů byl v červenci realizován odchod 2 hřebců koní Převalského do chovné stanice Tennenlohe. Mladý samec velblouda dvouhrbého odešel do Zoo Krakow. Podařilo se nám dokončit také dovoz páru vombatů obecných kontinentální formy ze Zoo Adelaide. V polovině září odešli 2 samci makaka vepřího do Zoo Odense. K dopárování s naším vlkem hřívnatým jsme dovezli samici z Nordens Ark. Ke konci září jsme dovezli samce kapybary ze Zoo Kodaň, ke kterému v průběhu října přibyla samice. K možná poslednímu pokusu o reprodukci byla převezena jedna ze samic lva indického do Zoo Budapešť. Pro chystaný projekt reintrodukce

koní Převalského v Kazachstánu byli dovezeni celkem 2 kandidáti z evropských chovů - klisna z švýcarského Winterthuru a hřebec z dánského Kolindu. Důležitý byl také odchod samice tapíra jihoamerického (naš odchov z roku 2021) do Zoo Kerkrade.

V rámci chovu ptáků jsme na doporučení koordinátorky ze Zoo Jersey přesunuli samce holuba růžového ze Zoo Plzeň do našeho chovu. S Tierpark Berlín jsme si vyměnili ojediněle chované sovy indické tak, abychom v obou zoo vytvořili nové chovu schopné páry. V rámci evropského chovného programu pro supy mrchožravé jsme vyvezli 2 jedince do belgických zoo v Planckendaelu a v Safari parku Monde Sauvage, aby vytvořili nové hnízdní páry. Z Monde Sauvage jsme přivezli samce východního poddruhu supa mrchožravého, který bude společně s již chovaným samcem přesunut do samčí skupiny v jiné evropské zoo. Ke konci června byl realizován transport 2 mláďat puštíka bělavého do Austrian Ornithological Centre ve Vídni, kde se také počítá s jejich vypuštěním do přírody. Po více než 2letém úsilí se v září podařilo odeslat 3 páry bažantů Edwardsových do Zoo Taipei na Taiwanu v rámci EEP a spolupráce na rozšíření chovu druhu na asijském kontinentu s plánovanou reintrodukcí ve Vietnamu. Po dlouhých přípravách jsme z londýnské zoo na doporučení koordinátora přivezli 2 samce holubů růžových. V říjnu se podařilo dovést 5 párů morčáku paranských ze Zoo Itatiba v Brazílii pro vytvoření pojistné populace tohoto extrémně vzácného druhu. Jako každý rok byla za účelem reintrodukce převezena skupina poštolek jižních (4 ks v únoru a 7 ks v listopadu) ve spolupráci se záchrannou stanicí Stará Zagora do své domoviny v Bulharsku. V závěru roku se podařil dokončit další import z Anglie a to dovoz samce supa hnědého a 3 samic sojkovce jihočínského.

Pro připravovanou mongolskou expozici jsme ke konci roku dovezli od soukromého chovatele ze Španělska skupinu různých druhů plazů (jmenovitě agamka Převalského, paještěrka Převalského a agamka sluneční). K zajímavým příchoďům můžeme také zařadit nákup 2 psohlavců Batesových od soukromého chovatele z Francouzské Guyany.

Pracoviště karantény a izolace zvířat

V prostorách pracoviště karantény bylo v roce 2023 umístěno celkem 137 jedinců 63 druhů zvířat (ptáci: 51 jedinců ve 27 druzích, savci: 85 jedinců ve 35 druzích, plazi 1 jedinec 1 druhu).

Karanténa slouží především k poskytování předepsané po-dovozní péče nově příchozím zvířatům před jejich umístěním na příslušný chovatelský úsek (celkem 128 jedinců). Prostory jsou také využívány jako dočasné útočiště pro zvířata v zahradě již přítomná. Příčinnou umístění na karanténu může být například zhoršený zdravotní stav (celkem 3 jedinci) či nutná karanténa před jejich vývozem (2 jedinci). Karanténa slouží i jako záchytné CITES centrum pro jedince zadržené Českou inspekcí životního prostředí a výjimečně jako transitní místo pro zvířata putující do jiných zoo (4 jedinci).

CITES centrum

Na základě rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 30. 4. 2004 plní Zoo Praha i nadále funkci záchranného centra pro živé exempláře CITES (pro plazy, ptáky a drobné savce). Začátkem roku 2023 byl v režimu CITES centra držen jen 1 plazí exemplář a to trnorep skalní, který k nám přišel 25. října 2022. Tento jedinec byl koncem února na základě pokynu Ministerstva přesunut do péče soukromé zoo. Na konci srpna přibyli 4 jedinci tamarína skákavého (Kalimiko) a 2 želvy hvězdnaté. Ke konci roku 2023 zůstali v režimu CITES centra celkem 3 exempláře savců a 2 exempláře plazů.

Krmivářské oddělení

Roční spotřeba některých druhů krmiv byla v roce 2023 následující: seno 357 500 kg, sláma 53 700 kg, mrkev 63 664 kg, jablka 29 403 kg, banány 4 971 kg, hovězí maso 41 968 kg, myši živé i mražené včetně holat 344.487 ks, červi (všechny druhy) 2 900 l, cvrčci (všechny velikosti) 2 822 l.

Začátkem roku proběhla jednání s několika včelaři ohledně dodávek trubčích larev pro naše luskouny. Trubčí larvy se vyskytují ve včelstvech pouze v krátkém období během května a června, v závislosti na počasí. Proto je velmi důležité zajistit si jejich dodávky s předstihem. Trubčí larvy dovezené z Německa se nám svojí kvalitou úplně neosvědčily (obsahují větší podíl nestravitelných částí), takže bylo potřeba domluvit dodávky včelích larv od tuzemského dodavatele. Před sezónou a během ní jsme provedli dílčí změny v Dětské zoo (snížení stavů zvířat a rekultivace většiny výběhů). Bylo zároveň částečně opraveno oplocení výběhů kachen chocholatých, kachen pižmových a hus labutích. V areálu pod Sklenářkou probíhalo každoroční regulované vypásání ve spolupráci se spolkem Třesina, který následně na toto území reintrodukuje housenky modráska východního. Příznivé počasí napomáhalo k tomu, že jsme po většinu roku mohli sekat zelenou pící a ušetřili tak poměrně významnou část prostředků za seno. Letošní sklizeň sena a otav byla díky příznivému počasí dobrá a o kvalitní seno by neměla být příští rok nouze.

Veterinární oddělení

Situace na veterinárním oddělení byla v roce 2023 stabilní, veterinární tým tvořili 4 veterinární lékaři a 1 veterinární technička. V průběhu roku proběhlo několik desítek veterinárních kontrol z Městské veterinární správy v Praze SVS, které byly většinou zaměřené na kontrolu zvířat umístěných v karanténě. Speciálně byli kontrolováni jedinci z „Blue Tongue“ zón (Francie a Itálie) a zvířata původem z 3. zemí. Proběhla i kontrola zabavených zvířat umístěných do karantény celní správou, resp. ČIŽP.

V roce 2023 jsme museli řešit pouze 1 nákazu povinnou hlášením. Jednalo se o záchyt *Salmonelly typhimurium* u samce orla nejmenšího. Patogen byl zjištěn v trusu při kontrolním vyšetření v karanténě. Samotný jedinec byl bez klinických příznaků onemocnění. Podáním probiotik se podařilo původce eliminovat a orel byl propuštěn do expozice. U 2 orangutanů jsme zjistili výskyt *Salmonelly Oranienburg*, která byla u mladého samce provázena průjmem, ale bez dalších klinických projevů. Vyhlásili jsme karanténu v provozu a všem jedincům podali do krmení probiotika. U samice Dirí *Salmonella* v trusu přetrvávala delší dobu. Karanténu jsme proto museli prodloužit. Několik zástupců plazů mělo v trusu záchyt *Salmonelly*, ne však sérovarů se zoonotickým potenciálem. Několik zvířat jsme vyšetřili na covid-19 (luskoun 1,2, gorila 1,0, kalimiko 0,1), vždy s negativním výsledkem.

V průběhu roku 2023 jsme provedli 155 vakcinací (šelmy, kopytníci, ptáci), 435 anestézií a imobilizací u různých druhů zvířat (152x bylo provedeno u ptáků v inhalační anestézii). Dlouhodobě probíhá spolupráce se Státním veterinárním ústavem Praha, kam odesíláme většinu vzorků na různá vyšetření. Ve specifických případech využíváme služeb i dalších českých laboratoří nebo pracovišť (např. Tilia Laboratories, VÚVeL Brno), případně vzorky odesíláme do zahraničí (Německo, Švýcarsko, Holandsko). Týká se to převážně virologických a histologických vyšetření některých ptačích pacientů a primátů. Jedním z nejdůležitějších partnerů při provádění biochemických rozborů krve je Ústav lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky 1. lékařské fakulty UK a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze, kde bylo v roce 2023 analyzováno celkem 425 vzorků. Veterinární lékařka, specialista na aviární medicínu, provedla 161 vyšetření krve ptáků. Mnohá základní parazitologická vyšetření probíhají v naší

vlastní laboratoři, v roce 2023 bylo takto vyšetřeno celkem 743 vzorků trusu (dalších 976 bylo vyšetřeno ve Státním veterinárním ústavu Praha). V naší laboratoři jsme zpracovali 1 278 krevních nátěrů. Dlouhodobá spolupráce pokračovala s mnoha dalšími subjekty, ať již s veterinárními (VÚVeL Brno, Veterinární klinika Mada, VETUNI Brno, Veterinární nemocnice Stodůlky a další), či humánními (Ústřední vojenská nemocnice Střešovice, Fakultní nemocnice Motol, IKEM Praha a další).

Během roku 2023 jsme řešili velké množství standardních, ale i ojedinělých veterinárních případů. Chronologický výčet těch nejzajímavějších je uveden níže.

Pacienti za rok 2023 výběr

Pacienti v intervalu leden – březen

V lednu jsme ukončili léčbu rohovkového vředu na pravém oku u samce křečka velkého. Na Dolním Dobřejově chovatelé nahlásili průjem u starší klisny koně Převalského. I přes medikaci nedošlo k jejímu zlepšení, zdravotní stav se zhoršoval. Rozhodli jsme se jí euthanázovat, pitva ukázala na poškození sliznice tlustého střeva larvami strongyloidů, což vedlo ke špatnému vstřebávání vody a chronickému průjmu. U samice luskouna jsme pomocí ultrazvuku monitorovali březost. Kolegyně, specialista na aviární medicínu, v celkové anestézii odstranila hřeb z pravého křídla u samice ibise hagedaše, fraktura se plně zhojila. U mláděte kotingy opakovaně ošetřovala absces na levé pánevní končetině. U mladého zejzoba opakovaně řešila otok hlezna neznámého původu. U samce antilopy vrané jsme diagnostikovali plísňové onemocnění kůže, podařilo se ho vyřešit opakovanou vakcinací. Mladá samice klokana obrovského zaostávala v růstu a jevila příznaky neurologického onemocnění. Zvolená vyšetření na nic zásadního neukázala, s ohledem na její zhoršující se zdravotní stav jsme jí utratili. Pitvou byla zjištěna virová infekce mozku. Samec mravenečníka velkého několik dní krvácel z pravé nozdry, až opakovaná medikace krvácení zastavila. U samice velemyši obláčkové byla pozorována výrazná dyspnoe. Umístili jsme jí na karanténu. Příčinou problému byla *Mycoplasma sp.* I přes dlouhodobou léčbu (injekční i inhalační aplikace antibiotik) se nepodařilo infekci zvládnout a samici jsme euthanázovali. Pitva potvrdila výrazné postižení obou plic mykoplazmou. U uhynulého samce krasky jávské byl zjištěn novotvar varlete, což není obvyklý nález. U mladé slonice Amalee proběhla akutní infekce sloním herpesvirem. Bohužel i přes intenzivní terapii jsme jí nedokázali zachránit. Všechna vyšetření potvrdila přítomnost EEHV 1 v těle mladé slonice. U luskounů jsme v únoru po úspěšném porodu museli řešit nedostatek mateřského mléka u samice Tang. Protože mládě i přes snahu sát mateřské mléko nepřibývalo na váze, museli jsme ho začít příkrmovat. Naštěstí se situace postupně zlepšila, u samice Tang jsme postupně ukončili podpůrnou medikaci a mladá samička utěšeně rostla. V celkové anestézii jsme vyšetřili reprodukční aparát u indické lvice Suchi. S ohledem na její stav jsme aplikovali antikoncepční implantáty. U samice pásovce kulovitého docházelo opakovaně ke krvácení z pohlavních cest. Vyšetřením jsme zjistili myom na děloze. U samice lemura běločelého jsme museli přeléčit absces na chodidle levé pánevní končetiny. Před ošetřením se hůře pohybovala a postižené místo si intenzivně vylizovala. U několika druhů kopytníků (anoa nížinný, sambar ostrovní a jelen barmský) jsme zaznamenali problém s kvalitou srsti. Podáním podpůrných přípravků do krmení se stav víceméně normalizoval. Podobné obtíže jsme pozorovali i u některých menších šelem (tayra a pes pralesní), zde se nám osvědčilo podání přípravků s obsahem CBD. V březnu nahlásila chovatelka u samice klokana Hagenova snížený příjem potravy a otok levé mandibuly. Provedli jsme komplexní vyšetření v celkové anestézii. Nakonec jsme samici umístili do karantény a kombinací vhodné medikace

a úpravou krmné dávky došlo k normalizaci jejího stavu a k úplnému vymizení otoku spodní čelisti.

Pacienti v intervalu duben – červen

V dubnu jsme u samice krajty královské v celkové anestézii odstranili útvar velikosti dětské pěsti, který v kaudální třetině těla komprimoval pravou ledvinu a způsoboval neprůchodnost zažívacího traktu. Ve spolupráci s kolegou z Brna jsme v celkové anestézii provedli vyšetření reprodukčních orgánů u našich dikdiků (2 páry), které se dlouhodobě nedaří rozmnožit. Zároveň jsme jim odebrali i krev a odeslali na genetickou analýzu. U samice bodlína Telfairova jsme odstranili absces z levého horního víčka. Při minulém výkonu kolegové vykultivovali MRSA (multirezistentní zlatý stafylokok), což není úplně dobré zjištění. Kolegyně se pokusila zachránit samici kakadu palmového, které samec utrhнул horní část zobáku. U slonic jsme pokračovali v odběrech plazmy pro upřesnění pohlavního cyklu a od Shanti jsme dokonce zamrazili několik litrů plazmy pro případ EEHV. Několik zvířat jsme v měsíci dubnu a květnu podrobili USG vyšetření za účelem potvrzení či vyloučení březosti. U samice tamarína bělovousého byl výsledek negativní, naopak u samice čabrakového tapíra a bonga horského jsme březost potvrdili. Pro bongo to byl 1. porod, mládě bylo samčího pohlaví. Nešťastným pacientem se ukázal být samec gazely dama. Nejprve musel podstoupit artrodézu pravé pánevní končetiny. Po dlouhé rekonvalescenci byl spojen s dalším samcem. Za 14 dní od spojení však začal nadnášet levou hrudní končetinu. V anestézii byla zjištěna fraktura karpu, provedli jsme externí fixaci. Samec dlahu dobře toleroval a fungoval, ale pak náhle uhynul. Pitvou byla zjištěna masivní chronická pneumonie a myokarditida způsobená bakterií *Trueperella pyogenes*. V květnu a červnu nás potrápily respirační obtíže horních cest dýchacích u 3 luskounů krátkoocasých. Samice se s infekcí vypořádaly cca za 6 – 8 dní, u samce problémy přesáhly 2 týdny. V jejich průběhu jsme museli samce i 2x anestetizovat a nakrmit ho pomocí sondy. I přes komplikace se nám podařilo všechny jedince úspěšně vyléčit. Kolegyně provedla úspěšnou operaci fraktury femuru u chovného samce poštolky jižní. Samec se plně zotavil a není na něm znát žádný hendikep. U plazů jsme v měsíci červnu řešili zadržovaná vajíčka u želvy orlité a krajty nachové. Orlitie po stimulaci všechna vajíčka během odpoledne vykladla, krajta si dávala na čas. Ve vejcovodu po prvotní stimulaci zůstala ještě 2 neoplozená vejce. Ty se nám podařilo z těla vybavit až následnou masáží a hydratací samice. V závěru měsíce června se nám podařilo převést z Dolního Dobřejova do Zoo Ústí n. Labem 2 klisny koně Převalského. Transportu nepřálo horké počasí a komplikovaná dopravní situace, ale přibližně po 6,5 hodinách od začátku imobilizace 1. klisny (Pepper) jsme koně úspěšně vypustili do nové expozice po slonech indických ve zmíněné zoo.

Pacienti v intervalu červenec – září

Samice bonga horského měla 2. den po porodu výhřez pochvy, bylo jí potřeba akutně anestetizovat a provést repozici. Bohužel další den se ukázalo, že došlo k aspiraci bachorového obsahu a přes veškerou snahu po necelém týdnu uhynula. Pitva potvrdila aspirační pneumonii. Mládě (samička) prokázalo výraznou snahu žít a daří se ho přes drobné zdravotní obtíže (rhinitis a dyspnoe) udržovat v dobré kondici. U 2 koroptví polních kolegyně v červenci opakovaně léčila bouli pod okem a otok levého oka. Několik ptáků podstoupilo chirurgické ošetření zlomenin kostí (irena tyrkysová, sojkovec lesní, volavčík člunozobý, kolpík růžový). U samce ledního medvěda jsme museli řešit nejprve krvácení z tlamy a po týdnu i z oblasti penisu. Medikací se podařilo stav normalizovat, otázkou zůstává samotná příčina tohoto stavu. Zaznamenali jsme masivní začervenění u 3 samců gazely dama. Opakované podání antiparazitik

vedlo k minimalizaci invaze parazity. Na strouze jsme ve spolupráci s chovateli řešili botulismus u volně žijících březnaček. Nepodařilo se všechny zachránit, ale některé kusy díky snaze chovatelů přežily. Zajímavý případ jsme zaznamenali u samice slona indického Janity, která nedokázala zvednout hrudní končetiny a chůze probíhala jen jako jakési šourání. Janitě pomohlo podání protizánětlivých léků a analgetik. Viditelně jí nedělaly dobře ani vysoké teploty prostředí, chovatelé museli slonice dokonce dříve zavírat v pavilónu. U samice tapíra čabrakového jsme pomocí ultrazvuku zjistili březost. Na karanténě se podařilo změnou krmné dávky zbavit samici vombata obecného pruritu a ukončit tak léčbu kortikoidy, která jí byla nasazena v Austrálii. Starý samec zebru zakrslého podstoupil v srpnu v celkové anestézii korekci paznehtů. I přes prvotní obavy nakonec vše proběhlo hladce. Nepodařilo se zachránit novorozené mládě žirafy, kdy mu matka nejprve během vypuzovací fáze poranila levé oko, následně mu neumožnila napít se mateřského mléka. Pitva ukázala i na aspiraci plodových vod a počínající pneumonii. U několika druhů jsme do diety přidali preparáty s CBD olejem. Jednalo se o zvířata se špatnou kvalitou srsti nebo pohybovými obtížemi. Na karanténu jsme kvůli léčbě oteklé pravé spodní čelisti umístili samce klokana Hagenova. Samice orangutana Dirí začala po několika týdnech od zjištěné březosti krvácet z pohlavních cest, následným testem se ukázalo, že došlo k abortu. Starý samec žirafy uhynul, důvodem byl kolaps organismu, když se k ránu ve stáji již nedokázal postavit. Samice vlka hřivnatého si i přes opakovanou medikaci a trvalé nasazení límce vylízávala do krve a hluboko do svaloviny levý bok. Nereagovala na žádnou medikaci či změny prostředí a tak jsme museli nakonec přistoupit k její euthanázii. U hrabáče kapského Kvídy proběhlo v září zbroušení přerostlých stoliček v levých čelistech v celkové anestézii, zároveň jí byly aplikovány antikoncepční implantáty. Hluboká kousná poranění jsme konzervativně řešili u makaka vepřího. Primáti mají obecně tendenci si stehy vykousávat nebo vytrhávat, což by mohlo komplikovat hojení poranění. Podobná situace byla u samce talapoina, který si kousná poranění na pravé pánevní končetině zhoršoval opakovaným saháním do rány. Při odchytu jsme ránu důkladně vyčistili, aplikovali vhodné léky a dále do krmení podávali preparáty urychlující hojení. Bohužel jsme přišli o pár gepardů. Samec dlouhodobě chřádl a nedokázal se vyrovnat s opakovanou infekcí parazity. Samice uhynula náhle. V tomto případě bylo hlavní příčinou selhání funkce ledvin. Kolegyni se podařilo úspěšně zaléčit rozpad rohovinové tkáně zobáku u samce zoborožce indického. U želvy korunkaté se snůška neobešla bez hormonální stimulace, která jí musela být aplikována injekčně. Nebylo však potřeba další stimulace či dokonce chirurgické intervence. V září jsme řešili 2 oftalmologické případy. Nejprve bylo potřeba enukleovat pravé oko u staré samice mary slaništní. Oko již nešlo zachránit, bylo plné hnisu, ošetření komplikovala i pokročilá březost. U kozorožce kavkazského byla situace nadějnější. V celkové anestézii jsme rohokový vřed ošetřili a zašili oční víčka. Samice ledního medvěda od cca poloviny srpna méně žrala a byla unavenější. Rozhodli jsme se jí anestetizovat a vyšetřit. Jako problém se jevily 2 uvolněné řezáky v horní čelisti. Odstranili jsme je a podali analgetika. Její stav se však nijak nelepšil. Bylo potřeba provést další, rozšířená vyšetření. Bohužel jsme při nich zjistili pokročilé tumorózní změny na játrech a metastázy na plicích. Euthanázie byla jediným řešením tohoto onkologického stavu. Mláďata papoušků nestora key se hůře vyrovnávala s čipováním a odběry krve. Jedno z nich si dokonce vyžádalo jednodenní hospitalizaci. Poté již nevykazovala známky abnormalit a standardně prospívala.

Pacienti v intervalu říjen – prosinec

V měsíci říjnu jsme pokračovali v léčbě poraněné zádi u samice gundiho, která vyústila v plné vyhojení rány. U 3 jedinců tapírů jihoamerických chovatelé zjistili hnisavý výtok z obou očí a výrazné zarudnutí spojivky. Rohovka byla v pořádku. Odběr vzorků neprokázal infekční

původ. S největší pravděpodobností se jednalo o vliv stavebních prací v pavilónu, které byly spojeny se zvýšenou prašností prostředí. Aplikace oční masti vedla k vymizení příznaků onemocnění. U samce luskouna krátkoocasého se objevily mírné dechové obtíže spojené se sníženou aktivitou. Včasná inhalace speciálních kapek vedla k normalizaci stavu. Kolegyně musela řešit křivě rostoucí končetiny u mladé samice volavčíka člunozobého. Přidáním minerálních doplňků a fixací končetin se podařilo stav stabilizovat. V říjnu bylo do karantény přijato 5 párů morčáků paranských dovezených z Brazílie. Karanténa proběhla bez jakýchkoliv obtíží, stejně jako jejich kontrola z MěVS Praha. Na karanténu jsme museli umístit také starší samici fenka, která se potýkala s dechovými obtížemi. V minulosti se léčila s plicními kapiláriemi. Bohužel i přes medikaci jsme nakonec museli přistoupit k její euthanázii, pitvou se zjistily chronické změny na plicní tkáni a dalších orgánech. U staré samice gorily nížinné Kamby se v polovině října objevily lokomoční obtíže, které ještě mírně zkomplikovala šarvátka se samicí Shindou. Kombinací analgetik a chondroprotektiv se její stav normalizoval. V chladnějších měsících se u Kamby projevují lokomoční obtíže dané artrotickými změnami na některých kloubech dolních končetin. Transport lvice indické Ginni do Zoo Budapešť proběhl i díky sedaci bez problémů. Na Dolním Dobřejově jsme v celkové anestézii přesunuli mezi výběhy 2 koně Převalského, kterým jsme zároveň udělali výžehy. Ve spolupráci s chovateli jsme se snažili natrénovat 2 samice bonga horského na ultrazvukové vyšetření březosti a na odběry krve bez použití anestetik. Na konci měsíce října si chovatelé všimli, že samec medojeda se na nabízené myši vrhá s chutí, ale pak je nedokáže pozřít. Do tlamy si opakovaně sahal hrudní končetinou a snažil se z ní něco vyndat. V celkové anestézii jsme mu dutinu tlamy prohlédli a v oblasti kořene jazyka jsme lokalizovali kost, pravděpodobně část pánve křepelky. Kost jsme odstranili, místo vzpříčení dezinfikovali a medojeda z anestézie probudili. Hned odpoledne samec opět s chutí přijímal nabízené krmění. Ani listopad nebyl příliš klidným měsícem. Mládě ježury ztrácelo na hmotnosti a nezdálo se, že by přijímalo nabízenou kaši. Matka ho již odstavila. Po konzultaci s kolegy ze San Diega jsme mládě opakovaně anestezovali a dokrmovali jsme ho pomocí sondy. Navíc jsme v trusu diagnostikovali kokcidie a pomocí RTG vyšetření zjistili obstipaci tlustého střeva pískem. Zjištěné nálezy jsme řešili adekvátní medikací. Nakonec se podařilo přítomnost kokcidií snížit a tlusté střevo písku zbavit. Na začátku měsíců listopadu a prosince jsme museli anestezovat 3 samce varana komodského. Po vzájemných šarvátkách jsme jim ošetřili a zašili kousné rány na různých částech těla. Vše proběhlo bez komplikací. Kolegyně se opakovaně zabývala léčbou poraněných prsou u samce ary hyacintového, nebylo to úplně jednoduché, samec jí léčbu příliš neulehčoval. Podobně obtížná byla léčba karcinomu (CSCC) přilbice u dvou samců dvojzoborožce indického. Kolegyně nejprve musela odstranit odumřelou tkáň, následně nasadila antibiotika kvůli sekundární bakteriální infekci. Prognóza stavu je nejistá, protože oba samci jsou již vyššího věku. U zejozobů a tenkozobců řešila chronické obtíže s končetinami, především charakteru otlaků. Měsíc listopad se nesl ve vyšetření reprodukčních orgánů u různých druhů savců. Všechny výkony proběhly v celkové anestézii. Nejprve jsme vyšetřili indickou lvici Suchi a aplikovali jí antikoncepční implantáty. Následoval stejný úkon u samice hyeny čabrakové, zde jsme navíc zjistili obtíže s ledvinami a hematokritem. U samce dikdika jsme odebrali sperma a krev na genetické vyšetření. Při minulém vyšetření byla zjištěna aberace jeho chromozómů z neznámé příčiny. U mladé samice hrabáče kapského Sabi jsme vyšetřením zjistili březost, porod dle velikosti plodu odhadujeme na polovinu února 2024. Progesteron u ní zatím sledovat nedokážeme, krev bychom museli odebírat v celkové anestézii, čemuž se chceme vyhnout. U samice tapíra čabrakového jsme průběžně sledovali její již potvrzenou březost pomocí ultrazvuku. Bohužel v průběhu prosince se její zdravotní stav zhoršil. Hodně polehávala, měla snížený příjem potravy a na kůži sterna jí vyrostl velký útvar. Nakonec jsme

museli přistoupit k celkové anestézii a částečně jsme ho odstranili. Její stav se po výkonu postupně zlepšoval, pouze v ráně se po útvary objevila abnormálně rostoucí tkáň. Nelze tak vyloučit ani změny nádorového charakteru. Poslední vyšetření březosti u ní proběhlo 20. prosince. U staré slonice Gulab došlo ke změnám rohoviny (měkká, vakuolizovaná, lokálně i s přítomností hnisu) na několika kopýtkách obou hrudních končetin. Nejprve jsme stav řešili lokálně pomocí koupelí v dezinfekčním roztoku, chovatelé rohovinu průběžně odstraňovali. Časem však došlo k otoku zápěstí na levé hrudní končetině a k mírnému snížení příjmu potravy. Lokální terapii jsme tedy doplnili o celkovou aplikaci antibiotik. Po této léčbě a díky častějším úpravám rohoviny se její stav začal zlepšovat. V prosinci proběhla kontrola staré samice orla bělohlavého. Kolegyně jí odebrala krev, zkrátila přerostlé drápy a vyšetřila obě oči. Samice již nějakou dobu hůře vidí kvůli zákalu oční čočky. Asistovali jsme při odchytu uniklé samice sitatungy. Došlo k tomu za chladného počasí, antilopa několikrát skočila do vodních příkopů. Po úspěšném odchytu jsme jí ošetřili odřeniny na hlavě a končetinách, pro jistotu jsme aplikovali léky proti případnému prochladnutí. Starší samice adaxe měla opakovaně obtíže s kumulací potravy v tlamě. Potrava se jí musela z tlamy vytahovat pomocí peanu. Její stav se pomalu zhoršoval, jeden den se již nebyla schopná postavit a tak bylo nutné jí s ohledem na zdravotní stav utratit. Pitvou se zjistily změny na chrupu a dásních, dalším nálezem byly chronické změny na plicích. Samice nosála bělohubého vykazovala problémy s drápy na obou hrudních končetinách. V anestézii jsme drápy očistili a nezjistili žádné známky abnormalit či infekce. U několika druhů zvířat (bongo horský, voduška lečve a chápan středoamerický) jsme zaznamenali průjmy. Vyšetřením se nezjistila žádná infekční či parazitární příčina, jednalo se o problémy v dietě. Po domluvě s kurátory došlo k úpravě krmné dávky, kdy se z ní vyřadily některé komodity. U mladého orangutana se zjistila okrouhlá léze na spodním rtu, lokální aplikace dezinfekce problém vyřešila. U staré samice makaka magota chovatelé pozorovali problémy se zuby v horní čelisti a zarudnutí okolo očí. Stav chrupu ale odpovídal věku a zarudnutí očí jsme vyřešili podáním antihistaminik. Samice zřejmě reagovala alergicky na nějaký substrát v ubikaci. Konec roku se nesl ve znamení zdravotních obtíží u klokanů rudých a horských. Dvě samice klokana rudého byly apatické, hubené a neměly zájem o krmení. Navíc jedna z nich jevila známky dyspnoe. Obě uhynuly 3. den po zjištění stavu a zahájené medikaci. Pitvou byla u jedné samice zjištěna těžká peritonitida, u druhé chronická hnisavá pneumonie. Samec klokana horského polehával, neměl zájem o krmení a mírně sípal. Zahájili jsme promptně léčbu, která velmi rychle vedla k normalizaci jeho zdravotního stavu. Poslední týden v prosinci jsme pozorovali zažívací obtíže u mladých samic luskouna krátkoocasého a hrabáče kapského. U luskounů se ukázal být problém v jedné z komponent krmné kaše, kdy se vyřazením této složky z krmné dávky stav zvířat normalizoval. U hrabáče bylo nechutenství spojené s pokročilou březostí. Nasadili jsme tedy medikamentózní podporou a vše bylo opět v pořádku. Chovatelky zjistily u samce křečka velkého zákal na levé rohovce. Vyšetřením byl potvrzen začátek rohovkového vředu. Včasnou medikací nedošlo k perforaci rohovky a několikátýdenní aplikací antibiotické masti s gelem zákal na rohovce vymizel.

Pracoviště dokumentace

Pracoviště dokumentace nadále zajišťovalo podnikovou a ekonomickou evidenci stavů chovaných zvířat v elektronickém systému Animalia a v mezinárodní databázi ZIMS. Probíhala i správa elektronického provozního deníku. Do systému Animalia byla průběžně vkládána aktuální data a historické karty chovaných druhů. Během roku 2023 bylo zajišťováno vydávání registračních listů a výjimek z komerčních činností CITES a bylo žádáno o povolení chovu zvláště chráněných druhů a druhů podléhajících odchylnému postupu podle zákona 114/1992

Sb.. Referentem pracoviště byly zajišťovány též žádosti o vydání průkazů koní v Ústřední evidenci koní ČR ve Slatiňanech.

V roce 2023 pokračovala i dlouhodobá spolupráce s přírodovědeckým oddělením Národního muzea při zachování a zpracování cenného zoologického materiálu pro vědecké, expoziční a výukové účely. V průběhu roku bylo pracovníkům muzea předáno 11 kadáverů ptáků, savců a plazů. Do Národního zemědělského muzea Praha - Muzeum lesnictví, myslivosti a rybářství Ohrada byly předány 2 lebky a 1 paroží.

V listopadu 2023 bylo vydáno další číslo sborníku Gazella (49) v rozsahu 205 stran s odbornými příspěvky. Tato publikace obsahuje autorsky původní práce se zaměřením na biologii zvířat, jejich chov v zoologických zahradách (včetně veterinární problematiky), historii a rozvoj zoologických zahrad jako takových, druhovou ochranu *in situ*, taxonomii, stav a ochranu přírodního prostředí se zřetelem na původní faunu a flóru. Publikace je dostupná jak v tištěné podobě, tak je zveřejněna v elektronické podobě na webu Zoo Praha (<https://www.zoopraha.cz/gazella/menu-gazella/14447-gazella-49-2022>).

Pracoviště *enrichmentu* (obohacení života zvířat) a *welfare* (pohody zvířat)

Od začátku roku se pro návštěvníky pravidelně konaly workshopy zaměřené na výrobu enrichmentových prvků. S konceptem enrichmentu a jeho výrobou měli možnost se seznámit i účastníci příměstských táborů, členové zookroužku, běžní návštěvníci během komentovaných setkání nebo dnů zaměřených na konkrétní druhy zvířat. Pro školní třídy byly v rámci workshopů zakomponovány i přednášky zaměřené na welfare zvířat chovaných v zoo. Kromě enrichmentu vyrobeného návštěvníky, dobrovolníky nebo vlastními silami byly zakoupeny i nákladnější, profesionálně vyrobené enrichmentové prvky (např. velký plastový míč určený pro aktivizaci hrochů, bungee lano vhodné pro zavěšení enrichmentových prvků ve výběhu slonů, krmné míče a umělý „kelp“ pro lachtany, Wobbler Kongy pro gorily, Trixie míčky a látky pro orangutany, Jolly Eggs pro lemury, protihltací misky pro mravenečníky, malé kovové feedry pro drobné savce, proutěné i plastové herní prvky pro lední medvědy atd.).

Pro dlouhodobé fyzické a zejména psychické zdraví zvířat je potřeba zajišťovat druhově specifické krmění ve vhodném množství, se správným obsahem živin a sestavit plán, jak a kdy krmit. Potravní enrichment by neměl být jenom přidáváním něčeho navíc, ale zejména by se mělo jednat o prezentaci potravy smysluplnou a podnětnou formou (krmná dávka, která se strukturou a složením živin podobá přirozené stravě, plus adekvátní prezentace = enrichment). Příkladem mohou být válcovité feedry z průhledného materiálu s malými otvory nebo drátěné koše na vojtěškové seno, jejichž cílem je podporovat přirozené potravní chování u žiraf - práci s jazykem. Se stejným záměrem byl také do jejich venkovního výběhu instalován nový vertikální kmen s kladkami, na který je možné zavěsit nejenom koše se senem, ale i olistěné větve (okus), popřípadě potravní hlavolamy. Dalším příkladem realizace enrichmentu jsou úpravy provedené ve venkovním výběhu lvů, které umožňují na několika místech fixovat krmění tak, aby lvi museli pro získání potravy vyvinout určité úsilí. K tomu, aby mohlo být krmění poskytováno zvířatům i mimo běžnou pracovní dobu chovatelů, slouží různé automatické krmné systémy. Jedná se většinou o zařízení, která není možné běžně zakoupit, bývají navržena na míru daným druhům. Proto jsme navázali spolupráci s pracovníky Fakulty strojní ČVUT v Praze, a jako pilotní projekt jsme zvolili automatickou klapku k boxu se senem ve stáji slonů. Zařízení obsahuje časovač, který umožňuje nastavit libovolné intervaly, ve kterých se slonům může otevřít přístup k připravenému senu.

Pro welfare listožravých druhů zvířat je velmi důležité, aby součástí krmné dávky bylo dostatečné množství a pestrá nabídka olistěných větví a to i mimo vegetační období. Kromě sušení (letnina) se dovezené větve většinou stříhají na kratší kusy a pytlují pro uskladnění v mrazicích boxech. Jedná se o činnost, kdy je potřeba v krátkém časovém úseku zpracovat velké množství materiálu tak, aby nedošlo k znehodnocení listů (zvadnutí nebo zapaření). Zaregistrovali jsme se proto do systému firemního dobrovolnictví „Zapojím se“ a od jara až do podzimu jsme společně s dobrovolníky z různých organizací připravovali větve na uskladnění do mrazicích boxů pro zimní období.

Nadále jsme pokračovali v doplňování výsadeb v zázemí. Proběhlo jejich rozšíření o druhy rostlin využitelných pro potraviny, popřípadě sensorický enrichment (např. dosadby u stáje C, v okolí karantény, revitalizace zatáčky za Indonéskou džunglí, výsadby určené pro damany pralesní za Centrem Méfou).

Během dubna u nás absolvovala 14denní stáž studentka bakalářského studijního programu Ochrana zvířat a welfare z Veterinární univerzity v Brně. Věnovala se zejména hodnocení welfare 15 vybraných druhů zvířat a vypracování etogramů v aplikacích Boris a Zoomonitor. Se zástupci výše zmíněného programu byly také dohodnuty konkrétní podmínky další spolupráce se studenty. Ve stejném období byly na praxi i studentky Gymnázia Jana Nerudy, které se v rámci studentského ročníkového projektu zaměřily na pozorování chování a mezidruhových interakcí štetkounů afrických a kočkodanů Brazzových. Dokončena a obhájena byla také diplomová práce studentky České zemědělské univerzity (ČZÚ) věnující se posouzení kognitivních schopností orangutanů sumaterských chovaných v Zoo Praha. Jednalo se o vyhodnocení způsobů řešení nového potravního hlavolamu jednotlivými členy skupiny. V současné době probíhá zpracování výsledků sledování vlivu levandulové silice na behaviorální problémy kopytníků a to opět studentkou ČZU.

Online knihovna odborných článků a jiných publikací týkajících se welfare a enrichmentu byla pravidelně doplňována o aktuální články. Zařazeny byly nové informace týkající se welfare chovaných zvířat prezentované na European Zoo Nutrition Conference. Významnou položkou doplněnou do knihovny byla publikace zaměřená na trénink zvířat (Animal Training Guidelines) vyhotovená členy EAZA Animal Training Working Group. Příručka je nyní v knihovně k dispozici také v překladu do českého jazyka a elektronickou poštou byla rozeslána i všem zájemcům z řad chovatelů. Cílem tohoto dokumentu je seznámit čtenáře nejenom s praktickými návody jak trénovat, ale i s teoretickými základy a způsoby jak změnit vnímání tréninku v rámci instituce tak, aby byl považován za nedílnou součást péče o zvířata. Důraz je kladen i na jeho etická hlediska. Aktuálně byly do knihovny vloženy také poznatky získané během workshopu „Trailblazing Trainers“ a z prezentací, které proběhly v rámci zářijové výroční konference EAZA v Helsinkách.

Na základě informací o požadavcích WAZA týkajících se hodnocení welfare zvířat, které byly poskytnuty během EAZA workshopu „Animal Welfare Assessments“, byla vytvořena pracovní skupina pro welfare. Její členové byli na 1. schůzce seznámeni se způsoby provádění auditů welfare chovaných zvířat v různých situacích. Pro posouzení welfare je často nezbytný monitoring jedinců a vyhodnocení získaných dat. Z tohoto důvodu byl pořízen Behavioral Observation Research Interactive Software a aplikace Zoomonitor, které byly nainstalovány do tabletu, aby mohly být využívány přímo v terénu. Pro hodnocení různých parametrů životního prostředí, které by mohly mít vliv na welfare, byly pořízeny různé měřicí přístroje. Navázána byla také spolupráce s tvůrci softwaru Animal Welfare Assessment Grid, který umožňuje porovnávání 5 parametrů welfare měnících se v čase. Tento program však zatím nebyl poskytnut k volnému použití.

Projekty druhové ochrany in situ

Aktivita týkající se ochranných in situ projektů se v průběhu roku 2023 soustředily především na rozvoj stěžejních projektů, kterými jsou Návrat divokých koní (příprava jejich reintrodukce na východ Mongolska a nově také do Kazachstánu) a dále Toulavý autobus a ochrana goril ve střední Africe. V rámci monitoringu a rozvoje těchto aktivit vedoucích k ochraně ohrožených druhů zvířat bylo v průběhu roku zorganizováno několik služebních cest.

V rámci projektu Návrat divokých koní a nového záměru reintrodukce koní Převalského na východ Mongolska došlo k významnému posunu. V lednu 2023 proběhla 1. služební cesta za účelem zhodnocení zúženého výběru lokalit pro finální rozhodnutí o nové oblasti. Pracovníci Zoo Praha ve spolupráci se svými mongolskými kolegy a partnery tak ukončili výběr území pro plánovanou reintrodukcí koní Převalského na východ Mongolska. Po dlouhotrvajícím procesu, který zahrnul metody dálkového průzkumu země, ale i řadu návštěv vytipovaných území a jejich botanický, zoologický a parazitologický průzkum, bylo zvoleno Údolí klášterů (Sümín chóloj). Území o ploše 1 700 km² se z velké části nachází uvnitř Přísně chráněné oblasti (SPA) Nömrög. Začátkem roku také započaly práce na metodologii pro reintrodukcí koní Převalského. Na tomto dokumentu se podílí vědci z Mongolské národní univerzity, Mongolské mammaliologické společnosti, Mongolské zemědělské univerzity a z Institutu veterinární medicíny. První verze metodologie byla prezentována a následně detailně konzultována s odbornými pracovníky Zoo Praha.

Ve 3. čtvrtletí proběhl další služební výjezd do Mongolska, kterého se tentokrát účastnily i vědecké pracovnice Zoo Praha, a to jednak za účelem koordinace probíhajícího výzkumu v lokalitě Údolí klášterů, ale také plánování dalších výzkumných aktivit a navazování spolupráce s výzkumnými institucemi v Mongolsku. V rámci zastřešení vědecké spolupráce pak zástupci Zoo Praha podepsali memorandum o spolupráci s tamním Institutem pro veterinární medicínu. Během služební cesty proběhlo několik důležitých jednání v hlavním městě Ulánbátaru (například jednání představenstva neziskové organizace We help them to survive – Mongolia, jednání na tamních univerzitách či jednání s Adiyou Yadamsurenem (Wild Camel Protection Foundation Mongolia), který prezentoval vývoj výstavby chovné stanice pro velbloudy divoké v Toli bulag a aktuální potřeby projektu). Byla uskutečněna také cesta do východního Mongolska, kde se zástupci zoo nejprve sešli během národního svátku Nádám s autoritami okresu Chalchgol a východního kraje Dornod. Později pak pokračovali na lokalitu Údolí klášterů, kde probíhalo měření a dokumentování oblasti za účelem vytyčení budoucích ohrad pro koně Převalského a také míst, kde bude stát administrativní základna reintrodukčního centra. Během této služební cesty byl natáčen dokumentární film o tomto projektu a dalších ochranných aktivitách.

Co se týče ochrany kriticky ohrožených velbloudů divokých v Mongolsku, bylo po dlouhé době možné uzavřít smlouvu s mongolskou nevládní organizací Wild Camel Protection Foundation Mongolia. Jedná se o spolupráci na projektu výstavby nového chovného centra v lokalitě Toli Bulag při severovýchodním okraji Gobi A. Stávající chovné centrum v Zakhyn Us je totiž jediné svého druhu a postupně dochází k naplnění jeho maximálních kapacit. Výstavba nového centra v Toli Bulag tak významně přispěje k dalšímu zefektivnění ochrany velbloudů divokých v místech jejich přirozeného výskytu. Projekt výstavby byl téměř 3 roky zbrzděn pandemií covid-19, kvůli které byly uzavřeny mongolsko - čínské hranice a nebylo tedy možné do Mongolska dopravit potřebný stavební materiál. Ve 2. čtvrtletí byly stavební práce konečně zahájeny a ve 4. čtvrtletí byla stavba dokončena. Zahrnuje administrativní zázemí chovného

centra pro výzkumníky i správce chovného centra. Dále bylo z námi poskytnutých finančních prostředků instalováno bezpečnostní oplocení celé plochy chovného centra o rozloze 60 ha a další nezbytné prvky pro chov zvířat, jako jsou přístřešek, manipulační ohrada či napajedla.

Ke konci 1. pololetí proběhla služební cesta do Kazachstánu za účelem zjištění možností reintrodukce koní Převalského do stepí na území tohoto středoasijského státu. Zcela nejzásadnějším bodem cesty byl podpis memoranda o spolupráci mezi Zoo Praha a Výborem pro lesnictví a přírodu Kazachstánu, a to za účasti premiérů České republiky a Republiky Kazachstán. Dále byly navštíveny a zhodnoceny lokality předvybrané pro budoucí reintrodukcí, a to na základě jejich ekologické vhodnosti pro dlouhodobé přežití reintrodukovaného druhu. Finálně byla vybrána lokalita Altyn Dala jakožto lokalita s dostatečnou rozlohou, vhodnou vegetací, dostatkem vody, vhodným profilem terénu, absencí domácích zvířat a s již vybudovanou základní infrastrukturou pro plánovaný projekt. Spolupráce na projektu je aktuálně dále rozvíjena a 1. transport koní se plánuje již na 2. kvartál roku 2024.

V srpnu 2023 byl v Zoo Praha uspořádán workshop o reintrodukci koní Převalského, s nímž mají naši zaměstnanci četné zkušenosti. Byli na něj přizváni nejen odborníci z evropských institucí, ale také náměstek ministra životního prostředí Kazachstánu, p. Sharbiev Nurken Kozhamuratovich, zástupci z Association for the Conservation of Biodiversity of Kazakhstan a v neposlední řadě dlouholetý kolega Ganbátar Ojúnsajchan, který dříve působil ve funkci ředitele Přísně chráněné oblasti Velká Gobi B a se Zoo Praha spolupracoval na 9 transportech koní Převalského do Mongolska. Během workshopu byly položeny základy pro budoucí spolupráci všech zúčastněných stran.

V říjnu pak proběhla další služební cesta do Kazachstánu, a to především za účelem upřesnění a domluvení detailů plánovaného transportu, konkrétně místa přistání, požadavků celní a veterinární kontroly, techniky k vyložení koní a kontroly a případných úprav pozemní trasy od místa přistání do reintrodukčního centra. Dalšími body agendy bylo řešení problematiky legalizace léčiv pro transportované koně, domluvení spolupráce s místními veterináři a kontrola nově vystavěných aklimatizačních ohrad. Služební cesta dopadla úspěšně – jako místo přistání byla předvybrána přistávací plocha Arkalyk, která leží poměrně blízko cílovému reintrodukčnímu centru. Aktuálně se jedná o možnostech provedení pasové a celní kontroly přímo na této přistávací ploše. Pokročilo se také s jednáním o celních a veterinárních požadavcích, byl dojednán plán legalizace potřebných léčiv a rozjednána partnerství s veterináři. Velkým úspěchem bylo také navázání vztahů se Zoo Almaty a podepsání memoranda o spolupráci na reintrodukčním projektu. Reintrodukční centrum bylo shledáno jako připravené, aktuálně se provádějí poslední úpravy ohrad, manipulačních dvorků a dokrmovacích přístřešků. Centrum bude v průběhu roku 2024 ve stavu plné připravenosti na příjezd prvních koní.

Poslední měsíce roku 2023 byly věnovány dojednávání administrativní, veterinární a právní stránky dovozu koní z EU na území republiky Kazachstán. Zoo Praha vedla řadu online schůzek s kazachstánskými veterinárními autoritami, kolegy z partnerských zoo v Německu, které se na transportu spoluúčastní, a také veterinárními autoritami Spolkové republiky Německo. Jednání dopadla úspěšně a plánovanému transportu koní tak po této stránce nic nebrání.

Pokračovaly rovněž cesty Toulavého autobusu v Kamerunu. Ten se i nadále orientuje na osvětu a edukaci na poli problematiky ohrožení gorily nížinné v souvislosti s úbytkem jejího přirozeného prostředí a všudypřítomným nelegálním lovem. Celý projekt je cílený na děti a obyvatele z okrajových částí biosférické rezervace Dja. Pandemie covid-19 výrazně ovlivnila i tento projekt. Již v roce 2020 jsme byli nuceni, vzhledem ke stále trvajícím riziku

onemocnění, environmentálně-vzdělávací program dočasně omezit, nicméně začátkem roku 2023 se jej podařilo znovu po uvolnění státních restrikcí obnovit a zároveň i rozšířit a to o zastávku na farmě udržitelného chovu larev nosatců (*Rhynchophorus phoenicis*), jež provozuje partnerská organizace Living Forest Trust s cílem nabídnutí alternativního zdroje obživy místním komunitám.

Při příležitosti výročí výše uvedeného kamerunského projektu zorganizovali zástupci Zoo Praha spolu s kamerunskými kolegy na jaře fotbalové utkání dětí, které se v minulých letech jízd Toulavého autobusu účastnily, jejich učitelů a *eco-guards* v městečku Somalomo. Tedy tam, kde se nachází základna projektu a kde byl také před 10 lety projekt zahájen fotbalovým utkáním za účasti p. Karla Poborského. Slavnostní ceremonie zahrnovala nejen proslovy důležitých aktérů spolupráce se Zoo Praha, jako je současný ředitel (*conservateur*) Biosférické rezervace Dja Gilbert Oum Ndjock, sub-prefekt Somaloma Jules Asse či koordinátor projektu Jocelyn Ewane Aubery, ale také výstavu fotografií s projektovou tematikou.

Během služební cesty byla v Kamerunu dojednána důležitá navazující spolupráce s Biosférickou rezervací Dja. *Conservateur* Ndjock oslovil Zoo Praha s návrhem zapojení se do dlouhodobé spolupráce v rámci environmentálního vzdělávání v rámci rezervace. Zoo Praha předložila projektový návrh, který má za cíl zajistit pokračování dosavadního úsilí o ochranu tamní biodiverzity a o šíření osvěty v rámci tamních komunit. Vedle environmentálně - vzdělávacího programu Zoo Praha v roce 2023 podpořila strážce rezervace poskytnutím terénního automobilu, který jim v současné chvíli chybí pro efektivní vykonávání protipytláckých hlídek na silnicích.

V roce 2022 Zoo Praha v Kamerunu představila Gorilí pohádky přeložené do kamerunského dialektu *badjoué*, jímž hovoří početná komunita obyvatel z okolí biosférické rezervace Dja. V 1. čtvrtletí 2023 byla domluvena podpora vzdělávacích aktivit překladatele knihy, p. Maurice Ekoaley. Zástupci Zoo Praha mu v Kamerunu předali zvukový reproduktor a nahrávku jím namluvené knihy Gorilí pohádky v *badjoué*, aby s tímto materiálem mohl obohatit vzdělávací program, který pro děti připravil. Ve 3. čtvrtletí s ním byla podepsána smlouva o spolupráci v rámci pokračování vzdělávacích aktivit a poskytnut další materiál, jako je motorka či IT vybavení, které mu umožní efektivně rozvíjet environmentálně - vzdělávací projekt. Jedná se o pilotní fázi projektu, která je zasmluvněna na 1 rok. Zoo Praha bude monitorovat dosah projektu a následně bude zhodnoceno, zda se v něm bude pokračovat a v jaké míře. Dosavadní výsledky, kterých kolega Ekoalea dosáhl během 4. čtvrtletí, jsou však velmi uspokojivé – každý týden dojíždí v pravidelných intervalech do škol v Somalomu i okolí a jeho aktivity jsou u tamních dětí i dospělých velmi pozitivně přijímány. Velmi si místní lidé oblíbili jak knihu, tak její audio verzi, kterou si k p. Ekoaleovi dokonce jezdí stahovat ve formátu MP3 pro domácí poslech. Aktuálně jednáme o vývoji edukativních obrázkových materiálů, kterými by mohla být výuka doplňována.

Rozvoj vzdělávacích aktivit pokračoval i díky spolupráci s organizací Ape Action Africa, jež v Kamerunu provozuje záchranou stanici pro primáty Mefou. Díky tomu, že je záchraná stanice znovu přístupná veřejnosti, byly obnoveny diskuse ohledně výstavby vzdělávacího centra spolu s ubytovacím zařízením pro děti. Architektonickou studii navrhl prof. arch. Zdeněk Fránek. V návaznosti na služební cestu a změny v aktuálních potřebách záchrané stanice byly revidovány architektonické studie, ve 3. čtvrtletí pak proběhla revize stavebního rozpočtu a v říjnu 2023 bylo zažádáno o grant „Malý lokální projekt“ od Ministerstva zahraničních věcí za účelem zajištění finančních zdrojů pro zahájení výstavby. Ve 4. čtvrtletí bylo přijato oznámení o nepřijetí naší žádosti o grant z důvodu nižšího rozpočtu Ministerstva

zahraničních věcí a velkého počtu žadatelů. Jednáme však o přihlášení do dalšího kola, které bude vyhlášeno v průběhu r. 2024.

V rámci pokračující spolupráce s kamerunskou přírodní rezervací Ngoyla, jež Zoo Praha poskytla prostředky na základní vybavení pro strážce rezervace a rozvoj vzdělávacího projektu pro lokální komunity, byla sjednána podpora pro umožnění dalšího vzdělávání tamních dětí ve školách. Kromě toho Zoo Praha rezervaci podpoří při výstavbě rozhledny u mýtiny Mbama.

Nově byly navázány diskuse s organizacemi zabývajícími se ochranou luskounů v Kamerunu (Tikki Hywood Foundation a Franklin Simo). Aktuálně jsou projednávány konkrétní možnosti spolupráce.

Podarilo se navázat zcela novou spoluprací s organizací Mount Kenya Wildlife Conservancy (MKWC) v Keni. Tato organizace se mimo jiné soustředí na namnožení a reintrodukcii bongů horských – kriticky ohrožených pralesních antilop, jež ve volné přírodě zbývá pouhých několik desítek kusů. MKWC tyto antilopy množí, připravuje na život ve volné přírodě a vybrané jedince pak reintrodukuje do polodivoké přírodní rezervace s cílem přesunu přibližně 10 kusů za rok. Dlouhodobým cílem je pak translokace jedinců napříč jejich historickým místem výskytu a to v horizontu 5 let. Projekt probíhá pod záštitou Kenyan Wildlife Service. Kromě zmíněných aktivit se MKWC věnuje také výzkumu a monitoringu, vzdělávání a ekologické osvětě, provozu záchranné stanice a v neposlední řadě také rekultivaci habitatu neboli reforestaci. Právě tato oblast se stala bodem spolupráce mezi MKWC a Zoo Praha, která projekt reforestace minimálně do června 2024 plně financuje. V roce 2023 se podařilo z poskytnutých financí zajistit posudek lokality, zmapovat distribuci a hojnost invazivních druhů rostlin, odstranit tyto invazivní rostliny s tím, že jejich regulace bude nutná i do budoucna a to dlouhodobě a v pravidelných intervalech, dále byla celá plocha určená k reforestaci oplocena a k místu projektu byl zajištěn přísun vody. Dále se nakoupilo kvalitní zahradnické náčiní a 1 560 ks sazenic domorodých druhů stromů, kde byl kladen důraz na předchozí přítomnost daných druhů v ekosystému Mount Kenya a napříč habitatem bongů horského. S pomocí členů místních komunit, kteří jsou projektem zaměstnáni a tak motivováni se vyvarovat ilegálnímu pytláctví, se podařilo do konce roku všech 1 560 sazenic vysázet. Aktuálně probíhá péče o sazenice a údržba protipožárních průseků a zařízení pro zásobování vodou.

V průběhu roku jsme pokračovali také v podpoře australských projektů dlouhodobé ochrany ohrožených živočišných druhů, např. v ochraně kriticky ohrožené paropuchy corroboree a posílení jejího chovného programu, návazných aktivit spojených s jejím návratem do volnosti a s rozšířením a obnovou přírodních útočišť pro tento druh v oblasti Mt Kosciuszko. Dále jsme spolupracovali na projektu záchrany unikátní a kriticky ohrožené strašilky humří. Ten probíhá nadále pod patronátem Zoos Victoria, která spravuje Zoo Melbourne, kde jsou strašilky humří chovány v lidské péči. Podpora je směřována zejména na výzkum, který je zásadní pro posouzení genetické diverzity a pro následné využití populací ze záchranného programu pro návrat druhu do přírody. K dalším dlouhodobějším in situ projektům, které Zoo Praha v Austrálii podporuje, se řadí záchrana vakoplcha trpasličího a podpora populací d'ábla medvědovitého. Na projektech zaměřujících se na vakoplcha trpasličího spolupracujeme s Australian Ecosystems Foundation, kde Zoo Praha podpořila např. výstavbu chovného centra Secret Creek Sanctuary. Toto centrum bylo ke konci roku 2021 dokončeno, spolupráce je však sjednána do konce roku 2025. Vakopliši by měli být adaptováni na nové prostředí a následně vypuštěni do přírody. Ve 4. čtvrtletí začalo také plánování další služební cesty do Austrálie, která proběhne v 1. čtvrtletí roku 2024, a to za účelem monitoringu probíhajících in situ projektů, rozvoje vztahů s australskými partnery a diskuse nad možnostmi rozšíření chovných programů australské fauny v Zoo Praha.

Nadále se angažujeme i v projektu managementu pojistné populace ďáblů medvědovitých na Mariině ostrově, která je prosta smrtelného infekčního nádorového onemocnění tváře, jež je nyní hlavní hrozbou pro tento druh na Tasmánii. Ve 2. čtvrtletí 2023 Zoo Praha poskytla prostředky na pořízení elektrického vozidla typu Yamaha Wolverine X2 Utility. Toto vozidlo umožní potřebnou logistiku v oblasti Cressy, kde se nachází stanice pro ďáblů medvědovité, která byla na podzim roku 2022 postižena ničivými záplavami a pohyb běžnými dopravními prostředky zde tudíž není možný.

V polovině roku byla poskytnuta pomoc také záchranné stanici vedené Royal Society for the Protection of Nature v Bhútánu, která se věnuje kriticky ohrožené volavce císařské a také dalším druhům ptactva. Pomoc byla poskytnuta ve formě materiální, konkrétně v podobě veterinárního vybavení a spotřebního materiálu, a také odborné, v podobě veterinárního školení místních pracovníků. Naše veterinářka během týdenního pracovního pobytu v Bhútánu zaškolovala místní rangery. Zrealizovala také školení tamní kolegyně v péči o mláďata volavek a způsobu řešení zdravotních komplikací při jejich odchovu.

Aktivně se věnujeme in situ projektům rovněž na území České republiky. Kromě projektů na ochranu volně žijících populací užovky podplamaté nebo ještěrky zelené pokračoval i během roku 2023 projekt na výzkum a ochranu karase obecného ve spolupráci s Biologickým centrem AV ČR, Českou zemědělskou univerzitou a Českým rybářským svazem. Ve 2. čtvrtletí bylo vypuštěno 100 kusů do nově revitalizovaného Salvátorského rybníka v Přerově nad Labem. Během 3. čtvrtletí byla realizována rekultivace prostřední tůně a kontrolní sčítání ryb v rybnících v Dolním Dobřejově. V září bylo podepsáno memorandum o spolupráci mezi Zoo Praha a obcí Všesulov za účelem zastřešení budoucí spolupráce při vypouštění karasů obecných do tamní nádrže. Na podzim proběhly jeho výlovy a kontrola nádrží perspektivních pro vysazení. V nich v tuto chvíli Zoo Praha drží desítky tisíc ryb z letošních výtěrů a stovky generačních ryb z loňských a předloňských výtěrů. V Dolním Dobřejově byly dokončeny práce na částečné revitalizaci nádrží ve výbězích kopytníků, konkrétně nádrže v prostředním, zadním a v dolním výběhu. Nádrže byly vyvápňeny a odbahněny. Dokončena je revitalizace 4 z 5 nádrží, ve 3 je nasazen karas, dvě mohou být obsazeny na jaře. S Lesy HMP a Rybářským svazem bylo vyhodnoceno využití DUN Kunratice a bylo domluveno, že pro sezónu jaro až podzim 2024 připravíme další DUN a retenční nádrže. V roce 2023 se podařilo projekt záchrany karase obecného posunout z přípravné pilotní fáze do plnohodnotného programu. Díky této kapacitě byli karasi obecní vysazeni do nádrží ve Všesulově, v Praze – Hodkovičkách, do dalších 2 nádrží v Zoo Praha (u Gastona, u gaviálů), v Průhonicích a v Kamýku nad Vltavou. Partnery jsou v těchto případech obce, Sdružení místních samospráv a Český rybářský svaz.

Záchranný program sysla obecného se v roce 2023 dočkal zásadního rozšíření. Po více než roce jednání s národním koordinátorem bylo rozhodnuto o chovu sysla obecného v nové lokalitě – ve výbězích koní Převalského na Dívčích hradech. Za tímto účelem byla zbudována zcela nová voliéra dle zkušeností s chovem na Sklenářce a dle připomínek AOPK. Následně bylo projednáno a získáno stanovisko AOPK a rozhodnutí o udělení výjimky od Magistrátu HMP. Po dohodě s AOPK a Magistrátem HMP plánuje Zoo Praha v roce 2024 převoz 25-30 zvířat. Po vybudování nového pavilonu Rezervace Dja sysli znovuobsadili celé jeho okolí včetně zelené střechy pavilonu.

K výraznému posunu došlo rovněž v projektu Zubří v Praze. V prvních 3 kvartálech proběhlo spojené územní řízení a povolení stavby. Díky těsné spolupráci s radnicí Dolních Počernic, se starostou a s místními občany se povedlo řízení udržet bez vnějších účastníků z řad občanů, vlastníků pozemků i spolků. Díky tomu nabylo územní rozhodnutí a stavební povolení moci prvoinstančně bez dalších odvolání, což ušetřilo čas i finanční prostředky. Zoo Praha proto

mohla v posledním čtvrtletí 2023 zahájit přípravu výběrového řízení zhotovitele, aby mohla být vlastní stavba výběhu zahájena co nejdříve.

V průběhu roku také pokračovala podpora pro další úspěšné dlouhodobě běžící projekty financované z projektu „Pětikoruna ze vstupu“. Podporovanými projekty jsou například ochrana gaviála indického, reintrodukce modráška východního, ochrana pekariho Wagnerova a řada dalších projektů zaměřených na ochranu ohrožených druhů ptáků (např. ochrana zpěvných ptáků na Jávě, ochrana supa mrchožravého na Balkáně, ochrana bažanta Edwardsova, ochrana morčáků paranských v Brazílii a dalších). Velkým úspěchem je schválení zvýšení příspěvku ze vstupného z 5 Kč na 8 Kč, kdy v budoucích letech tedy bude možné podpořit ještě více projektů, případně podpořit stávající projekty vyšší částkou.

O všech zmíněných projektech byla informována veřejnost skrze tiskovou konferenci in situ projektů, která byla organizována za účasti náměstkyně primátora hl. m. Prahy Ing. Jany Komrskové ve vzdělávacím centru Zoo Praha v květnu 2023.

II. SLUŽBY PRO VEŘEJNOST

V roce 2023 bylo návštěvníkům k dispozici všech 15 pavilonů, v případě nepříznivého počasí mohli čas trávit mimo jiné v novém pavilonu goril, Rezervaci Dja. Pro návštěvníky byly poprvé každodenně otevřeny všechny 4 vchody do zoo (hlavní, jižní, severní a vchod Sklenářka).

Návštěvnost

Lednová návštěvnost o 48% převýšila návštěvnost ledna předešlého roku, v polovině února se razantně ochladilo a návštěvnost klesla, obdobně tomu bylo během sychravého března. Největší počet návštěvníků prvního čtvrtletí přijde do zoo obvykle na slavnostní zahájení návštěvnické sezóny. V roce 2023 jím však byla sobota týden před ní, kdy do zoo zavítalo 8 944 návštěvníků. Na slavnostní zahájení 92. sezóny dorazilo poslední březnovou sobotu 7 028 návštěvníků.

V dubnu došlo k očekávanému navýšení vstupného. Návštěvnost zoologické zahrady tím však nikterak neutrpěla a například květen převýšil návštěvností předešlý rok o 12,5 tisíce, červen o 22,7 tisíce návštěvníků.

Skupinou, která významně ovlivnila příznivou návštěvnost, zejména druhého čtvrtletí, byly organizované skupiny žáků mateřských, základních a středních škol. V návaznosti na zvýšení vstupného bylo právě této skupině naopak vstupné zvýhodněno. Díky tomu se zoologická zahrada plnila i v návštěvnický méně atraktivní časy dopoledních hodin pracovních dnů. Do zoo zavítalo ještě před prázdninami v rámci organizovaných skupin 44 527 žáků a studentů.

Půlmiliontý návštěvník prošel branami zoo 7. června, na Den dětí jsme přivítali 5 288 dětí za 1,- Kč a za vysvědčení jsme symbolickým vstupným odměnili dalších 1 584 dětí. Největší počet návštěvníků prvního pololetí do zoo zavítal 22. dubna. Bylo jich 16 237.

Období letních prázdnin bývá v zoo spojeno s vysokou návštěvností. Nejinak tomu bylo i v roce 2023. V průměru navštívilo zoo každý den prázdnin více než 6 000 návštěvníků. Přesto šlo v porovnání s předchozími lety o návštěvnost mírně pod průměrem. Úbytek návštěvníků jsme pochopitelně registrovali v deštivé dny, ale také ve dny, kdy střední Evropu zachvátila vlna veder spojená s lokálními bouřkami. Toto nepříznivé počasí se podepsalo zejména na úbytku návštěvníků v měsíci srpnu.

Největší počet návštěvníků ve třetím čtvrtletí do zoo zavítal již začátkem prázdnin, konkrétně v den, kdy si připomínáme upálení mistra Jana Husa. Šestého července prošlo branami 11 631 návštěvníků. Miliontého návštěvníka jsme naopak uvítali 31. srpna.

Prvního září, u příležitosti posledního dne prázdnin, využilo zvýhodněného vstupného pro děti do 15 let 3 520 dětí. Z celkových 9 860 návštěvníků šlo v ten den o 36%.

Začátkem školního roku začaly do zoo opět proudit žákovské a studentské skupiny, kterým se na jaře zvýhodnilo vstupné. Za celý rok jsme uvítali v zoo celkem 54 998 žáků a studentů základních a středních škol a 4 029 dětí z mateřinek.

Výroční slavnost jsme 28. září oslavili spolu s 10 881 návštěvníky, den poté nás svou návštěvou poctilo a příjemně překvapilo dalších více než deset tisíc návštěvníků. Tím jsme navýšili počet letošních dnů s více než desetitisícovou návštěvností na 18.

Září bylo zároveň nejnavštěvovanějším v uplynulé dekádě. Nejsilnější září (r. 2015) překonalo o více než 16 000 návštěvníků. Třetí čtvrtletí bylo i přes nepříznivé letní počasí návštěvnický úspěšnější než loni a to zejména díky nezvykle teplému a slunečnému září.

Říjen přinesl další ochlazení a po teplém září také významný úbytek návštěvníků, listopad byl spíše podprůměrný. Prosinec byl průměrný, avšak zvýhodněné vstupné, které jsme tento rok nabídli dětem vedle Štědrého dne také o vánočních svátcích, přilákal spoustu příznivců. O Vánocích tak do zoo zavítalo 5 470 návštěvníků s korunovou vstupenkou. V poslední prosincový týden navíc návštěvnost neklesla pod 3 742 návštěvníků. Konec roku jsme uzavřeli s návštěvností 1 358 292.

Na kartu Prague Visitor Pass přišlo do zoo v roce 2023 celkem 4 816 návštěvníků, tedy zhruba třikrát tolik, co v předchozím roce, kdy se Prague Visitor Pass zaváděl. Rovněž projekt Prague Card přivedl do Zoo Praha zahraniční i tuzemské turisty, v letošním roce s kartou přišlo 4 841 návštěvníků.

Návštěvníci byli motivováni k nákupu elektronických vstupenek. Vedle finanční úspory jim ušetřil také čas strávený ve frontách na pokladnách zoo. V nejexponovanější dny se tak za brány zoo podívalo i 40% návštěvníků s elektronickou vstupenkou. Absolutním rekordem je zatím 47% držitelů elektronické vstupenky v jednom dni. V porovnání s loňským průměrem jde zhruba o dvojnásobek.

Tab. 5: Srovnání návštěvnosti v jednotlivých měsících v letech 2014 – 2023

měsíc/rok	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014
Leden	44 742	30 268	0	48 596	31 729	43 922	25 451	32 518	34 356	42 414
Únor	40 858	42 326	0	54 794	62 626	39 573	46 959	48 547	40 974	53 928
Březen	79 231	138 769	0	21 535	107 452	81 627	110 340	97 600	104 092	122 713
Duben	124 588	136 539	75 952	5 572	152 772	182 233	125 940	125 265	111 619	122 348
Květen	171 516	159 091	97 208	85 557	140 362	182 273	168 521	182 843	165 689	139 162
Červen	170 035	147 299	125 255	186 684	152 547	148 009	156 723	159 280	138 306	151 119
Červenec	196 608	201 965	186 558	187 487	201 289	206 033	231 231	228 595	178 195	187 693
Srpen	180 454	208 199	193 953	156 816	236 808	194 156	242 037	242 095	191 422	237 439
Září	151 725	98 315	114 552	70 865	120 544	128 480	129 174	133 875	135 330	109 262
Říjen	101 642	149 293	99 649	18 259	133 083	117 426	101 900	96 455	95 982	113 041
Listopad	41 758	47 376	33 851	0	51 891	51 760	51 988	49 029	57 026	57 347
Prosinec	55 135	59 682	36 009	15 458	65 423	51 999	54 862	52 251	65 391	45 777
Celkem	1 358 292	1 419 122	962 987	851 623	1 456 526	1 427 491	1 445 126	1 448 353	1 318 382	1 382 243

Tab. 6: Rozdíly v návštěvnosti oproti předchozím rokům

2023 vers. 2022	2023 vers. 2021	2023 vers. 2020	2023 vers. 2019	2023 vers. 2018	2023 vers. 2017	2023 vers. 2016	2023 vers. 2015	2023 vers. 2014
-60 830	395 305	506 669	-98 234	-69 199	-86 834	-90 061	39 910	-23 951

Programová a obsahová činnost

Akce pro návštěvnickou veřejnost

V prvním pololetí probíhaly zejména tradiční akce pro návštěvnickou veřejnost doplněné o programy reflektující aktuální dění v zoologické zahradě a prohlídky různých expozičních celků v duchu tématu roku „Pod pokličkou zoo“.

Leden patřil novinkám z Rezervace Dja, v únoru jsme návštěvníkům představili naši nabídku vzdělávacích programů a seznámili je s živočichy, které je možné na těchto akcích potkat, a v březnu jsme se věnovali zejména luskounům, u kterých mohli návštěvníci s trochou štěstí pozorovat vzácné mládě. První čtvrtletí pak vyvrcholilo velkou slavností k zahájení 92. sezóny, během které bylo pokřtěno první mládě luskouna krátkoocasého v Evropě.

Ve druhém čtvrtletí probíhaly i nadále prohlídky expozičních celků, které se zdají být návštěvnický velmi oblíbené. V měsíci dubnu jsme návštěvníkům blíže představili Rákosův pavilon a jeho vzácné ptačí obyvatele, květen patřil divoké přírodě v zoo a v červnu jsme se věnovali Darwinovu kráteru. Během druhého čtvrtletí dorazila do zoo samice vombata obecného k již stávajícímu samci Cooperovi. Tato událost byla reflektována v akcích pro širokou veřejnost.

V průběhu třetího čtvrtletí měli návštěvníci možnost blíže poznat africké kopytníky, Údolí slonů a Rezervaci Dja, vše za doprovodu odborného komentáře. Jednou z novinek třetího čtvrtletí bylo otevření nové voliéry pro ptáky u pavilonu Sečuán. Slavnostní otevření a doprovodný program se nesl tematicky v čínském duchu. Vyvrcholením třetího čtvrtletí byla jubilejní slavnost k 92. výročí otevření Zoo Praha, která se nesla v duchu kulatých výročí tradičně chovaných druhů zvířat – 60 let chovu goril a 90 let chovu slonů a hrochů. Součástí slavnosti bylo i ohlédnutí za prvním rokem od otevření pavilonu Rezervace Dja.

V průběhu posledního čtvrtletí roku jsme návštěvníky blíže seznámili s Rezervací Dja a zvířecími obyvateli Pavilonu šelem a plazů během komentovaných prohlídek. Závěr roku se nesl ve vánočně laděné atmosféře, která se promítla i do programu pro návštěvníky.

Leden

1. 1. Speciální novoroční komentované krmení

Novoroční komentovaná krmení byla doplněna soutěžními otázkami pro pozorné posluchače.

6. 1. Tři králové v zoo

Jako každoročně i letos chodili po Zoo Praha Tři králové.

7. 1. Křest mláděte chápana

Křest proběhl za účasti vzácného hosta doc. RNDr. Ladislava Mika, Ph.D.

8. 1. Novinky z Rezervace Dja

Komentované prohlídky nového pavilonu goril zaujaly návštěvníky všech věkových skupin.

14. 1. Vycházka na zimoviště vodních ptáků

Ani chladnější počasí neodradilo početnou skupinu zájemců od výpravy k nedaleké řece Vltavě za zimujícími ptáky.

15. 1. Novinky z Rezervace Dja

Komentované prohlídky nového pavilonu goril zaujaly návštěvníky všech věkových skupin.

22. 1. Novinky z Rezervace Dja

Komentované prohlídky nového pavilonu goril zaujaly návštěvníky všech věkových skupin.

28. 1. Workshop zaměřený na výrobu enrichmentových prvků

Pro předem objednané zájemce byl připraven workshop na výrobu hraček pro zvířata pod vedením specialistiky na pohodu zvířat a enrichment Mgr. Markéty Lavické.

29. 1. Novinky z Rezervace Dja

Komentované prohlídky nového pavilonu goril zaujaly návštěvníky všech věkových skupin.

Únor

3. 2. Pololetní prázdniny v zoo

Pro návštěvníky byla připravena zábavná kvízová trasa a komentovaná krmení a setkání na několika místech zoologické zahrady.

5. 2. Den chovatelů želv

Tradiční cyklus přednášek a chovatelská poradna poodhalila návštěvníkům další taje z želvího života. Doprovodný program byl zaměřen na téma potravy želv.

5. 2. Zvířata vzdělávají

Návštěvníci měli možnost nahlédnout pod pokličku práce vzdělávacích pracovníků v zoo a seznámili se s živočichy ze zájmových chovů. Program probíhal po celý den v Gočárových domech.

11. – 12. 2. Valentýnský víkend

Během speciálních komentovaných krmení a setkání návštěvníci zjistili, která zvířata žijí v trvalých párech, jak vypadají jejich námluvy a kdo se u nich stará o potomstvo.

12. 2. Zvířata vzdělávají

Návštěvníci měli možnost nahlédnout pod pokličku práce vzdělávacích pracovníků v zoo a seznámili se s živočichy ze zájmových chovů. Program probíhal po celý den v Gočárových domech.

18. 2. Oslava Světového dne luskounů

Během oslav Světového dne luskounů jsme návštěvníkům představili hrozby, kterým musí luskouni v přírodě čelit, a seznámili je s tím, co Zoo Praha podniká na poli jejich ochrany. Během setkání s chovatelem se dozvěděli také zajímavosti týkající se péče o tato neobvyklá zvířata.

19. 2. Koncert studentů HAMU v Rezervaci Dja

Site-specific hudební vystoupení provedlo návštěvníky prostorem Rezervace Dja.

19. 2. Zvířata vzdělávají

Návštěvníci měli možnost nahlédnout pod pokličku práce vzdělávacích pracovníků v zoo a seznámili se s živočichy ze zájmových chovů. Program probíhal po celý den v Gočárových domech.

25. 2. Oslava Mezinárodního dne ledních medvědů

V rámci oslavy mezinárodního dne ledních medvědů bylo pro návštěvníky nachystáno stanoviště plné her i zajímavých informací o arktické fauně, jejím ohrožení a chystané expozici pro lední medvědy v Zoo Praha. Nechybělo také předání tematického enrichmentového prvku, které si užili nejen medvědi, ale i přítomní návštěvníci.

25. 2. Workshop zaměřený na výrobu enrichmentových prvků

Pro předem objednané zájemce byl připraven workshop na výrobu hraček pro zvířata pod vedením specialistky na pohodu zvířat a enrichment Mgr. Markéty Lavické.

26. 2. Zvířata vzdělávají

Návštěvníci měli možnost nahlédnout pod pokličku práce vzdělávacích pracovníků v zoo a seznámili se s živočichy ze zájmových chovů. Program probíhal po celý den v Gočárových domech.

Březen

4. 3. Světový den divoké přírody

V rámci oslav Světového dne divoké přírody jsme se věnovali zejména vysvětlení funkcí zoologických zahrad návštěvníkům a představení role zoo v ochraně přírody. Návštěvníci se také formou zábavných aktivit seznámili s Úmluvou o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES) při příležitosti oslav jejího 50. výročí.

11. 3. Workshop zaměřený na výrobu enrichmentových prvků

Pro předem objednané zájemce byl připraven workshop na výrobu hraček pro zvířata pod vedením specialistky na pohodu zvířat a enrichment Mgr. Markéty Lavické.

12. 3. (Nejen) za luskouny do Indonéské džungle

Každou celou hodinu měli návštěvníci možnost projít pavilon s komentářem odborného průvodce a dozvědět se zajímavosti o architektonických zajímavostech pavilonu, o zvířatech, která jej obývají, a zejména o jeho nejvzácnějších obyvatelích – luskounech.

19. 3. (Nejen) za luskouny do Indonéské džungle

Každou celou hodinu měli návštěvníci možnost projít pavilon s komentářem odborného průvodce a dozvědět se zajímavosti o architektonických zajímavostech pavilonu, o zvířatech, která jej obývají, a zejména o jeho nejvzácnějších obyvatelích – luskounech.

25. 3. Slavnostní zahájení sezóny 2023

Za účasti vážených hostů vykročila Zoo Praha do své 92. sezóny. V úvodu bylo pro návštěvníky připraveno hudební vystoupení písničkáře Pokáče, na které navázalo představení nové kampaně Seznamte se! Za účasti patronů jednotlivých zvířecích osobností pak písničkář Pokáč zahrál v živé premiéře svůj Zoo Song. Hlavní program u Vzdělávacího centra završil křest prvního mláděte luskouna krátkoocasého narozeného v rámci evropských zoo. Součástí odpoledního nabitého programu bylo představení nového máslového popcornu Binturong, který je pojmenovaný po cibetkovité šelmě binturongovi palawanském. Program v odpoledních hodinách uzavřela vernisáž výstavy 60 let chovu goril, kterou pomohla otevřít Petra Černocká.

26. 3. (Nejen) za luskouny do Indonéské džungle

Každou celou hodinu měli návštěvníci možnost projít pavilon s komentářem odborného průvodce a dozvědět se zajímavosti o architektonických zajímavostech pavilonu, o zvířatech, která jej obývají, a zejména o jeho nejvzácnějších obyvatelích – luskounech.

Duben

1. 4. Zavolejte hrochovi a vyzkoušejte, zda odpoví na každou Vaši otázku

Tradiční aprílová linka pana hrocha byla v provozu i v letošním roce a těšila se velkému zájmu od dětí i dospělých.

1. 4. Mezinárodní den ptactva

Mezinárodní den ptactva se slaví již od roku 1906 a jeho smyslem je mimo jiné upozornit na hrozby, kterým ptactvo čelí. Návštěvníci měli možnost se seznámit s běžnými i ohroženými druhy ptáků ČR a zjistili, jak jim mohou pomoci. Nechyběla také speciální komentované krmení u exotických druhů ptáků ze Zoo Praha na příklad u nestorů kea, orlosupů či dvojzoborožců indických.

2. 4. Za vzácnými papoušky do Rákosova pavilonu

Barevný svět papoušků s námi měli možnost návštěvníci prozkoumat během komentovaných prohlídek Rákosova pavilonu. Prohlídky s průvodcem začínaly v 10, 13 a 15 hodin.

2. 4. Setkání v Somalomu

Speciální program v Rezervaci Dja, během kterého návštěvníci poznali Kamerun všemi smysly.

8. 4. Den milovníků zoologických zahrad

Pro všechny příznivce a fanoušky zoologických zahrad byl připraven bohatý program, který je seznámil s tím, co musí splňovat moderní zoologické zahrady. Pokusili jsme se také vyvrátit nejčastější mýty o zoologických zahradách.

9. 4. Za vzácnými papoušky do Rákosova pavilonu

Barevný svět papoušků s námi měli možnost návštěvníci prozkoumat během komentovaných prohlídek Rákosova pavilonu. Prohlídky s průvodcem začínaly v 10, 13 a 15 hodin.

9. 4. Setkání v Somalomu

Speciální program v Rezervaci Dja, během kterého návštěvníci poznali Kamerun všemi smysly.

10. 4. Velikonoční pondělí zoo

Velikonoční pondělí se neslo v duchu speciálních komentovaných krmení a setkání u vybraných druhů zvířat, kterým byl předán jarně laděný enrichment, např. v podobě: proutěných prvků, kvetoucích větví, kytic pampelišek, vrbových větví s čerstvými listy atd.

16. 4. Za vzácnými papoušky do Rákosova pavilonu

Barevný svět papoušků s námi měli možnost návštěvníci prozkoumat během komentovaných prohlídek Rákosova pavilonu. Prohlídky s průvodcem začínaly v 10, 13 a 15 hodin.

16. 4. Setkání v Somalomu

Speciální program v Rezervaci Dja, během kterého návštěvníci poznali Kamerun všemi smysly.

22. 4. Den Země

Ohrožená zvířata nežijí jen v tropech, proto jsme se v rámci letošního ročníku celosvětové události Dne Země zaměřili na pomoc ohroženým druhům živočichů vyskytujícím se v našem bezprostředním okolí – v České republice a v Evropě.

23. 4. Za vzácnými papoušky do Rákosova pavilonu

Barevný svět papoušků s námi měli možnost návštěvníci prozkoumat během komentovaných prohlídek Rákosova pavilonu. Prohlídky s průvodcem začínaly v 10, 13 a 15 hodin.

23. 4. Setkání v Somalomu

Speciální program v Rezervaci Dja, během kterého návštěvníci poznali Kamerun všemi smysly.

23. 4. Herpetologická vycházka

Výprava za plazy obývajícími Trojskou kotlinu pod vedením odborného průvodce.

29. 4. Mezinárodní den plameňáků

Během růžového dne s plameňáky si návštěvníci užili mnoho legrace například při pohybových hrách. Samozřejmě si odnesli také mnoho zajímavých poznatků o plameňácích a jako bonus každý, kdo přišel oblečený do růžové barvy, obdržel tematicky laděný upomínkový předmět.

29. 4. Workshop zaměřený na výrobu enrichmentových prvků

Pro předem objednané zájemce byl připraven workshop na výrobu hraček pro zvířata pod vedením specialistky na pohodu zvířat a enrichment Mgr. Markéty Lavické.

29. 4. Za vzácnými papoušky do Rákosova pavilonu

Barevný svět papoušků s námi měli možnost návštěvníci prozkoumat během komentovaných prohlídek Rákosova pavilonu. Prohlídky s průvodcem začínaly v 10, 13 a 15 hodin.

29. 4. Setkání v Somalomu

Speciální program v Rezervaci Dja, během kterého návštěvníci poznali Kamerun všemi smysly.

Květen

7. 5. Divoká příroda v zoo

V zoo to žije i mimo výběhy! Lokalita areálu naší zoologické zahrady je velmi bohatá na výskyt řady vzácných druhů. Během vycházek vedených odbornými průvodci se je návštěvníci naučili rozpoznávat a přesvědčili se, jakou pestrost může skrývat česká fauna.

13. 5. Festival zvířecích piv v zahradách Trojského zámku

Druhý ročník festivalu kraftových piv s charitativním přesahem. Pro malé i velké návštěvníky byl připraven program zaměřený na ďábly, vombaty a další zvířata obývající Darwinův kráter. Nechyběli ani hry a soutěže o ceny, zejména populární byl turnaj v kostkách. Celý program dokreslovala poutavá hudební vystoupení.

14. 5. Výjimečné matky ve zvířecí říši

Tematicky zaměřená komentovaná setkání v rámci oslav Dne matek, která se konala na příklad u varanů komodských, krajt cejlonských či kočkodanů Brazzových.

14. 5. Divoká příroda v zoo

V zoo to žije i mimo výběhy! Lokalita areálu naší zoologické zahrady je velmi bohatá na výskyt řady vzácných druhů. Během vycházek vedených odbornými průvodci se je návštěvníci naučili rozpoznávat a přesvědčili se, jakou pestrost může skrývat česká fauna.

21. 5. Divoká příroda v zoo

V zoo to žije i mimo výběhy! Lokalita areálu naší zoologické zahrady je velmi bohatá na výskyt řady vzácných druhů. Během vycházek vedených odbornými průvodci se je návštěvníci naučili rozpoznávat a přesvědčili se, jakou pestrost může skrývat česká fauna.

26. 5. Noc snů

Celosvětová akce na podporu handicapovaných dětí. Tradiční večer plný nevšedních zážitků – setkání s bezobratlými živočichy z kontaktních chovů zájmových zvířat, facepainting, krmení domácích zvířat v Dětské zoo, závěrečná show u Vzdělávacího centra pro rodiny dětí s postižením.

28. 5. Den chovatelů želv spojený s oslavou Světového dne želv

Tradiční cyklus přednášek a chovatelská poradna poodhalila návštěvníkům další taje z želvího života. Doprovodný program byl zaměřen na zajímavosti o životě žely, želví rekordmany a nechyběla ani oblíbená komentovaná setkání u želv.

28. 5. Divoká příroda v zoo

V zoo to žije i mimo výběhy! Lokalita areálu naší zoologické zahrady je velmi bohatá na výskyt řady vzácných druhů. Během vycházek vedených odbornými průvodci se je návštěvníci naučili rozpoznávat a přesvědčili se, jakou pestrost může skrývat česká fauna.

Červen

1. 6. Den dětí s městskou policií

Ve spolupráci s Městskou policií hl. m. Prahy byl uspořádán program pro děti, jehož součástí byl i skákací hrad, foto koutek a mnoho dalšího.

3. 6. Za koňmi Převalského na Dívčí hrady

Komentovaných vycházky za koňmi Převalského na Dívčí hrady pro předem přihlášené zájemce.

4. 6. Kdo bydlí v Darwinově kráteru?

Během komentovaných prohlídek návštěvnicky atraktivního Darwinova kráteru se návštěvníci dozvěděli mnoho zajímavostí o čertech, vombatech a dalších obyvatelích tohoto jedinečného expozičního celku.

10. 6. Za koňmi Převalského na Dívčí hrady

Komentovaných vycházky za koňmi Převalského na Dívčí hrady pro předem přihlášené zájemce.

11. 6. Den s vombaty

Návštěvníci se hravou formou seznámili s životem vombatů, méně známých vačnatců z příbuzenstva koal. Připravili jsme si pro ně zábavné aktivity inspirované výzkumem „vombatího chlapce“ Petera Johna Nicholsona. Například měření nor, hrabání nor, hledání vombata pomocí pobytových stop a mnoho dalšího. Celým programem provázal Deník badatele.

11. 6. Kdo bydlí v Darwinově kráteru?

Během komentovaných prohlídek návštěvnicky atraktivního Darwinova kráteru se návštěvníci dozvěděli mnoho zajímavostí o čertech, vombatech a dalších obyvatelích tohoto jedinečného expozičního celku.

18. 6. Den otců ve zvířecí říši

Tematicky zaměřená komentovaná krmení a setkání v rámci oslav Dne otců, která probíhala na příklad u emu hnědých, tamarinů bělovousých či velemloků čínských.

18. 6. Kdo bydlí v Darwinově kráteru?

Během komentovaných prohlídek návštěvnicky atraktivního Darwinova kráteru se návštěvníci dozvěděli mnoho zajímavostí o čertech, vombatech a dalších obyvatelích tohoto jedinečného expozičního celku.

24. 6. Vernisáž výstavy Pomáháme jim přežít

Vernisáž výstavy na terase Vzdělávacího centra zaměřující se na naše in situ projekty proběhla za přítomnosti náměstkyně primátora hl. m. Prahy Ing. Jany Komrskové.

24. 6. Světový den žiraf

Pro návštěvníky byl připraven poutavý program, který je blíže seznámil s tím, kde se žirafy vyskytují, čím se živí, v čem je jejich výška prospěšná a v čem jim naopak komplikuje život. Celým dnem provázela oblíbená komentovaná krmení a setkání u žiraf. Pro malé návštěvníky nechyběla výtvarná dílna či herní stanoviště.

25. 6. Kdo bydlí v Darwinově kráteru?

Během komentovaných prohlídek návštěvnicky atraktivního Darwinova kráteru se návštěvníci dozvěděli mnoho zajímavostí o čertech, vombatech a dalších obyvatelích tohoto jedinečného expozičního celku.

30. 6. Prázdniny začínají

V rámci prázdnin se děti i dospělí vydávají stále více do přírody a mají možnost pozorovat volně žijící živočichy z těsné blízkosti. Na to jak se v přírodě chovat, co k pozorování živočichů používat a mnoho dalšího se návštěvníci dozvěděli během speciálních prohlídek za divokou přírodou.

Červenec

1. – 2. 7. Prázdniny začínají

Připravena byla série komentovaných krmení a setkání plná zajímavostí o zvířatech, která byla doplněná o soutěžní otázky.

1. – 2. 7. Vycházky za africkými kopytníky

Celodenní Komentované prohlídky zavedly návštěvníky mimo jiné za hrochy, antilopami a žirafami, o kterých se dozvěděli mnoho zajímavostí.

2. 7. Vernisáž výstavy Sklípkaní

Vernisáž výstavy zahájilo hudební vystoupení, na které navázaly proslovy autorů výstavy. Pro návštěvníky byl připraven krom prohlídek výstavy i bohatý doprovodný program.

2. 7. Seznámení se sklípkaný

Prohlídka výstavy s komentářem odborného chovatele zaměřená na zajímavosti o životě vystavovaných druhů sklípkanů.

8. – 9. 7. Vycházky za africkými kopytníky

Celodenní Komentované prohlídky zavedly návštěvníky mimo jiné za hrochy, antilopami a žirafami, o kterých se dozvěděli mnoho zajímavostí.

9. 7. Seznámení se sklípkaný

Prohlídka výstavy s komentářem odborného chovatele zaměřená na zajímavosti o životě vystavovaných druhů sklípkanů.

15. – 16. 7. Víkend hmyzožravců

Návštěvníci měli možnost ochutnat hmyz upravený na nejrůznější způsoby, na příklad hmyzí poke bowl, cvrčky na česneku a mnoho dalšího. Zjistili, jaké jsou benefity hmyzí kuchyně a v rámci speciálních komentovaných krmení se seznámili se zvířaty chovanými v zoo, která se živí hmyzem. Pro návštěvníky byl také připraven doprovodný program nesoucí název Hmyz jako domácí mazlíček, během

kterého měli možnost si zblízka prohlédnout strašilky či šváby, které mohou být vhodnými domácími mazlíčky například pro alergiky.

15. – 16. 7. Vycházky za africkými kopytníky

Celodenní komentované prohlídky zavedly návštěvníky mimo jiné za hrochy, antilopami a žirafami, o kterých se dozvěděli mnoho zajímavostí.

16. 7. Seznámení se sklípkaný

Prohlídka výstavy s komentářem odborného chovatele zaměřená na zajímavosti o životě vystavovaných druhů sklípkanů.

22. 7. Slavnostní otevření venkovní voliéry u pavilonu Sečuán

Slavnostní otevření nové venkovní voliéry proběhlo za přítomnosti náměstkyně primátora Jany Komrskové a neslo se tematicky v čínském duchu. Program zahájilo Wushu Centrum ukázkou kung-fu, zatímco návštěvníci měli možnost si vyzkoušet umění čínské znakové kaligrafie. I přípitek se nesl v tematickém duchu, neb slavnostní přípitek připravil čajový mistr. Voliéru nám pomohla otevřít kladenská hudební skupina Zrní.

22. 7. Za koňmi Převalského na Dívčí hrady

Komentované vycházky za koňmi Převalského na Dívčí hrady pro předem přihlášené zájemce.

22. – 23. 7. Vycházky za africkými kopytníky

Celodenní komentované prohlídky zavedly návštěvníky mimo jiné za hrochy, antilopami a žirafami, o kterých se dozvěděli mnoho zajímavostí.

23. 7. Seznámení se sklípkaný

Prohlídka výstavy s komentářem odborného chovatele zaměřená na zajímavosti o životě vystavovaných druhů sklípkanů.

29. 7. Workshop zaměřený na výrobu enrichmentových prvků

Pro předem objednané zájemce byl připraven workshop na výrobu hraček pro zvířata pod vedením specialistky na pohodu zvířat a enrichment Mgr. Markéty Lavické.

29. – 30. 7. Vycházky za africkými kopytníky

Celodenní komentované prohlídky zavedly návštěvníky mimo jiné za hrochy, antilopami a žirafami, o kterých se dozvěděli mnoho zajímavostí.

30. 7. Seznámení se sklípkaný

Prohlídka výstavy s komentářem odborného chovatele zaměřená na zajímavosti o životě vystavovaných druhů sklípkanů.

30. 7. Světový den strážců přírody

Zoologické zahrady chrání ohrožené druhy nejen ex situ (mimo místo původního výskytu), ale také in situ (v místě původního výskytu). Tento typ ochrany by ale mnohdy nebyl možný bez strážců přírody, jejichž práce není jednoduchá a často je i nebezpečná, protože se musí potýkat s pytláky i s nepříznivými klimatickými podmínkami. Návštěvníci se seznámili s in situ projekty Zoo Praha, zjistili, jak se

strážci přírody dají podpořit, a skrze nejrůznější hry se zkusili na chvíli jedním stát. Součástí bohatého programu bylo i stanoviště Asociace strážců přírody ČR.

Srpen

5. – 6. 8. Komentované procházky Údolím slonů

Návštěvníci se během komentovaných procházek Údolím slonů seznámili se slony chovanými v Zoo Praha i s expozičním celkem, který obývají.

6. 8. Seznámení se sklípkaný

Prohlídka výstavy s komentářem odborného chovatele zaměřená na zajímavosti o životě vystavovaných druhů sklípkanů.

12. 8. Světový den slonů

V rámci oslav Světového dne slonů byl připraven bohatý program, během kterého se návštěvníci seznámili se slony chovanými v Zoo Praha a měli jedinečnou příležitost si prohlédnout i chovatelské zázemí za doprovodu odborného komentáře chovatelů. Velkou pozornost přitáhlo také koupání sloních samců a předání enrichmentového prvku sloním samicím.

12. – 13. 8. Komentované procházky Údolím slonů

Návštěvníci se během komentovaných procházek Údolím slonů seznámili se slony chovanými v Zoo Praha i s expozičním celkem, který obývají.

13. 8. Seznámení se sklípkaný

Prohlídka výstavy s komentářem odborného chovatele zaměřená na zajímavosti o životě vystavovaných druhů sklípkanů.

19. 8. Mezinárodní den orangutanů

Během bohatého programu se návštěvníci seznámili s orangutany chovanými v Zoo Praha a zjistili, jak mohou pomoci jejich ohroženým volně žijícím příbuzným. Součástí programu bylo předání enrichmentových prvků orangutaní rodině.

19. – 20. 8. Komentované procházky Údolím slonů

Návštěvníci se během komentovaných procházek Údolím slonů seznámili se slony chovanými v Zoo Praha i s expozičním celkem, který obývají.

19. – 20. 8. Divadlo Spejbla a Hurvínka

Divadelní představení pro malé i velké návštěvníky s názvem Hurvínek a král Blecha probíhala ve Vzdělávacím centru po celý víkend.

20. 8. Seznámení se sklípkaný

Prohlídka výstavy s komentářem odborného chovatele zaměřená na zajímavosti o životě vystavovaných druhů sklípkanů.

20. 8. Za koňmi Převalského na Dívčí hrady

Komentované vycházky za koňmi Převalského na Dívčí hrady pro předem přihlášené zájemce.

26. – 27. 8. Komentované procházky Údolím slonů

Návštěvníci se během komentovaných procházek Údolím slonů seznámili se slony chovanými v Zoo Praha i s expozičním celkem, který obývají.

27. 8. Seznámení se sklípkaný

Prohlídka výstavy s komentářem odborného chovatele zaměřená na zajímavosti o životě vystavovaných druhů sklípkanů.

Září

1. 9. Prázdniny ještě nekončí

První zářijový den si děti užily v Zoo Praha oblíbená komentovaná krmení a setkání. Děti do patnácti let měly navíc vstup za symbolickou jednu korunu.

2. 9. Mezinárodní den povědomí o supech a kondorech

V rámci tradičních oslav se návštěvníci seznámili s těmito dravci nejen jako s důležitými články ekosystémů, ale zejména s příčinami jejich ohrožení v přírodě. Představili jsme také projekt Zoo Praha zaměřený na ochranu supa mrchožravého na Balkáně. Nechyběla ani oblíbená komentovaná krmení supů a kondorů.

3. 9. Novinky z Rezervace Dja

Komentované prohlídky představily návštěvníkům zajímavosti a novinky z loni otevřeného pavilonu Rezervace Dja, který krom goril obývají i další velmi zajímavé a ohrožené druhy zvířat.

3. 9. Seznámení se sklípkaný

Prohlídka výstavy s komentářem odborného chovatele zaměřená na zajímavosti o životě vystavovaných druhů sklípkanů.

4. 9. Zpět do školních lavic

Děti měly možnost si zpestřit první školní den návštěvou Zoo Praha! Pro děti byla připravena speciální soutěžní komentovaná krmení a setkání.

10. 9. Novinky z Rezervace Dja

Komentované prohlídky představily návštěvníkům zajímavosti a novinky z loni otevřeného pavilonu Rezervace Dja, který krom goril obývají i další velmi zajímavé a ohrožené druhy zvířat.

10. 9. Seznámení se sklípkaný

Prohlídka výstavy s komentářem odborného chovatele zaměřená na zajímavosti o životě vystavovaných druhů sklípkanů.

17. 9. Novinky z Rezervace Dja

Komentované prohlídky představily návštěvníkům zajímavosti a novinky z loni otevřeného pavilonu Rezervace Dja, který krom goril obývají i další velmi zajímavé a ohrožené druhy zvířat.

17. 9. Seznámení se sklípkaný

Prohlídka výstavy s komentářem odborného chovatele zaměřená na zajímavosti o životě vystavovaných druhů sklípkanů.

23. 9. Světový den goril

Návštěvníci byli seznámeni nejen s historií a vývojem chovu goril v lidské péči v minulosti, ale povídali jsme si také o budoucnosti chovu goril a novém pavilonu goril - Rezervaci Dja. Celý program vyvrcholil předáním enrichmentového prvku oběma gorilím skupinám za doprovodu odborného komentáře.

23. – 24. 9. Novinky z Rezervace Dja

Komentované prohlídky představily návštěvníkům zajímavosti a novinky z loni otevřeného pavilonu Rezervace Dja, který kromě goril obývají i další velmi zajímavé a ohrožené druhy zvířat.

28. 9. Výroční slavnost

Jubilejní slavnost se letos nesla v duchu kulatých výročí tradičně chovaných druhů zvířat v Zoo Praha – 60 let chovu goril a 90 let chovu slonů a hrochů, ale také s nimi spojených pavilonů: rok otevřené Rezervace Dja a přesně deset let Údolí slonů. Program zahájilo hudební vystoupení skupiny Laura a její tygři, na které navázaly proslovy pana ředitele a vzácných hostů. Návštěvníky vzápětí po úvodní části čekal křest mláďete kočkodana Brazzova, jehož kmotrem se stal herec a komik Lukáš Pavlásek. Odpolední oslavy se přenesly do Údolí slonů, během kterých byl slonům předán enrichmentový prvek. Slavnostní den ukončovala vernisáž výstavy Významné odchovy v Zoo Praha.

Říjen

1. 10. Novinky z Rezervace Dja

Komentované prohlídky představily návštěvníkům zajímavosti a novinky z pavilonu Rezervace Dja, který kromě goril obývají i další velmi zajímavé a ohrožené druhy zvířat.

8. 10. Novinky z Rezervace Dja

Komentované prohlídky představily návštěvníkům zajímavosti a novinky z pavilonu Rezervace Dja, který kromě goril obývají i další velmi zajímavé a ohrožené druhy zvířat.

15. 10. Novinky z Rezervace Dja

Komentované prohlídky představily návštěvníkům zajímavosti a novinky z pavilonu Rezervace Dja, který kromě goril obývají i další velmi zajímavé a ohrožené druhy zvířat.

15. 10. Den chovatelů želv

Tradiční cyklus přednášek a chovatelská poradna poodhalila návštěvníkům další taje z želvího života. Doprovodný program byl zaměřen na zajímavosti o životě želv se zaměřením na jejich výskyt.

21. 10. Vernisáž výstavy Pod MĚSTSKÝM svícnem je nejvíc tma

Na vernisáž výstavy fotografií navázala stejnojmenná přednáška Tomáše Grima, vítěze soutěže Czech Nature Photo v kategorii Zvířata ve svém prostředí.

22. 10. Světový den vombatů

Návštěvníci se hravou formou seznámili s životem vombatů, méně známých vačnatců z příbuzenstva koal. V průběhu dne byla připravena i oblíbená komentovaná setkání.

22. 10. Novinky z Rezervace Dja

Komentované prohlídky představily návštěvníkům zajímavosti a novinky z pavilonu Rezervace Dja, který kromě goril obývají i další velmi zajímavé a ohrožené druhy zvířat.

24. 10. Přednáška na téma Bílí žraloci jižní Austrálie

Poutavá přednáška předního odborníka na žraloky Alessandra De Maddaleny nadchla celou řadu posluchačů, kteří po skončení programu zahrnuli přednášejícího celou řadou otázek.

26. – 29. 10. Podzimní prázdniny v zoo

V období podzimních prázdnin se již tradičně konají oblíbené dýňové hody u zvířat. Jak si s tímto méně obvyklým zpestřením jídelníčku či prostředí poradily různé druhy zvířat, mohli návštěvníci pozorovat na patnácti místech v areálu, například u slonů, velkých želv, nebo hrabáčů.

26. – 29. 10. Novinky z Rezervace Dja

Komentované prohlídky představily návštěvníkům zajímavosti a novinky z pavilonu Rezervace Dja, který kromě goril obývají i další velmi zajímavé a ohrožené druhy zvířat.

28. 10. Oslavy státního svátku aneb Lvi ze státního znaku

Ve státní svátek byl pro návštěvníky připraven program spojený se lvy, v rámci kterého dostal mimo jiné lev Jamvan potravu upevněnou na speciálním bungee laně. Návštěvníci tak mohli sledovat skvělé přizpůsobení velkých kočkovitých šelem k lovu. V tento slavnostní den byla také pokřtěna štěňata psů pralesních primátorem hl. m. Prahy Bohuslavem Svobodou za účasti jeho náměstkyně pro životní prostředí Jany Komrskové.

Listopad

4. 11. 20 let od příchodu Richarda do Zoo Praha

Gorilí samec Richard žije v zoo již dvacet let. Nejen pro něj, ale i pro návštěvníky byl proto připraven bohatý program. Jak gorilí samec, tak i návštěvníci si užili zejména komentované krmení, v rámci kterého dostal Richard potravu naaranžovanou v podobě speciálního dárkového koše.

5. 11. Den chovatelů želv

Tradiční cyklus přednášek a chovatelská poradna poodhalila návštěvníkům další taje z želvího života. Pro návštěvníky byl připraven vědomostní kvíz, který je provedl po pavilonech, v kterých jsou želvy chovány.

5. 11. Ohřejte se na prohlídce Pavilonu šelem a plazů

Komentované prohlídky představily návštěvníkům zajímavosti o šelmách a plazech chovaných v pavilonu.

11. 11. Kapybary znovu v Zoo Praha

Zoo Praha slavnostně představila návštěvníkům mimořádně populární kapybary, které se do pražské zoo vrátily po deseti letech. Dvojici zvířat uvítala kapela Sto zvířat, herečka Bára Štěpánová a ilustrátor Štěpán Mareš. Dětem celou akci zpříjemňovalo malování na obličej a zábavně-edukační stanoviště zaměřené právě na kapybary. Do prodeje bylo uvedeno nové tričko, které vzniklo ve spolupráci s komiksovým kreslířem a ilustrátorem Štěpánem Marešem, o které byl ohromný zájem.

11. 11. Diwali – svátek světel

V průběhu dne byl pro návštěvníky připravený program v duchu indické a hinduistické kultury v podobě otevřených lekcí jógy, malby hennou na tělo a komentovaných krmení a setkání u zvířat vyskytujících se v Indii. Celý program vyvrcholil oblíbeným večerním lampionovým průvodem, který připomněl hinduistický svátek světel Diwali. Na závěr lampionového průvodu byla připravena světelná show.

12. 11. Ohřejte se na prohlídce Pavilonu šelem a plazů

Komentované prohlídky představily návštěvníkům zajímavosti o šelmách a plazech chovaných v pavilonu.

12. 11. Workshop zaměřený na výrobu enrichmentových prvků

Pro předem objednané zájemce byl připraven workshop na výrobu hraček pro zvířata pod vedením specialistky na pohodu zvířat a enrichment Mgr. Markéty Lavické.

17. 11. Oslava třetích narozenin orangutana Kawiho v Indonéské džungli

V rámci komentovaných setkání u orangutanů a doprovodného programu slavnostního dne se návštěvníci dozvěděli celou řadu zajímavostí ze života těchto největších stromově žijících savců a mimo jiné zjistili, jak mohou pomoci orangutanům ve volné přírodě. Čerstvě tříletý samec orangutana sumaterského dostal k narozeninám enrichment v podobě proutěných fíků.

19. 11. Adventní dílny

Tradiční dílny zaměřené na výrobu adventních věnců se konaly ve Vzdělávacím centru u hlavního vchodu do zoo. Výroba probíhala ve čtyřech blocích za doprovodu tradičních koled.

19. 11. Ohřejte se na prohlídce Pavilonu šelem a plazů

Komentované prohlídky představily návštěvníkům zajímavosti o šelmách a plazech chovaných v pavilonu.

26. 11. Adventní dílny

Tradiční dílny zaměřené na výrobu adventních věnců se konaly ve Vzdělávacím centru u hlavního vchodu do zoo. Výroba probíhala ve čtyřech blocích za doprovodu tradičních koled.

26. 11. Ohřejte se na prohlídce Pavilonu šelem a plazů

Komentované prohlídky představily návštěvníkům zajímavosti o šelmách a plazech chovaných v pavilonu.

Prosinec

2. 12. Tradiční setkání sponzorů a Den pro Troju

Součástí programu tradičního setkání přátel, sponzorů a partnerů Zoo Praha bylo nejen předání cen Richard pro největší podporovatele zoo a vyhlášení vítězných snímků fotosoutěže „Fotím v Zoo Praha“, ale návštěvníci zasněžené zoologické zahrady se také dozvěděli jména dvou kapybar. Své jméno dostalo rovněž mládě tučňáka. Na závěr dne bylo nachystáno setkání s obyvateli městské části Troja ve Vzdělávacím centru, kde se účastníci dozvěděli, jaký další rozvoj Zoo Praha plánuje, a mohli se ptát na doplňující otázky.

3. 12. Slavnostní rozsvícení vánočního stromu

Průvod návštěvníků prošel v podvečerních hodinách vánočně nasvícenou cestou až na Veselovského louku, kde na ně čekalo pásmo koled a vánočních písní v podání dětského pěveckého sboru. Vánoční strom tento rok řediteli Zoo Praha pomohli rozsvítit herec Ondřej Vetchý a taneční pár ze soutěže StarDance - cukrář Josef Maršálek a jeho taneční partnerka Adriana Mašková. V rámci doprovodného programu probíhaly přes den adventní dílny ve Vzdělávacím centru.

5. 12. Mikuláš v zoo

Celý den po areálu zoologické zahrady chodili čert, anděl a Mikuláš. V rámci speciálního komentovaného krmení d'áblů medvědovitých tak měli návštěvníci možnost porovnat skutečného čerta s tím pohádkovým.

8. 12. Čertovské vánoce

Návštěvníci si mohli vychutnat krásnou atmosféru vánočně nazdobeného Darwinova kráteru a Rezervace Bororo, kde byla umístěna informační a herní stanoviště zaměřená na australskou a tasmánskou faunu. Zájemci si mohli pořídit tématické vánoční dárky pro své blízké či vychutnat horký nápoj. Děti také měli možnost napsat dopis Ježíškovi. Kouzelnou vánoční atmosféru dokreslovalo vystoupení dětského pěveckého sboru. Pro návštěvníky byla připravena komentovaná prohlídka Darwinova kráteru, která byla zakončena krmením vombatů. 50 % z ceny vstupenky putovalo na sbírkové konto Pomáháme jim přežít na pomoc d'áblům medvědovitým.

9. 12. Čertovské vánoce

Návštěvníci si mohli vychutnat krásnou atmosféru vánočně nazdobeného Darwinova kráteru a Rezervace Bororo, kde byla umístěna informační a herní stanoviště zaměřená na australskou a tasmánskou faunu. Zájemci si mohli pořídit tématické vánoční dárky pro své blízké či vychutnat horký nápoj. Děti také měli možnost napsat dopis Ježíškovi. Kouzelnou vánoční atmosféru dokreslovalo vystoupení dětského pěveckého sboru. Pro návštěvníky byla připravena komentovaná prohlídka Darwinova kráteru, která byla zakončena krmením d'áblů medvědovitých. 50 % z ceny vstupenky putovalo na sbírkové konto Pomáháme jim přežít na pomoc d'áblům medvědovitým.

15. 12. Čertovské vánoce

Návštěvníci si mohli vychutnat krásnou atmosféru vánočně nazdobeného Darwinova kráteru a Rezervace Bororo, kde byla umístěna informační a herní stanoviště zaměřená na australskou a tasmánskou faunu. Zájemci si mohli pořídit tématické vánoční dárky pro své blízké či vychutnat horký nápoj. Děti také měli možnost napsat dopis Ježíškovi. Pro návštěvníky byla připravena komentovaná prohlídka Darwinova kráteru, která byla zakončena krmením vombatů. 50 % z ceny vstupenky putovalo na sbírkové konto Pomáháme jim přežít na pomoc ďáblům medvědovitým.

16. 12. Čertovské vánoce

Návštěvníci si mohli vychutnat krásnou atmosféru vánočně nazdobeného Darwinova kráteru a Rezervace Bororo, kde byla umístěna informační a herní stanoviště zaměřená na australskou a tasmánskou faunu. Zájemci si mohli pořídit tématické vánoční dárky pro své blízké či vychutnat horký nápoj. Děti také měli možnost napsat dopis Ježíškovi. Kouzelnou vánoční atmosféru dokreslovalo vystoupení dětského pěveckého sboru. Pro návštěvníky byla připravena komentovaná prohlídka Darwinova kráteru, která byla zakončena krmením ďáblů medvědovitých. 50 % z ceny vstupenky putovalo na sbírkové konto Pomáháme jim přežít na pomoc ďáblům medvědovitým.

17. 12. Betlémské světlo v Zoo Praha

Skauti přinesli do Zoo Praha Betlémské světlo, které bylo pro návštěvníky až do Štědrého dne k dispozici u hlavního vchodu.

24. 12. Štědrý den v zoo

Během štědrého dne mohli návštěvníci obdarovat zvířata donesením vhodného krmiva, které předali pracovníkům zoo. Sváteční komentovaná krmení a setkání doplnilo oblíbené vystoupení lachtanů jihoafrických.

25. – 26. 12. Vánoční svátky v zoo

Přes svátky byla pro návštěvníky nachystaná speciální komentovaná krmení a setkání a také netradiční akce „vánoční koulování“. V rámci ní mohli lidé pozorovat, jak si nejrůznější druhy zvířat poradí s enrichmentem v podobě vánočních proutěných koulí, to vše za doprovodu odborného komentáře. Pro zájemce byly také připraveny komentované prohlídky Rezervace Dja.

27. – 29. 12. Nadílka u zvířat

Shromážděné krmivo donesené na Štědrý den a nevyužitá vánoční stromky od prodejců zvířata dostávala ve dnech 27. až 29. prosince. Pro návštěvníky tak byla připravená celá řada neobvyklých komentovaných krmení a setkání.

Zooškoly pro děti

V prvním čtvrtletí roku 2023 proběhly dva kurzy zooškoly pro děti na téma Krmení je věda, dva kurzy na téma Ptáci a dva kurzy na téma Hmyz a jiní bezobratlí.

V období od dubna do června proběhly dva kurzy zooškoly na téma Plazi a dva na téma Cesta do Afriky.

Ve třetím čtvrtletí proběhly dva kurzy zooškoly na téma Jak to chodí v zoo a byly vypsány nové kurzy na další školní rok.

V posledním čtvrtletí proběhly dva kurzy zooškoly pro děti na téma Cesta do Afriky.

Zooškoly pro dospělé

V prvním čtvrtletí roku 2023 proběhly tři kurzy zooškoly pro dospělé na téma Zbavte se fobií.

V období od dubna do června proběhlo pět kurzů zooškoly pro dospělé, jeden na téma Zbavte se fobií, jeden na téma Zbavte se fobií – pro absolventy, a tři na téma Jak to chodí v zoo.

Ve třetím čtvrtletí proběhl jeden kurz zooškoly na téma Zbavte se fobií.

V posledním čtvrtletí proběhly čtyři kurzy zooškoly pro dospělé na téma Zbavte se fobií.

Programy pro školy

V období leden-září 2023 využilo vzdělávací nabídku Zoo Praha celkem 577 skupin čítajících 13 617 žáků.

Tab. 7: Počet školních skupin a dětí, které v období leden-prosinec 2023 využily vzdělávací programy v areálu Zoo Praha

Měsíc	Prohlídky s průvodcem		Výukové programy		Celkem	
	skupiny	děti	skupiny	děti	skupiny	děti
Leden	18	469	5	118	23	587
Únor	21	517	4	94	25	611
Březen	106	2 595	23	542	129	3 137
Duben	61	1 446	8	148	69	1 594
Květen	97	2 231	24	508	121	2 739
Červen	118	2 843	41	900	159	3 743
Červenec	0	0	0	0	0	0
Srpen	0	0	0	0	0	0
Září	47	1 159	4	62	51	1 206
Říjen	79	1 985	17	382	96	2 367
Listopad	35	853	3	75	38	928
Prosinec	12	321	2	34	14	355
Celkem	594	14 419	131	2 863	725	17 267

Spolupráce se školami

V prvním pololetí školy hojně využívaly školní permanentky, které kromě zvýhodněné ceny vstupného umožňovaly také realizaci komentovaných prohlídek s průvodcem a výukových

programů. Zaznamenali jsme již tradičně velký zájem o sezónní témata prohlídek a také prohlídky a výukové programy probíhající v Rezervaci Dja. U těchto programů soustavně a intenzivně pracujeme na precizování jejich metodiky.

Pravidelně je doplňována a aktualizována vzdělávací sekce webu Učíme se o zvířatech, která slouží jako podpora pedagogům ve výuce. Tato sekce zahrnuje pracovní sešity, kvízy, křížovky a další vzdělávací materiály.

Ve druhém čtvrtletí školy využívaly možnost čerpat finanční podporu na nabízené programy v rámci OP VVV. Největší událostí druhého čtvrtletí z hlediska spolupráce se školami bylo snížení vstupného na 100 Kč za žáka ZŠ a SŠ a 50 Kč za dítě MŠ.

Ve třetím čtvrtletí jsme zaznamenali zvýšenou poptávku po pracovních listech ke stažení a učitelských balíčcích umožňující samostatnou práci učitele se skupinou.

Ve čtvrtém čtvrtletí jsme začali pracovat na rozvoji nového výukového programu s matematickým zaměřením a také završili účast na pravidelných setkáních k propojování formálního a neformálního vzdělávání v rámci projektu KAP III.

Staň se strážcem pralesa 2023

Soutěž dětských kolektivů nazvaná „Staň se strážcem pralesa“ probíhala od 1. 9. 2022 do 31. 5. 2023. Soutěž pořádaná nově ve spolupráci se společností Remobil, z.s., spočívá ve sběru a následné recyklaci starých mobilních telefonů a tabletů. Sběrem vysloužilých mobilních zařízení pomáhají soutěžní skupiny gorilám nížinným a dalším ohroženým druhům zvířat ze střední Afriky. Do letošního ročníku se postupně přihlásilo 57 dětských kolektivů. Přístroje do uzávěrky soutěže nakonec odevzdalo 38 kolektivů a podařilo se tak vybrat více než 5 000 vysloužilých zařízení. Další kolo soutěže bylo spuštěno 2. října 2023.

Zookroužky a Zooklub

Od začátku roku 2023 navštívilo Zookroužky a Zooklub 170 dětí ve věku od 8 do 18 let. Jednotlivé lekce probíhají každý všední den, pro děti od 8 do 11 let v čase od 15.30 do 17.00, pro děti od 12 do 15 let od 17.00 do 18.30. Každou středu od 18.30 do 20.00 pak probíhá zooklub pro studenty od 15 do 18 let. Zookroužky a zooklub vedou zkušení lektori, kteří děti systematicky vzdělávají v zoologii, ekologii a dalších přidružených disciplínách. Ve školním roce 2023/24 byly zookroužky spuštěny 2. října pro celkem 11 skupin s celkovou kapacitou až 176 dětí.

Příměstské tábory

Jarní příměstské tábory se konaly v termínech 6. - 10. 2. a 13. - 17. 3. a celkem se jich zúčastnilo 52 dětí. Tábory byly tematicky zaměřeny na jarní období a reflektovaly jak dění v přírodě, tak přípravy na hlavní sezónu v zoologické zahradě.

V letním období pak proběhlo sedm turnusů oblíbených letních příměstských táborů, kterých se účastnilo 263 dětí. Pětidenní tábory probíhaly v termínech od 10. 7. do 1. 9. a nabídly účastníkům mnoho nových informací z oblasti zoologie, tematických her a v neposlední řadě také možnost vyzkoušet si nejrůznější aktivity spojené s chodem zoologické zahrady.

Na podzimní prázdniny v termínu 26. - 29. 10. byly nově připraveny také čtyřdenní podzimní příměstské tábory. Během nich se účastníci seznámili s tím, jak se zoologická zahrada a její obyvatelé připravují na zimu a vyzkoušeli si mnoho sezonních činností. Podzimních táborů se zúčastnilo celkem 21 dětí ve dvou věkových kategoriích.

Komentovaná krmení a setkání

Pravidelná komentovaná krmení a setkání probíhala v prvním čtvrtletí roku 2023 o víkendech a svátcích. Konala se na více než deseti místech areálu zoologické zahrady.

Od dubna probíhala letní komentovaná krmení a setkání na více než dvaceti místech v areálu zoologické zahrady. V dubnu a květnu probíhala komentovaná krmení a setkání o víkendech a svátcích, v červnu poté denně.

Od září probíhala letní komentovaná krmení a setkání o víkendech a svátcích.

Od října započala zimní komentovaná krmení a setkání, která se konají pouze o víkendech a svátcích. Tato komentovaná krmení a setkání se konají na třinácti místech v areálu zoologické zahrady.

Prezentace Zoo Praha mimo vlastní areál

Ve dnech 9. a 10. února se v prostorách Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy uskutečnila konference Dva dny s didaktikou biologie určená pro učitele 2. stupně základních škol a středních škol, v jejímž závěru jsme prezentovali nabídku vzdělávání v Zoo Praha s názvem Ven ze školních lavic.

V neděli 19. března se Zoo Praha se svým příspěvkem o kurzu Zbavte se fobií zúčastnila Týdnu mozku, který pořádá Akademie věd ČR ve spolupráci s Ústavem experimentální medicíny AV ČR a Českou společností pro neurovědy.

V sobotu 27. května se Zoo Praha zúčastnila Dne dětí na Vypichu, kde prezentovala hravou formou především ohrožené druhy chované v zoo a in situ projekty zaměřené na jejich ochranu.

V neděli 4. června se Zoo Praha zúčastnila Rodinného dne Prahy 7, kde prezentovala zejména své aktivity v rámci probíhajících in situ projektů po celém světě, včetně těch, na kterých se podílí na území České republiky – Ochrana karase obecného, Ochrana užovky podplamaté, užovky hladké a ještěrky zelené v Troji, Návrat sýslů do Trojské kotliny a dalších.

Vůbec poprvé se Zoo Praha zúčastnila třídního Veletrhu vědy na Výstavišti Letňany. Veletrh probíhal od 8. do 10. června a zúčastnilo se jej přes 46 000 návštěvníků. Zoo Praha prezentovala opět svou práci v rámci in situ projektů, projektů na ochranu zvířat v místě jejich přirozeného výskytu. Tentokrát jsme se zaměřili zejména na ochranu goril, luskounů a ďáblů. Informovali jsme však také o naší vzdělávací nabídce zejména pro školní skupiny a související nabídce zvýhodněného vstupného.

Již tradičně nesměl chybět stánek Zoo Praha na finále matematické soutěže Pangea. Soutěžící a jejich rodiče z celé České republiky měli možnosti dozvědět se více o funkcích zoologické zahrady, jejích in situ projektech, nově otevřených pavilonech a také o nabídce vzdělávacích programů pro školní skupiny. V rámci finálového kola probíhají také nejruznější besedy a přednášky. Velmi poutavou besedou zakončil tento blok ředitel Miroslav Bobek, který předal vítězům matematické soutěže i jednu z cen.

Ve středu 21. června se konala akce VědaFest na Vítězném náměstí, kde Zoo Praha prezentovala svou funkci jakožto moderní zoologické zahrady, která se věnuje nejen chovu zvířat, ale také ochraně in situ i ex situ a v neposlední řadě také vědecké činnosti. Návštěvníkům byly představeny stěžejní záchranné projekty Zoo Praha a konkrétní příklady výzkumu z prostředí zoologických zahrad.

V termínu 21. září Zoo Praha prezentovala svou nabídku pro školy na 14. konferenci Environmentální výchovy a vzdělávání v Praze, tentokrát v prostorách Michnova paláce.

19. října zahájila Zoo Praha cyklus přednášek v Ústřední knihovně přednáškou na téma „Pražský unikát: Odchov prvního luskouna v Evropě“. S jakými neznámými se chovatelé museli potýkat a co všechno stojí za historickým odchovem, se posluchači dozvěděli přímo z úst chovatele luskounů Davida Valy a kurátora chovu savců Pavla Brandla.

7. listopadu Zoo Praha prezentovala svou činnost pro osoby s hendikepem na Dnu otevřených dveří Domu služeb pro nevidomé SONS.

21. listopadu jsme pak navázali na říjnovou přednášku o luskounech přednáškou na téma „Lední medvědi a Arktida: O ledních medvědech chovaných v zoo i mimo ni“. O tématu přednášel kurátor chovu savců Pavel Brandl spolu s náměstkem investičního útvaru Lukášem Divokým.

7. prosince se konala poslední přednáška roku 2023 v Ústřední knihovně. Jednalo se o přednášku na téma „Návrat divokých koní: Nové lokality (východní Mongolsko a Kazachstán)“. O tom, kam se posunul nejvýznamnější in situ projekt Zoo Praha dnes a jaké nové výzvy nás čekají v blízké budoucnosti, přednášel přímo ředitel Zoo Praha Miroslav Bobek.

Výstavy

Galerie Gočárový domy

V prvním čtvrtletí roku 2023 byla v Galerii Gočárový domy umístěna výstava F. X. Procházka: První malíř Zoo Praha.

Dne 25. března byla v Gočárových domech zahájena nová výstava 60 let chovu goril, která návštěvníky seznámila s pestrou minulostí chovu goril v Zoo Praha i s jednotlivými gorilími osobnostmi. Výstava také ukázala, jakým vývojem prošla chovatelská zařízení pro gorily od starého Pavilonu opic po moderní Rezervaci Dja.

Od 1. července do 17. září mohli návštěvníci v Galerii Gočárový domy obdivovat v rámci úspěšné výstavy Sklípkani na čtyřicet druhů těchto impozantních pavouků, včetně šestnácti druhů, které se na výstavě doposud nikdy neobjevily.

Od 28. září je v Gočárových domech opět umístěna výstava mapující 60 let chovu goril v Zoo Praha.

Terasa Vzdělávacího centra

V prvním čtvrtletí roku 2023 bylo možné na terase Vzdělávacího centra navštívit fotografickou výstavu nesoucí název Biosférická rezervace Dja: Inspirace pro nový pavilon goril.

Dne 25. 3. 2023 byla slavnostně otevřena nová výstava s názvem Seznamte se!, navazující na stejnojmennou kampaň. Tato výstava stejně tak jako kampaň má za cíl přiblížit veřejnosti pozoruhodná, oblíbená či naopak přehlížená zvířata chovaná v Zoo Praha.

Slavnostní vernisáží za přítomnosti náměstkyně primátora Ing. Jany Komrskové byla 24. června otevřena nová výstava fotografií s názvem Pomáháme jim přežít, která mapuje aktivity na ochranu ohrožených druhů zvířat po celém světě.

V rámci 92. výroční slavnosti otevření Zoo Praha byla 28. 9. na Terasě Vzdělávacího centra slavnostně zahájena výstava Významné odchovy v Zoo Praha, která představuje šestnáct nejvýraznějších odchovů z celé historie zoologické zahrady. U slavnostního přestřižení pásky se sešli jak zástupci Zoo Praha v čele s ředitelem Miroslavem Bobkem, tak čestný host, kterým byl herec a milovník zvířat Lukáš Pavlásek.

Hudební procházky:

Od května do září probíhaly oblíbené hudební procházky každou neděli od 13.00 v Gočárových domech.

Květen:

- 28. 5. – Trio Iuventa (J. Ibert, W. A. Mozart)

Červen:

- 4. 6. – Pražské saxofonové kvarteto (G. Miller, G. Gerschwin)
- 11. 6. – Trio Boema (F. X. Dušek, W. A. Mozart)
- 18. 6. – Hudba Kalich (G. Verdi, B. Smetana)
- 25. 6. – Amis de la musique (W. A. Mozart, A. Dvořák)

Červenec:

- 2. 7. – Duo per due (J. Haydn, D. Milhaud)
- 9. 7. – Five star kvartet (L. van Beethoven, W. A. Mozart)
- 16. 7. – Jan Vent Colegium (J. Rejcha, F. Kramář)
- 23. 7. – Musica spirituale (Věvec duchovních písní)
- 30. 7. – Pražské dechové kvinteto (G. Bizet, A. Rejcha)

Srpen:

- 6. 8. – Hudba Kalich (G. Verdi, B. Smetana)
- 13. 8. – Musica vocale (J. Mysliveček, Ch. Gounod)
- 20. 8. – Grand Duetto Concertante (A. Vivaldi, W. Corbett)
- 27. 8. – Pražské saxofonové kvarteto (G. Miller, J. Ježek)

Září:

- 3. 9. – Musica a tre (E. Schulhoff, J. Ibert)
- 10. 9. – Voce di Cielo (W. A. Mozart)

Média, publicita a internet

Média

Mediální pozornost směřovaná k Zoo Praha byla v prvním čtvrtletí roku 2023 mimořádná hned z několika důvodů. Vedle představení nově chovaných druhů zvířat veřejnosti skrze média jakými jsou agama límcová či jeřáb bílý, měli novináři největší zájem o prvního luskouna narozeného v Evropě. Tento zájem byl ode dne narození mláděte, čtvrtka 2. února, enormní a doposud zcela neutichl. Sledování prvních přírůstků na váze malé samičky a průběhu umělého dokrmování se stalo prakticky živě přenášeným fenoménem, který každým dnem pokrývala média veřejnoprávní i komerční. Vzhledem k povaze chovatelského úspěchu, který přesahuje hranice České republiky, se Zoo Praha těšila a stále těší z nadstandardní pozornosti světových médií, a to zejména ze Slovenska, Německa, Francie, Belgie, Španělska, Ukrajiny a Spojených států. Informace o malé luskouní samičce se dostala do hlavní tchajwanské či belgické veřejnoprávní zpravodajské relace i do věhlasných amerických médií jako je

Washington Post, New York Post, magazín People a dalších, a to za přispění pravidelných fototerminů a videoterminů pro média, na které tiskové oddělení Zoo Praha postupně zvalo předem vybrané zástupce médií. Dalším pozoruhodným momentem prvního čtvrtletí se stalo březnové natáčení několika reportáží španělského pořadu *Aquí la Tierra*, kvůli kterým dorazil štáb tamní veřejnoprávní televize RTVE až z Madridu. Zájem měli o druhy ve světě unikátně chované – člunozobce, vombata, luskouny i tasvánské čerty. Pozornost médií se neomezila na chovatelské úspěchy, zajímavá zvířata či plány zoo. Ve čtvrtek 23. února proběhla v Zoo Praha jedna z nejnavštěvenějších tiskových konferencí za několik let. Brífink, na nějž dorazily do Vzdělávacího centra desítky novinářů, představil filmy nalezené loni v Rakouském filmovém muzeu. Záběry z 30. let totiž zachycují unikátní momenty z počátků pražské zoo – zakladatele a prvního ředitele zoo prof. Jandu či mnoho už takřka legendárních zvířat jako slona Babyho, geparda Mignona či Vlastou Burianem darované lachtany Hýtu a Batula. Zástupce médií jsme požádali především o pomoc s pátráním po identitě dvou neznámých protagonistů: autorovi a jeho ženském doprovodu. Dnes už víme, že šlo o plukovníka Ing. Josefa Zelinku a jeho choť Helenu. Na besedě promluvil vedle ředitele zoo i vojenský historik Eduard Stehlík a dlouholetý pracovník zoo Zbyněk Šiša. Nejdlejší cestu vážila samotná objevitelka cenného zdroje informací – kustodka zmíněného vídeňského muzea Stefanie Zingl. Ne všechna témata spojená se Zoo Praha v mediálním prostoru budila pozitivní emoce – smrt sloní samice Amalee na konci ledna na sloní herpes se stalo hojně pokrytou mediální událostí. Dosavadním vrcholem roku 2023 se z pohledu mediální pozornosti stalo zahájení 92. hlavní sezóny Zoo Praha, které proběhlo v sobotu 25. března. Nejen, že byla akce vysílána skrze živé vstupy na obou celoplošných kontinuálních zpravodajských stanicích v Česku – veřejnoprávní ČT24 i komerční CNN Prima News – ale i nejposlouchanější rozhlasová stanice v zemi, Český rozhlas Radiožurnál, přenášel své vysílání živě ze Zoo Praha přímo z přenosového vozu, který byl umístěn v areálu zahrady. Po celý den rovněž přinášel rozhovory s ředitelem, kurátory i chovateli.

Druhé čtvrtletí roku 2023 navázalo na započatý trend prvního kvartálu. I nadále byla sledovaná luskouní samička Šiška, zejména důležité momenty jejího růstu, mezi které patřilo ochutnávání stravy dospělých jedinců, započatí jízd na ocase své matky či další příbytky na váze. Stejně jako v případě příchodu vombatího samce Coopera na konci roku 2021, byla další velmi sledovanou událostí dubnová cesta první samice vombata obecného do Česka. Po skončení její povinné podovozní karantény byla ve druhém květnovém týdnu představena zástupcům médií i veřejnosti na speciální akci v Darwinově kráteru za účasti ředitele Zoo Praha Miroslava Bobka a herce Ondřeje Sokola, jehož výrok z televizní soutěže se stal významnou inspirací pro vombatí kolekci v nabídce suvenýrů Zoo Praha. Ve stejný den, v sobotu 13. května, proběhl v zahradách protějščího Trojského zámku druhý ročník charitativního Festivalu zvířecích piv, který po roce přilákal vedle dvojnásobného počtu návštěvníků i média, mezi kterými nechyběla vzácná návštěva od německé veřejnoprávní televize ZDF. Významně pokrytým tématem v médiích bylo oznámení o podepsání smlouvy se zástupci státu Kazachstán o plánované reintrodukci koně Převalského do tamních stepí poté, co byla reintrodukce do západního a středního Mongolska v minulosti úspěšná. Mediálnímu zájmu přispěl i fakt, že ředitel Zoo Praha Miroslav Bobek podepsal memorandum v Astaně v rámci cesty delegace premiéra ČR Petra Fialy po asijských zemích, tedy informace se dostala k veřejnosti bezprostředně i díky zpravodajům, kteří vládní cestu sledovali přímo z místa (ČTK, ČRo aj.). In situ projektům ostatně patřila v médiích vůbec celá druhá polovina druhého čtvrtletí roku. Vzhledem k výrazným novinkám nejen na poli už zmíněné reintrodukce koně Převalského, ale i v rámci projektu Toulavý autobus, návratu supů mrchožravých na Balkán či reintrodukce téměř vyhynulého karase obecného do tuzemských vod, svolalo tiskové oddělení

na 30. května tiskovou konferenci, která aktuální situaci na poli těchto projektů na ochranu biodiverzity shrnula a byla navštívena zástupci více než dvou desítek médií včetně veřejnoprávní trojice ČT, ČRo, ČTK i komerčních celoplošných redakcí jako je Blesk či MF Dnes. V návaznosti na to vypustil tým Zoo Praha zmíněné karasy obecné do Salvátorského rybníka ve středočeském Přerově nad Labem a zahájil tak za účasti zpravodajů i televizních štábů návrat této kriticky ohrožené ryby do české přírody poprvé za hranicemi hl. města. Vedle zmíněných témat tiskové oddělení propagovalo standardní témata, tedy rozmnožení či odchovy významných druhů zvířat (želvy dlaždicovité, psi pralesní, první hříbě koně Převalského na Dívčích hradech), nově přichozí jedince s potenciálem lákat návštěvníky k návštěvě zahrady (nová samice vzácně chované vydry hladkosrsté, nový chovný pár hrabáčů kapských aj.) či přechod na letní režim v rozličných expozicích (osídlení Africké savany kopytníky, umožnění gorilám v Rezervaci Dja obydlet venkovní výběh aj.). V samém konci čtvrtletí byly mediální výstupy rámcovány blížícími se letními prázdninami – prostřednictvím tiskových zpráv a pozvánek zvyšovalo tiskové oddělení zájem o návštěvu zoo, zejména pak o její tematické akce, např. vernisáž letní výstavy sklípkanů, den se vstupem pro děti za 1 Kč a další.

I ve třetím čtvrtletí roku – po vzoru předchozích dvou – byla mediální pozornost do velké míry soustředěna na samičku luskouna krátkoocasého Šišku, a to zejména proto, že během léta byla oficiálně prohlášena za odchovanou. Tiskové oddělení mediální pozornost budovalo po celý měsíc červenec a následně vyvrcholila v prvním srpnovém týdnu, kdy se mládě dožilo přesně půl roku života a odchov tak byl završen. Toto téma se objevilo ve všech relevantních médiích v zemi. V souvislosti s tím komunikovala zoo novou outdoorovou kampaň *První v Evropě*, která šířila povědomí o tomto odchovu mezi veřejností, ale také další témata týkající se Šišky, např. exkluzivní možnost spatřit luskouny za světla díky změně světelného režimu v nokturnu Indonéské džungle nebo shrnutí dalších významných odchovů z celé historie Zoo Praha, přičemž i toto téma vzbudilo pozornost vzhledem k všeobecné atraktivitě žebříčků, srovnávání apod. v médiích (desítka top odchovů Zoo Praha se za bohatého fotografického doprovodu objevila ve všech českých celostátních denících jako je MF Dnes, Blesk aj.) Letní období, kdy vrcholila hlavní sezóna zoo, přitahuje pozornost médií zejména s ohledem na četné akce pro veřejnost, které se v Zoo Praha i letos konaly každý prázdninový týden. Největší mediální dosah měl nepochybně Víkend hmyzožravců, kdy mohou návštěvníci ochutnat hmyzí kulinářské speciality a současně v areálu probíhají komentovaná krmení hmyzožravých druhů zvířat. Dále poté pravidelné Melounové středy, tedy speciální komentované krmení želv sloních a obrovských vodními melouny, které bylo atraktivní zejména pro obrazová média, tedy pro televize (CNN Prima News, TV Praha, TV Nova) a fotografie (ČTK, Deník, Blesk). Dvě akce se vesměs standardizovanému letnímu režimu zoo výrazně vymykaly. Tou první byl křest prvního hříběte koně Převalského narozeného ve výběhu Zoo Praha na pražských Dívčích hradech, kterého se v rámci záštity nad chystanou reintrodukcí koní Převalského do Kazachstánu ujal předseda vlády ČR Petr Fiala a která měla podobu výjezdní tiskové konference, kterou navštívily nižší desítky novinářů. Druhou akcí, tentokrát nejen pro média, ale i pro návštěvníky Zoo Praha, bylo zahájení provozu nové voliéry pro východoasijské ptáky u pavilonu Sečuán. Z této tematicky čínské akce, která v rámci doprovodného programu zahrnovala i čajový obřad či vystoupení bojových a tanečních umělců, vysílala živě např. ČT24 a nezvykle díky svému charakteru zaujala i čínsky orientovaná média, se kterými jinak Zoo Praha nespolupracuje. Témata, která dále během třetího kvartálu Zoo Praha nabízela prostřednictvím tiskových zpráv, fotoaktualit a pozvánek na foto či videotermíny médiím, tvořila z velké části oznámení o mláďatech narozených v zoo. Nejvýraznější mediální ohlas měla mláďata papoušků nestorů kea a jejich zpětná adopce vlastními rodiči, dále dvě mláďata jihoamerických kun tayr či celá škála narozených kopytníků, které zoo promovala prostřednictvím hromadné tiskové zprávy.

Důležitou součástí promování aktivit Zoo Praha se na sklonku letních prázdnin stalo i šíření povědomí o výhodné nabídce pro školní skupiny. Vzhledem k cílové skupině bylo toto téma nabídnuto médiím cíleným na děti školního věku a jejich rodiče, vznikla tedy například reportáž pro Zprávičky ČT:D či rozhovor pro Rádio Junior. Záříjovou návštěvnost se poté tiskové oddělení snažilo zvýšit informováním o víkendových akcích pro veřejnost (např. o víkendu v Darwinově kráteru se speciálním programem a slevou na tematické suvenýry či o oslavách Světového dne goril). Vše přirozeně směřovalo k tradiční výroční slavnosti Zoo Praha v Den české státnosti, tedy 28. září. Celodenní program byl tentokrát rámcován tématem výročí tradičních chovů (60 let chovu goril, 90 let chovu slonů a hrochů aj.), přičemž pozvánku na akci přijala a využila celá škála českých médií: veřejnoprávních (ČT, ČRo, ČTK) i komerčních (TV Nova, Deník, Extra.cz, Hitrádio, Impuls aj.). Po celý třetí kvartál rovněž tiskové oddělení šířilo povědomí o dalších třech tématech, které stojí za zmínku. Prvním je možnost ochlazení se v areálu zoo. Vzhledem k tropickým srpnovým teplotám klesala návštěvnost, a tak byla veřejnost při každé příležitosti prostřednictvím médií lákána do areálu zoo plného mlžitek, osvěžovačů vzduchu, stinných míst, restaurací apod. Ve třetím srpnovém týdnu bylo bez předchozího avíza v médiích v areálu Zoo Praha zkušebně vysypáno téměř sedm tun ledu v několika hromadách, které ochladily jak návštěvníky i zvířata, pro které led navíc představoval i herní enrichment (lední medvědi, nestoři kea, vydry severoamerické). I o této bezprecedentní akci zoo po jejím skončení informovala, zejména díky fotografiím, média, přičemž opět cílila na vytvoření dojmu, že návštěva Zoo Praha v horký den je vhodným nápadem. Druhým kontinuálně šířeným tématem byla Rezervace Dja, tedy nový pavilon goril otevřený v září 2022, přičemž byla promována zejména jeho první hlavní sezóna, gorily ve venkovním výběhu a ve třetím záříjovém týdnu i výhra v soutěži Zelená střecha, kde pavilon a jeho unikátně řešená střecha porostlá živou vegetací obsadila 1. místo. Třetím tématem, na které tiskové oddělení přikládalo důraz v průběhu celého čtvrtletí je již zmíněná reintrodukce koní Převalského do Kazachstánu, která je v plánu příští rok.

V posledním čtvrtletí roku 2023 se snaha tiskového oddělení soustředila zejména na posílení tradičně nízké podzimní návštěvnosti Zoo Praha. Tiskové zprávy vypichovaly celou řadu akcí pro veřejnost, např. lampiónový průvod v rámci oslav indického svátku světel Diwali, 3. narozeniny malého orangutana sumaterského Kawiho, Den sponzorů, dýňové hody u zvířat, při kterých dostávají různé druhy zvířat podzimně laděný enrichment, křest mláďat psů pralesních a oslavy 28. října u lvů indických a v neposlední řadě také adventní akce. Ty byly často doplněny akcí „Vstup pro děti za 1 Kč“, přičemž při těchto příležitostech se toto sdělení stalo vůči médiím a tedy veřejnosti, klíčové. V listopadu představila Zoo Praha kapybary, k jejichž chovu se vrátila po 10 letech. Vzhledem k nebyvalému fenoménu – jde totiž o zvířata mimořádně populární na sociálních sítích a v tzv. memové kultuře – patřila první polovina listopadu ve vztahu k médiím právě těmto hlodavcům. Spolu s redakcí nejčtenějšího českého deníku Blesk připravila Zoo Praha vícefázovou anketu, ve které vybrala veřejnost jména pro mladý pár kapybar. Zúčastnily se jí stovky čtenářů a vedení zoo vybíralo finální jména z bezmála 700 návrhů. I na samotné představení kapybar veřejnosti dorazili zástupci celé řady médií. Standardně i v období vedlejší sezóny tiskové oddělení poukazovalo na narozená mláďata, např. vzácné mládě dikobraza palawanského, či na nově chované druhy, např. raritně chovaný druh hada psohlavce Batesova, který byl na konci listopadu představen návštěvníkům v expozici Terárium. Dostalo se i na témata nevšední a to i ve světovém měřítku, např. veterinární trénink samice vombata obecného Winkleigh na speciální hrazdičce, která umožňuje prohmatání břicha a zjištění, zdali je ve vaku mládě či nikoliv. Úplný konec roku vedle už zmíněných akcí patřil v mediálním prostoru kampani *Adoptuj mě!*, která nachází mecenáše pro opomíjené druhy zvířat, tzv. zvířecí sirotky, a také rozličným rekapitulacím, které

se tradičně ke konci roku nabízejí. Patřil mezi ně žebříček deseti nejvýznamnějších počinů zoologické zahrady v končícím roce či souhrn všech významných i atraktivních mláďat, které se v Zoo Praha narodila. Zoo Praha se během celého čtvrtletí těšila velké pozornosti médií a dokonce navázala spolupráci s novými médii, a to jak tištěnými (ABC), rozhlasovými (Rádio Prostor) či audiovizuálními (televize A11) a rozšířila své už tak rozsáhlé portfolio spolupracujících subjektů.

Televize a rozhlas

Zoo Praha spolupracovala se všemi významnými televizními i rozhlasovými stanicemi: TV Nova, Prima FTV, CNN Prima News, Česká televize, Seznam TV, Praha TV, Rádio Impuls, Frekvence 1, Evropa 2, Český rozhlas, Rádio Blaník, Hitrádio, Rádio Express FM aj.

Opakovaně byli zástupci Zoo Praha zváni do pořadů České televize – zpravodajství ČT24, ČT Děčko – pořadu Wifina a Planeta Yó, pořadu ČT1 Sama doma, pořadu ČT2 Dobré ráno. Vedle toho se zástupci zoo objevily v rozhovorech ve vysílání CNN Prima News, Snídaně s Novou TV Nova, dále v rozhlasových pořadech ČRo Radiožurnálu, ČRo Plus, ČRo Dvojka, Hitrádia CITY, rádia Impuls a dalších.

Internet a sociální sítě

Nejsledovanější zásadní událostí prvního kvartálu roku 2023 bylo narození mláďete luskouna krátkoocasého. Na sociálních sítích jsme komunikovali, o jak významný přírůstek se jedná, i to, že odchov tohoto druhu je velice náročný. Narození samičky luskouna bylo též stěžejním tématem programu slavnosti k zahájení 92. sezóny Zoo Praha, kdy proběhl její křest. Při této příležitosti jsme zveřejnili „zdravici“ slavné primátoložky Jane Goodall akcentující význam mláďete.

Další událostí, která vzbudila vlnu zájmu a reakcí, byl úhyn mláďete slona indického Amelee. Ve spolupráci s vrchním chovatelem slonů a veterinářem jsme podrobně informovali o sloním herpes viru – příčině onemocnění, kterému dvouletá sloní samice podlehla.

Na webových stránkách bylo v prvním čtvrtletí publikováno detailní představení zvířat prezentovaných ve veřejném prostoru v rámci celoroční kampaně *Seznamte se!*. U všech zvířat jsou uvedeny individuální charakteristiky jedinců i důležité informace

o druzích, ke kterým jednotlivé zvířecí osobnosti náleží. Celá kampaň je kontinuálně promována na sociálních sítích.

Ve druhém kvartálu byly na sociálních sítích a na webu Zoo Praha z významných událostí komunikovány zejména úprava vstupného a zvýhodněné vstupné pro školy, dále navýšení příspěvku na in situ projekty z 5 na 8 Kč z každého vstupu do zoo. Velká pozornost byla na sociálních sítích věnována i dalším způsobům, jak lidé mohou podpořit in situ projekty, včetně programů, které bez nároku na odměnu připravují sami chovatelé. Také na webu zoo byla aktualizována stránka *Pomáháme jim přežít* a byla zde zveřejněna stejnojmenná brožura ke stažení zdarma.

Zásadní událostí třetího kvartálu roku 2023 bylo završení odchovu mláděte luskouna krátkoocasého, což se samozřejmě promítlo i na sociálních sítích. S úspěchem se zde setkala i informace o tom, že luskouny je nově možné pozorovat i v denním světle.

V poslední třetině letošního roku návštěvníky nejvíce zaujalo vstupné za korunu pro děti do 15 let o vánočních svátcích, informace o množství donesených jedlých dárků pro zvířata, fotogalerie zvířat na sněhu, 20 let od příchodu gorilího samce Richarda do Zoo Praha, vombatí pár a návrat kapybar.

Průběžně byla na sociálních sítích propagována také elektronická vstupenka a zvýhodněné vstupné pro školy a školky spolu s dalšími benefity, jako jsou doprovodné programy či vzdělávací materiály. Vybrané příspěvky lákající k návštěvě zoo byly na Facebooku podpořeny placenou reklamou.

Celkově největší dosah i počet reakcí na sociálních sítích měla v celém uplynulém roce zpráva o utracení samice ledního medvěda, která trpěla nevyлéčitelným onemocněním. Zpráva vyvolala mohutnou vlnu v naprosté většině soucitných reakcí vyjadřujících podporu chovatelům.

Novou zkušeností pro správce sociálních sítí Zoo Praha byla v uplynulém půlroce nutnost opakovaně varovat před falešnými webovými stránkami a facebookovým profilem, které

parazitují na dobrém jménu Zoo Praha. Tyto varovné příspěvky také získaly na Facebooku v daném období nejvíce komentářů. Celá situace byla řešena prostřednictvím právního oddělení Zoo Praha s Policií ČR a s provozovateli příslušných platforem. V případě podvodných webových stránek bylo velmi rychle dosaženo jejich zablokování.

Pravidelně byly aktualizovány a plněny obsahem všechny profily Zoo Praha na sociálních sítích: Facebook (Zoo Praha, Prague Zoo, Pražskij zoopark, Návrat divokých koní, Pomáháme gorilám, Slůňata v Zoo Praha, Toulavý autobus – Le Bus ambulant, Pomáháme jim přežít, Podpořte Zoo Praha), Twitter (@zoo_praha, @prague_zoo), Instagram (@zoopraha), LinkedIn (Zoo Praha).

Na obou Youtube kanálech (Zoo Praha i Krátce ze zoo) byla pravidelně zveřejňována nová videa.

Průběžně je revidován webový lexikon a připravována podoba nového webu.

Newsletter a mailové patičky

Jedenkrát týdně byl rozeslán elektronický newsletter s aktuálními tipy, pozvánkami a odkazy na vybraná videa z areálu. Pravidelně byly také vytvářeny a nasazovány tematické patičky do firemního mailu, převážně s náměty z kampaně Seznamte se!

Publikační činnost

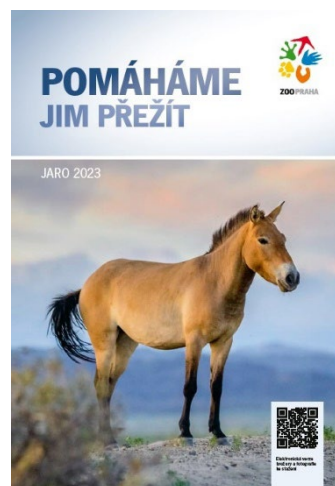
Nejdůležitějším počinem publikační činnosti bylo vydání aktualizované verze *Lexikonu od A do Z*. Nové vydání této oblíbené publikace bylo doplněno o více než čtyři desítky nových druhů a poddruhů. Revidovali jsme fotografie k jednotlivým heslům a nově jsme vzájemně provázali hesla, tak aby měl čtenář ucelenější přehled o jednotlivých skupinách zvířat. Přidány byly texty o novém pavilonu goril a o připravovaném expozičním celku Pláně.

jim přežít, která přehledně shrnuje aktuální projekty na ochranu zvířat v jejich přirozeném prostředí, do nichž je Zoo

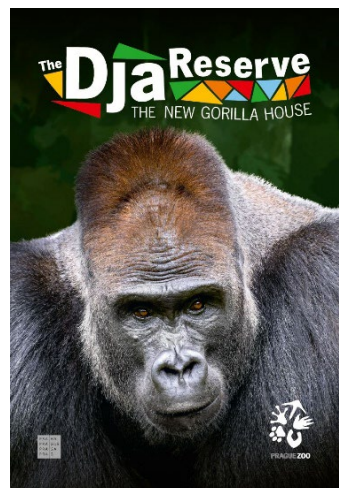
Praha zapojena, nebo je přímo organizuje. Brožura je ve formátu pdf zdarma ke stažení na webových stránkách Zoo Praha, byla přeložena do angličtiny a navázala na ni také stejnojmenná výstava zahájená v červnu na terase Vzdělávacího centra.

Ve třetím čtvrtletí 2023 jsme vydali aktualizovanou verzi brožury *Expozice Arktida*, která čtenářům objasňuje, proč je nezbytná výstavba nového expozičního celku pro lední medvědy v Zoo Praha, a seznamuje zájemce s konkrétními plány stavby i jejího výtvarného řešení.

V září byla vytištěna anglická verze obsáhlejší brožury v češtině nazvané *Rezervace Dja: nový pavilon goril* (*The Dja Reserve: The New Gorilla House*), která přibližuje jak základní technické parametry stavby, tak celkové pojetí pavilonu, jeho obyvatele i inspirační zdroje. Brožura je ve formátu pdf zdarma ke stažení na webu Zoo Praha.

Hlavním tématem prvního letošního čísla *Trojského koníka* vydaného v tomto kvartálu je dlouhověkost zvířat, s podtitulem *Dlouhověkost: pokrok, nebo past?*. Velký prostor je věnován nejstarším obyvatelům pražské zoo, nejen těm současným, ale i minulým. Vzpomenuti jsou i lidské pamětníci – publikován je zde rozhovor s nejdéle působícím zaměstnancem Zoo Praha, Zbyněkem Šišou. *Trojský koníček*

nadto zábavnou formou představuje, jak je to s dlouhověkostí zvířat a rostlin ve volné přírodě a na toto téma zde naleznete i přílohu - pexeso. V rubrice *Co nového u zvířat* jsou popsány první týdny života mláděte luskouna krátkoocasého. Dále je v tomto čísle reflektováno desetileté výročí projektu Toulavý autobus a vytipování vhodné lokality pro budoucí vypouštění koní Převalského na východě Mongolska.

Letní číslo *Trojského koníka* bylo věnováno především transportům zvířat a také

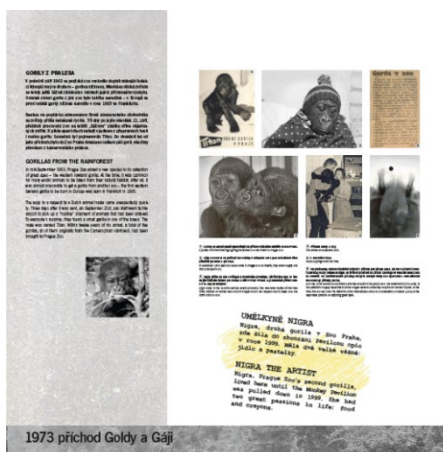
nejnovějším přírůstkům včetně neposedné vombatí samičky nebo zdárně rostoucího luskouního mláděte.

Podzimní číslo časopisu *Trojský koník* se věnuje především zvířatům, jejichž chov v pražské zoo má dlouholetou tradici a pokračuje i v současnosti. Patří k nim sloni, koně Převalského, lvi, vlci, gorily a medvědi lední. V rozšířené rubrice *Co nového u zvířat* se představí největší chovatelské úspěchy uplynulého období v čele se Šiškou, samičkou luskouna krátkoocasého, jejíž plakát je vložen jako bonus. Seriál čtenáře zavede do jedinečné přírody Nové Guineje a jejích zástupců, které zoo chová. Nechybí mnoho dalších zajímavostí z dění v zoo. Součástí balení je dětská příloha *Trojský koníček* tentokrát o tom, jak zvířata vnímají svět.

Poslední číslo *Trojského koníka* roku 2023 je ideálním manuálem pro zimní návštěvu Zoo Praha – nabízí totiž hned tři trasy mrazivou zahradou – pro otužilce i zimomřivce. Čtenáři se dozvědí, co lze spatřit jen a pouze v chladných měsících či kde a čím se zahřát.

V roce 2023 vyšla také dvě čísla zaměstnaneckého časopisu *Tamtamy*.

Vedle již zmíněné výstavy *Pomáháme jim přežít*, umístěné na terase Vzdělávacího centra, byla pro Gočárovovy domy připravena a během roku i zreprizována výstava k letošnímu 60. výročí chovu goril v Zoo Praha. V devíti ucelených blocích představuje historii chovu těchto primátů. Texty osvětlující příchod prvních goril, změny chovných podmínek i změny v přístupu k jejich výživě doplňují dobové snímky. Nechybí shrnutí důležitých událostí týkajících se pražských goril. V galerii jsou též promítány dobové záběry goril v Zoo Praha zapůjčené od České televize a Krátkého filmu a. s., krátký sestřih z projektu *Odhalení* a vzpomínky bývalé chovatelky goril.

Na léto se do Gočárových domů vrátila populární výstava více než 40 druhů živých sklípkanů.

Významným odchovům v Zoo Praha je věnována i stejnojmenná fotografická výstava, která byla zahájena na terase Vzdělávacího centra 28. září během oslav 92. výročí otevření pražské zoo. Vedle prvního v Evropě odchovaného luskouna Šišky, slavné gorily Moji či neméně proslulé lední medvědice Sněhulky představuje zájemcům další, i třeba méně známé chovatelské úspěchy bezmála jednoho století. Výstava bude k vidění až do jara příštího roku.

Pokud jde o větší úpravy informačního systému, aktualizována byla trojice panelů u tůňky v dolní části zoo (*Dejme šanci přírodě*, *Příroda pod skalou*, *Hmyzí hotel*), kompletní série panelů v Centru Měfou (starý pavilon goril), portrétové cedulky v Údolí slonů či panel Žili v Zoo Praha tamtéž. V souvislosti s in situ projekty byly připraveny rovněž nové informační panely: o sbírce na pomoc australské fauně či o projektu na záchranu karase obecného (jeden panel o této kriticky ohrožené rybě byl umístěn v areálu zoo, druhý na naučné stezce u rybníka v pražské Vínově, kam byli vypuštěni karasi odchovaní v Zoo Praha). Ze stávajícího informačního systému byla aktualizována kompletní série panelů na Geostezce a dále například panely věnované povodním nebo spotřebě krmiv.

Průběžně pokračují práce na informačním systému pro Pláně (v první fázi pro rekonstruovaný výběh koní Převalského a doplňkové expozice k němu) a úvahy nad pojetím informačního systému a interaktivních prvků pro chystaný nový expoziční celek Arktida.

Marketing a PR

Vnější komunikace byla v roce 2023 zaměřena na zvířecí osobnosti a přírůstky, pozornost se více soustředila na samotné obyvatele Zoo Praha a život v ní. Velkým očekáváním bylo narození mláděte luskouna, proto se stalo již vícekrát hvězdou mediálních zpráv. I další mláďata, narozená na počátku tohoto roku, jsou samozřejmě lákadlem jak pro návštěvníky, tak vděčným tématem pro média.

Kampaně, reklama a inzerce

Adopční kampaň

Každoroční adopční kampaň přispívá k popularitě opomíjených zvířat a inspiruje k adopci „sirotků“. Na citylightových plakátech si tentokrát o pozornost a podporu řekli husice australská, pangas vláknoploutvý, talapoin severní, zebra Grévyho, štetkoun africký, zákeřnice hrozivá a želva ohebná. Kampaň probíhala tradičně na přelomu roku 2022/2023.

Na konci roku 2023 se pak kampaň soustředila na duhovku Bleherovu, gundi saharského, kagu chocholatého, kakadu havraního, ostnáka jihoamerického a psohlavce Batesova.

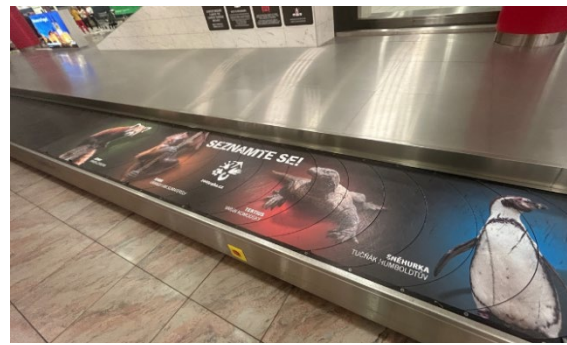
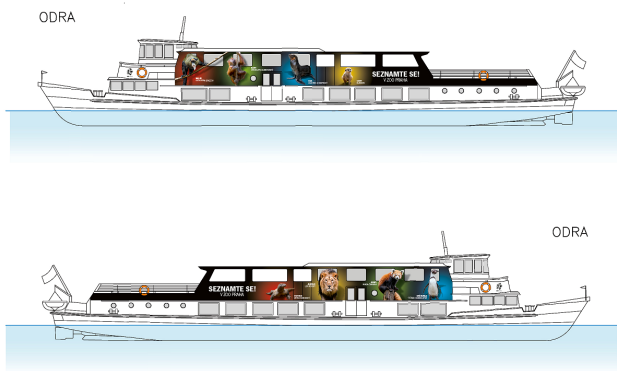

Kampaň Seznamte se!

Kampaň Seznamte se!, představila postupně v průběhu roku jednotlivé zvířecí celebrity žijící v Zoo Praha. Tyto osobnosti se objevily v různých formách outdoorové reklamy, od citylightových plakátů, přes polep tramvaje, dvou autobusů MHD i parníku, po reklamu na letišti Václava Havla.

Kampaň odstartovali kočkodan Brazzův jménem Malik, panda červená Jerry, tučňák Humboldtův Sněhurka a lev indický Jamvan. V další vlně na CLV plakátech v Praze a v regionech vévodili člunozobec africký Korongo, gorila nížinná Kamba, slon indický Shanti, surikata Cody. V dalším období je vystřídali lachtan jihoafrický Eda, orangutan sumaterský Pustakawan, vombat obecný Cooper a žirafa severní núbijská Anička. Poslední vlna kampaně patřila varanovi Tertiovi a hrochovi Tchécovi.

První v Evropě!

Billboardy či citylighty s Šiškou mohli spatřit lidé v hlavním městě i ve zbytku Česka. Kampaň tak neakcentovala prvního odchovaného luskouna v Evropě pouze jako úspěch Zoo Praha, nýbrž českých zoo vůbec. Svým významem totiž dalekosáhle přesahuje tuzemské hranice.

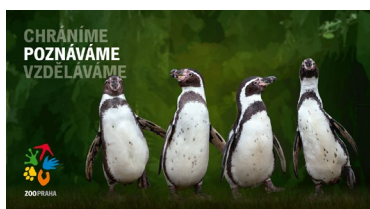
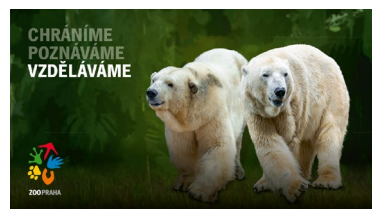
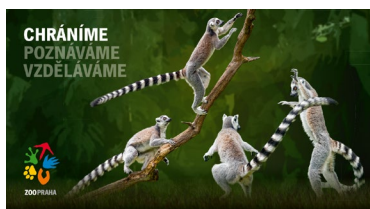
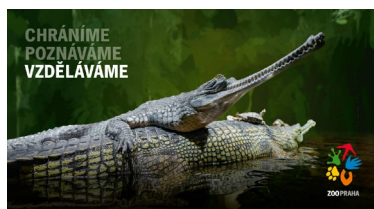
Ven ze školních lavic!

Od září roku 2023 je opět v platnosti zvýhodněné vstupné pro školní skupiny, upozornili jsme na tuto skvělou nabídku inzercí v denících MF Dnes a Metro, plakáty na plakátovacích plochách ve středočeském kraji a letáky v informačních centrech.

Chráníme, poznáváme, vzděláváme

Univerzální vizuály jsou nyní použity na hrazení staveb v areálu zoo. Jedná se o praktický a estetický způsob zakrytí plotu, kdy prostřednictvím uvedených vizuálů je pro návštěvníky pražské zoo vytvořen komfortnější pohled na stavební práce při procházce po areálu. Potenciál univerzálního vizuálu jistě bude možné využít i v dalších druzích reklamy.

Akce a projekty

Den s pěstouny

Již potřetí zde Magistrát hl. m. Prahy pořádal spolu se Zoo Praha Setkání pro pěstouny. Mohou se spolu setkat celé rodiny a společně si užít návštěvu zoo a také speciální programy, které pro ně připravili naši průvodci.

Festival zvířecích piv

Druhý ročník pivního festivalu minipivovarů, které produkují speciální piva se zvířecím názvem, vzešel ze spolupráce s pivovarem Raven, kde vaří pro Zoo Praha kraftové Ďáblovo pivo. Z každé prodané vstupenky je věnováno 100 Kč na sbírku pro tasámské čerty. Do zahrad Trojského zámku přišlo přes 1500 návštěvníků a užili si den plný degustování piv, zábavy na herních stanovištích a samozřejmě muziky. Na podiu se vystřídali Michal Horák s kapelou, skupina Bezklouboukubos a hlavní hvězda dne, Michal Hruza.

K propagaci jsme využili reklamu převážně na sociálních sítích, ale i v denících našeho partnera, vydavatelství Mafra, dále pak světelné vitríny a zrcadlové reklamní nosiče v obchodních centrech a plakátové plochy v areálu zoo i Trojského zámku.

Hurvínek a král blecha

Prázdninové zpestření návštěvy Zoo Praha zajistilo představení divadla Spejbla a Hurvínka, Hurvínek a král Blecha. Představení se zvířecí tematikou byla úspěšná, s kladnou odezvou a můžeme se těšit na spolupráci i v dalším roce.

Fotím v Zoo Praha

Tradiční fotografické klání nechybělo ani v roce 2023 a stejně tak slavnostní předávání cen vítězům v Den sponzorů. Fotografové soutěžili v kategoriích Dospělí, Děti a Mobily a v jejich hledáčku mohl být třeba slon, tygr a lev, ale i volně žijící brouk, žába nebo kachna. Téma obyvatelé Zoo Praha skýtalo nepřeborné množství možností objektů. Přesto se vzácně hojně v oceněných fotografiích objevili ptáci a plazi. I tentokrát byla soutěž realizována ve spolupráci se společností CeWe, která poskytla platformu k přihlašování soutěžních fotografií a také dodala i některé ze zajímavých cen.

Hlavní a mediální partneři Zoo Praha

Komerční banka a. s.
Volkswagen – Porsche česká republika s.r.o.
Coca - Cola Česká republika s. r. o.
Plzeňský Prazdroj a. s.
Bidfood Czech Republic s. r. o.
AG FOODS Group a. s.
MAFRA a. s.
Adjust Art s.r.o.

Zážitkové programy, komerční aktivity

Oproti předchozímu roku byl v roce 2023 o zážitkové programy obecně větší zájem, ke kterému přispěla i možnost koupě vybraných zážitků přímo na místě u průvodce, bez nutnosti předchozí rezervace. I v roce 2023 jsme nabídku zážitkových programů pro veřejnost rozšířili a firmám jsme k pronájmu prostor nabídli další varianty doprovodných programů.

Během celého období jsme registrovali také velké množství objednaných jízd atraktivním „ZooExpresem“, který si návštěvníci mohli během víkendů zakoupit i bez předchozí rezervace.

Poprvé proběhl nově spuštěný program „Zahradníkem v zoo“, který byl účastníky hodnocen jako velmi úspěšný. Termíny tohoto programu se rychle vyprodaly, proto jsme záhy spustili rezervace pro následující rok. I zde se nabízené termíny začaly rychle zaplňovat.

S koncem září byly ukončeny sezónní programy krmení bongů a krmení žiraf. Obzvláště žirafy se po celou dobu těšily velkému zájmu a návštěvníci často uvítali i možnost koupit zážitek těsně před programem přímo u průvodce.

Z větších komerčních akcí spojených s pronájmem prostor byly ve 3. čtvrtletí realizovány akce s bohatým doprovodným programem ze strany Zoo Praha např. pro Hotel Hilton, Generali Českou pojišťovnu nebo firmu Iscare. Proběhl také již tradiční rodinný den s Komerční bankou.

Ve 4. čtvrtletí byla ukončena hlavní návštěvnická sezóna a my tak měli možnost se ohlédnout a zrevidovat celou hlavní část roku, začít pracovat na propagaci stávajících programů a připravovat se na další sezónu. Také jsme začali zpracovávat materiály a nové programy pro rok 2024.

Během října proběhly poslední termíny interaktivního programu „Noční výprava s termokamerou“. Tento oblíbený zážitek se spustí opět až se začátkem sezóny 2024, aby měli návštěvníci možnost pozorovat co nejvíce zvířat, která jsou během letních večerů neaktivnější. Měsíci říjnu dominovaly zejména „Narozeniny v Zoo Praha“, které jsou určeny především pro dětské návštěvníky. V průběhu celého roku jsme uspořádali 64 oslav. V porovnání s minulými roky je poptávka po narozeninových programech mnohem vyšší. Pomalu roste také zájem i o narozeninové programy pro dospělé návštěvníky.

Prosinec se vždy nese ve znamení zahájení prodeje termínů zážitkových programů pro nadcházející rok. V letošním roce došlo k rekordně rychlému vyprodání zážitku „Setkání s lachtany“ a „Chovatelem na jeden den v Údolí slonů“. Oba zážitky byly vyprodané již 3. den a zájem ze strany návštěvníků trvá i nadále. Velmi rychle byly vyprodány také termíny na „Chovatele na jeden den v Africkém domě“ a téměř vyprodané jsou i termíny u „Chovatele na jeden den u šelem“. Velmi vysoká čísla v prodejnosti však zaznamenaly i další programy, jako například „Noční výprava s termokamerou“, projížďky „Zooexpresem“ či „Denní prohlídky“.

Tab. 8 Přehled komerčních prohlídek za rok 2023

Měsíc	Soukromé prohlídky a partnerské prohlídky		Celkem prohlídek
	denní	noční	
Leden	1	0	1
Únor	3	0	3
Březen	2	0	2
Duben	6	1	7
Květen	9	9	18
Červen	21	7	28
Červenec	10	1	11
Srpen	3	4	7
Září	3	5	8
Říjen	4	4	8
Listopad	5	1	6
Prosinec	0	2	2
Celkem	67	34	101

Tab. 9 Přehled zážitkových programů a večerních prohlídek za 1. až 4. čtvrtletí roku 2023

Zážitkový program	I. Q	II. Q	III. Q	IV. Q	CELKEM
Krmení velbloudů	27	58	68	27	180
Krmení žiraf	X	25	73	X	98
Krmení bongů	X	29	44	X	73
Večerní prohlídka	24	24	26	23	97
Noční výpravy s termokamerou	17	30	21	7	75
Setkání se zvířetem	8	22	48	6	84
Setkání s lachtany	12	14	12	12	48
Chovatelem na 1 den	4	26	27	15	72
Chovatelem na půl den v DK	5	8	10	8	31
Chovatelem na den JUNIOR	1	2	X	1	4
Zahradníkem v zoo	X	0	2	1	3
Setkání s ďábly	7	6	7	6	26
Snídaně s luskouny	7	10	7	7	31
Na skok u antilop	X	7	7	X	14
Zooexpres	13	64	61	25	163
Večerní Zooexpres	3	12	6	5	26
Narozeniny	11	28	10	15	64
Workshop Od trusu k papíru	X	2	2	X	4

III. ČINNOSTI STAVEBNÍHO ODDĚLENÍ – INVESTIČNÍ AKCE

Náhradní objekty za Bosnu (č. akce 0042818)

Dne 21. 9. 2023 proběhla závěrečná kontrolní prohlídka stavby nové ubytovny pro zaměstnance Zoo Praha a školského zařízení, které bude využívat SOŠ a SOU Čakovice. Na základě této prohlídky vydal místně příslušný stavební úřad kolaudační souhlas s užíváním jmenovaných objektů a navazujících komunikací a sítí technické infrastruktury. Akce č. 0042818 je tímto dokončena, neboť bylo upuštěno od realizace původně plánovaného objektu pro dětskou skupinu.

Výstavba pavilónu medvědovitých šelem (č. akce 0043048)

Práce na projektu pro územní řízení byly pozastaveny, a to proto, že lokalita pro pavilon, tedy stávající ubikace a expozice medvědů ledních, bude k dispozici teprve po přestěhování ledních medvědů do nové expozice.

Expozice Arktidy – lední medvědi (č. akce 0043049)

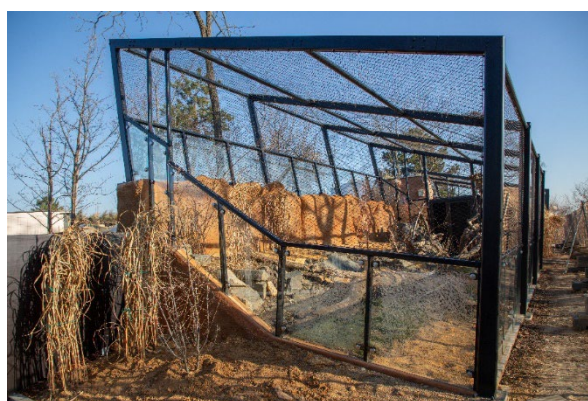
V současné době máme k dispozici dokumentaci pro provedení stavby i kontrolní rozpočet. Získáno již bylo i pravomocné stavební povolení. Skutečná výše nákladů na stavbu vzejde ze zadávacího řízení na realizaci, ale vzhledem ke kontrolnímu rozpočtu a předpokládanému vývoji cen stavebních prací a materiálů jsme požádali o navýšení celkových nákladů akce. Usnesením č. 2551 ze dne 13. 11. 2023 Rada HMP navýšení CNA schválila, a to na 1,2 miliardy Kč. V závěru roku 2023 byla zahájena příprava zadávacího řízení na výběr zhotovitele stavby.

Vodojem užitkové vody (č. akce 0044577)

V prvním pololetí roku 2023 proběhla druhá etapa akce spočívající v realizaci páteřních rozvodů užitkové vody od vodojemu k uzlovým bodům budoucích expozic. Všechny plánované práce již byly dokončeny.

Pláně - etapa I. - Ubikace a výběhy koní Převalského (č. akce 0045570)

Akce je I. etapou realizace expozičního celku nazvaného „PLÁNĚ“, kdy v souladu s Generelem rozvoje a výstavby Zoo Praha dojde k postupné přeměně prostoru náhorní plošiny. Vlastní ubikace koní a výběhy spolu s přidruženými expozičními voliéry pro manuly byly dokončeny v listopadu 2023 a dne 19. 12. 2023 byly zkolaudovány. Do zahájení hlavní sezóny 2024 a slavnostního otevření, tedy do března, budou dokončeny i práce v okolí stavby jako sadovnické úpravy a rekonstrukce přilehlých komunikací.

Rekonstrukce pavilonu Indonéska džungle (č. akce 0045572)

V roce 2023 proběhla rekonstrukce vzduchotechniky. Navazovat budou další práce zaměřené především na obměnu dožilého technického vybavení pavilonu a další nezbytné rekonstrukce.

Rekonstrukce vstupů, vjezdů a odbavení návštěvníků - I. etapa (č. akce 0045573)

V rámci akce byl instalován v 1. čtvrtletí vjezdový systém do zázemí Zoo Praha. Dále ve 3. čtvrtletí navázala rekonstrukce vjezdového systému na parkovištích určených pro návštěvníky, která byla ukončena koncem roku 2023.

Pláně – etapa II. - Ubikace a výběhy velbloudů dvouhrbých (č. akce 0046060)

Akce je II. etapou realizace expozičního celku nazvaného „PLÁNĚ“. Realizačně by akce měla časově navazovat na etapu č. I, kterou je výstavba nových ubikací a výběhů koní Převalského. Pro novou ubikaci a navazující expoziční i záložní chovné výběhy pro velbloudy je zpracovaná dokumentace pro společné povolení.

Voliéra ptáků u pavilonu Sečuán (č. akce 0046061)

Voliéra o výměře 100 m², navazující na jižní fasádu pavilonu Sečuán v místě bývalé expozice dikobrazů, byla během prvních dvou čtvrtletí roku 2023 realizována a zdárně dokončena. Souhlas s užíváním stavby byl vydán dne 22. 5. 2023.

V důsledku výstavby voliéry muselo dojít k přesunu expozice dikobrazů srstnatonosých, resp. stavbě expozice nové, jde tedy o vyvolanou investici. Pro expozici bylo vydáno společné územní a stavební povolení. Expozice dikobrazů bude jako druhá etapa akce 0046061 hrazena ze zbývajících kapitálových výdajů uvedené investiční akce, přičemž celkové náklady investiční akce nebudou překročeny.

Výběh zebra evropského v Dolních Počernicích (č. akce 0046062)

Hlavním cílem projektu „Zubři v Praze“ je vytvoření rozlehlého přírodního výběhu pro rozšíření chovu tohoto největšího evropského kopytníka. Pro akci máme k dispozici pravomocné společné povolení. Před koncem roku 2023 bylo vypsáno výběrové řízení na dodavatele stavby. Vlastní realizaci předpokládáme v průběhu roků 2024 a 2025.

Rekonstrukce Opíčích ostrovů a Vodního světa (č. akce 0046624)

Akce zahrnuje úpravy a rekonstrukce níže uvedených objektů a jednu novou expozici:

Přestavba ubikace gueréz na ubikaci pro malpy

V průběhu projekčních prací se ukázalo, že finančně i technicky výhodnější řešení je odstranění stavby a náhrada za novou než rekonstrukce. Což sice znamená nutnost absolvovat kompletní společné povoloovací řízení, ale stavební program nebude nijak omezován. Pro stavbu bylo vydáno společné povolení, které je pravomocné. Následně byla zpracována projektová dokumentace pro provedení stavby a pro výběr zhotovitele. Zadávací řízení na zhotovitele stavby bude vypsáno počátkem roku 2024.

Rekonstrukce vodních nádrží - jezírka a vodní příkopy

Stávající foliová jezírka je třeba rekonstruovat jak ve dnových partiích, tak zejména v partiích břehových, kde nové technické řešení musí zabránit degradaci břehů a bude uzpůsobeno pro osazení rostlin. Probíhají projekční práce.

Expozice strašilek humřích

Nová expozice vzácných, kriticky ohrožených, strašilek humřích bude umístěna v zadní části rezervace Bororo a zahrnuje instalování dvou mobilních kontejnerů. Na základě zpracované projektové dokumentace byla zadávacím řízením zadána veřejná zakázka zhotoviteli stavby, který dílo předal ve 2. čtvrtletí roku 2023. Tato část investiční akce je ukončena.

Modernizace vytápění objektů (č. akce 0046625)

Výkyvy cen zemního plynu a elektrické energie, k nimž došlo v roce 2022, vyvolaly potřebu zabývat se otázkou úspor energií pro vytápění a finančně výhodnějších zdrojů tepla pro objekty Zoo Praha, případně i možností použití alternativních zdrojů tepla. U velkých objektů Zoo Praha a u objektů vytápěných plynem byla zpracována studie řešící návrh nejvhodnějšího systému, respektive zdroje či kombinace zdrojů, pro ten který objekt. Na základě studie bude následně připravena a realizována modernizace jednotlivých objektů. Přednostně budou řešeny systémy vytápění, které jsou v havarijním stavu. Budou také řešeny úspory vytápění na menších objektech v zoo, které jsou vytápěny elektrickou energií. Pro stanovení efektivního řešení je nutné znát jednotlivé spotřeby a budou tedy jako první krok instalovány elektroměry ke všem odpovídajícím odběrným místům.

Rekonstrukce systémů užitkové a pitné vody (č. akce 0046626)

Cílem akce je optimalizace hospodaření s užitkovou a pitnou vodou. První fází bude osazení dálkově odečitatelných vodoměrů na všechna odběrná místa a rekonstrukce dožívajících rozvodů. Následovat budou organizačně-technická opatření, aby byla užitková voda využita v několika provozech po sobě a případně na konci spotřebována pro zálivku. Aktuálně probíhá zpracování podkladů pro vyhlášení výběrového řízení na dodávku a instalaci dálkově odečitatelných vodoměrů.

Úpravy starého pavilonu goril (č. akce 0046627)

Úpravy starého pavilonu goril jsou nutné k umožnění instalace vyšších parkosů a tím zvětšení objemu expozice využívané chovanými zvířaty. Bude se jednat zejména o zastropení vnitřní expozice nerezovou sítí, o zvětšení počtu otevíratelných světlíků, rekonstrukci systému rosení atd. Součástí akce budou též dílčí rekonstrukce chovatelského zázemí pavilonu. V roce 2023 byly zahájeny přípravné projekční práce.

IV. EKONOMICKÝ ROZBOR

Hlavní činnost

Výnosy, transfery

Celkové výnosy bez transferů v roce 2023 činily 345 047,2 tis. Kč.

Nejvýznamnější položkou výnosů jsou již tradičně **výnosy ze vstupného**. Oproti schválenému rozpočtu 227 500,0 tis. Kč dosáhly skutečné výše 287 817,4 tis. Kč (126,51% SR). K razantnímu nárůstu oproti původnímu plánu došlo z důvodu schváleného navýšení cen vstupného od 13. 4. 2023. Každým rokem je při tvorbě rozpočtu k těmto výnosům přistupováno se zvýšeným ohledem na princip opatrnosti – zejména z toho důvodu, že návštěvnost, a tedy i výše tržeb, je do velké míry determinována neovlivnitelnými faktory, jako byla v minulých letech pandemie covid-19, ale například i počasím, které nepříznivě ovlivnilo letošní návštěvnost. Prodej tzv. Trojské karty byl od r. 2023 pozastaven.

I přesto, že další výnosy z prodeje služeb nedosahují takové výše jako tržby ze vstupného, vnímáme i je jako důležitý zdroj příjmů. I v tomto roce byly u návštěvníků velmi oblíbené programy spojené s blízkým kontaktem se zvířaty, jako např. „**Chovatelem v zoo**“ (893,4 tis. Kč, SR 430,0 tis. Kč), „**Setkání s lachtany**“ (193,4 tis. Kč, SR 200,0 tis. Kč) či „**Krmení velbloudů**“ (165,5 tis. Kč, SR 75,0 tis. Kč). Do prodeje se v červnu, po téměř dvouleté pauze, znovu vrátil i oblíbený program „**Krmení žiraf**“ s výnosem 113,8 tis. Kč. V nabídce pro návštěvníky byly i programy Krmení bongů (20,8 tis. Kč), Snídaně s luskou (11,2 tis. Kč), Na skok u antilop, Setkání s d'ábly, Chovatelem na půl den v Darwinově kráteru, a S predátorem tváří v tvář, jejichž výnos je částečně, či zcela určen na sbírku Pomáháme jim přežít. Zážitkový program „**Výroba sloního papíru**“ přispěl do výnosů částkou 227,7 tis. Kč (SR 120,0 tis. Kč). Narůstající zájem sledujeme také o zážitkový program „**Noční výprava s termokamerou**“ (474,4 tis. Kč, SR 250,0 tis. Kč) a ostatní „**Programy a průvodcovské služby**“ (4 314,9 tis. Kč, SR 2 700,0 tis. Kč). Další výnosy pak plynuly z ubytování v rekreačním zařízení (199,8 tis. Kč) a dopravy zvířat (16,9 tis. Kč).

V případě prodeje **zboží** se jedná především o tržby z prodeje plánek, které přímo souvisí s návštěvou Zoo Praha. Výnosy v tomto roce činily 361,6 tis. Kč (SR 250,0 tis. Kč).

V rámci dodavatelsko odběratelských vztahů byly smluvním dodavatelům předepsány **sankce** za nedodržení termínů a jiných povinností ve výši 54,4 tis. Kč.

Čerpání fondů Zoo Praha bylo zapojeno v celkové výši 42 284,6 tis. Kč, tj. 82,0 % upraveného rozpočtu. Z toho 6 926,7 tis. Kč tvoří čerpání veřejné sbírky „Pomáháme jim přežít“, 19 650,0 tis. Kč použití konkrétních darů na krmivo, 77,8 tis. Kč čerpání FKSP a 15 630,1 tis. Kč zapojení fondu odměn. K úspoře oproti upravenému rozpočtu došlo v případě použití fondu odměn (7 269,9 tis. Kč).

K mírnému nárůstu došlo oproti schválenému rozpočtu (6 225,0 tis. Kč) v položce **ostatních výnosů**, které skutečně činily 7 753,3 tis. Kč, přičemž výnosy z přefakturace energií činily

6 991,3 tis. Kč. Dále se jednalo zejména o náhrady od pojišťovny (501,8 tis. Kč), zúčtování inventurních přebytků aj.

Finanční výnosy dosáhly výše 97,8 tis. Kč, jednalo se o kurzové zisky (71,9 tis. Kč) a úroky na účtech (25,9 tis. Kč).

Neinvestiční příspěvek MHMP byl pro rok 2023 schválen ve výši 193 300,6 tis. Kč a v průběhu roku již nebyl dále upraven.

V letošním roce došlo k úspoře neinvestičního příspěvku ve výši 1 047,6 tis. Kč (z toho nižší tvorba odpisů bez transferu oproti upravenému plánu – 386,6 tis. Kč).

Zoo Praha obdržela **dotaci od MŽP** ve výši 3 193,4 tis. Kč. Byla určena na úhradu části krmiv a vybavení pro reintrodukční program Návrat divokých koní. Dotace byla plně využita.

V rámci **ostatních dotací mimo rozpočet zřizovatele** byla průčtována v souladu s účetním standardem č. 708 poměrná část odpisů z majetku pořízeného z investičního daru (Rákosův pavilon, Rezervace DJA) a investičního transferu na elektromobily od SFŽP ve výši 650,3 tis. Kč. Dále byly v rámci těchto dotací obdrženy prostředky určené na refundaci náhrady mzdy a zákonných odvodů za zaměstnance uvolněné jako vedoucí dětských táborů ve výši 38,6 tis. Kč.

Náklady

V porovnání s rokem 2022 byl zaznamenán nárůst celkových nákladů v hlavní činnosti o 59 718,1 tis. Kč. K navýšení došlo téměř ve všech kategoriích. U nákladů za služby o 17 765,3 tis. Kč (z toho 15 202,5 tis. Kč opravy a udržování), u osobních nákladů o 16 001,6 tis. Kč, u spotřebovaných nákupů o 13 777,5 tis. Kč (z toho 9 881,9 tis. Kč energie). Ke zvýšenému čerpání došlo taktéž u odpisů a drobného majetku o 6 632,3 tis. Kč, v rámci ostatních nákladů o 5 502,6 tis. Kč i daní a poplatků o 55,0 tis. Kč. Oproti roku 2022 byly naopak nepatrně nižší náklady z finančních nákladů (o 16,1 tis. Kč) a daně z příjmu (o 0,2 tis. Kč). Schválený rozpočet nákladů ve výši 465 705,5 tis. Kč byl v průběhu roku upraven v návaznosti na vývoj výnosů, schválených transferů a čerpání fondů na celkových 551 487,6 tis. Kč. Skutečné náklady poté činily 541 182,5 tis. Kč.

Spotřebované nákupy

Spotřebované nákupy dosáhly výše 124 911,2 tis. Kč, přičemž 3 169,8 tis. Kč tvořila dotace od Ministerstva životního prostředí téměř celá určená na úhradu krmiv.

V rámci **spotřebního materiálu** došlo oproti roku 2022 ke zvýšení nákladů o 3 930,8 tis. Kč, které vzniklo v důsledku navýšení jednotkových cen vlivem inflace, ale i nárůstem reálné fyzické potřeby. Nejobjemnější položkou spotřebního materiálu jsou náklady na krmiva, které včetně dotace MŽP dosáhly výše 33 474,1 tis. Kč (skutečnost 2022 činila 29 990,3 tis. Kč).

K objemnějším nákladům v rámci spotřeby materiálu dále patří zejména základní materiál (18 965,5 tis. Kč), tj. především podestýlky pro chovaná zvířata, materiál pro údržbu areálu, předtisky vstupenek a čipových karet, propagační materiál (2 565,3 tis. Kč), pohonné hmoty (2 027,9 tis. Kč), majetek v operativní evidenci (1 024,3 tis. Kč), veterinární léky a materiál (799,3 tis. Kč) a rostlinný materiál (485,3 tis. Kč).

V rámci **spotřeby energií** došlo oproti roku 2022 k nárůstu celkových nákladů o 9 881,9 tis. Kč. Nárůst je zapříčiněn zvýšením cen elektřiny, plynu i vodného a stočného. Nadále byla dodržována úsporná energetická opatření přijatá v letech předchozích a spotřeba ve fyzických jednotkách tak byla na obdobné úrovni jako v roce 2022.

Tab. 10 – Srovnání spotřeby energií v roce 2023 a 2022

v tis. Kč	2023	2022
Elektrická energie	45 131,6	35 678,7
Plyn	4 685,2	6 382,2
Vodné, stočné	14 358,2	12 232,2
Celkem	64 175,	54 293,1

Spotřeba elektrické energie ve fyzických jednotkách ve výši 9,000 mil. kWh (bez přefakturací) se oproti roku 2022 nepatrně snížila (2022 činila 9,055 mil. kWh), jednotková cena byla ve výši zastropování vládou (5 000 Kč bez DPH/MWh).

Spotřeba plynu ve fyzických jednotkách činila 2,6 mil. kWh (bez přefakturací) a snížila se tak v porovnání s rokem předešlým (2,7 mil. kWh) o 3,7 %. Plyn byl nakupován na spotovém trhu.

V případě vodného a stočného (bez vody jímáné z vrtů) došlo v roce 2023 oproti loňskému roku k navýšení jednotkových cen o 18,5 %.

Služby

Ve srovnání s rokem 2022 zaznamenala tato nákladová skupina nárůst o 17 765,3 tis. Kč. Nárůst souvisí především se zvýšeným čerpáním na nezbytné opravy a udržování.

Náklady na **opravy a udržování** dosáhly výše 42 186,8 tis. Kč. Veškeré opravy a udržování bylo nezbytně nutné provést, a to zejména z důvodu předcházení následným rozsáhlejšími opravám, ale i bezpečnosti návštěvníků a plynulosti chodu zahrady.

V rámci oprav budov a staveb byla provedena oprava vodovodního potrubí – pavilon šelem a plazů I. a II. etapa, oprava vodovodního potrubí v kolektoru, oprava ubikace tapírů čabrakových, oprava zdi a výmalby v Africkém domě, oprava vyhlídky v Rákosově pavilonu, oprava kanalizace WC u ledních medvědů. Zároveň byla zahájena a částečně provedena oprava lávky u pavilonu slonů.

U oprav a údržby komunikací došlo zejména k opravě povrchů asfaltových a mlatových cest.

V rámci ostatních oprav a udržování byly hrazeny instalatérské, malířské a lakýrnické, zednické a betonářské práce, čištění a dezinfekce vody, elektromontážní a elektroinstalační práce, údržba a servis MaR, EZS, EPS a UPS, zámečnické, sklenářské, výškové, pokrývačské a klempířské práce, výroba klíčů a zámků, oprava jízdních kol a další. Z mimořádných akcí stojí za zmínku výměna vjezdových bran, výměna karuselů, oprava zpevněné plochy ve výběhu

tučňáků, oprava ohradníků u paovcí, oprava osvětlení a podlah v pavilonu slonů, oprava střechy v ubikaci plameňáků, oprava betonového plotu nad Sklenářkou.

Opravy strojů a zařízení se týkaly především servisu a údržby kamerových systémů, čerpací techniky, čistící techniky, kotlů, výtahů a zvedacích zařízení, kompresorů, automatických bran, dveří a závor a dalších strojů a zařízení. Mimořádnou bezodkladnou rozsáhlejší akcí byla havárie elektricky zálohovaného napájení líhni v pavilonu vodního ptactva. Mezi další akce patří například oprava technologie vnitřního bazénu v expozici gaviálů, oprava rentgenového zařízení, oprava elektrického rozvaděče na centrální chlazení včetně MaR, oprava úpravny vody a filtrace v pavilonu Indonéská džungle, oprava kotelny u žiraf – pavilon Afrika aj.

V případě údržby pozemků a porostů se pak jednalo zejména o arboristické práce související s průběžným i mimořádným ošetřením stromů, redukční a bezpečnostní řezy stromů, kácení havarijních a potenciálně nebezpečných dřevin a další zahradnické práce včetně obnovy a nových výsadeb.

Přehled o výši provedených oprav a udržování dle jednotlivých druhů uvádí tabulka níže.

Tab. 11 – Přehled o výši provedených oprav a udržování dle jednotlivých druhů v roce 2023

v tis. Kč	RS 2023	RU 2023	Skutečnost 2023
Opravy budov a staveb	495,0	12 790,6	10 790,6
Opravy komunikací	110,0	3 256,2	3 256,3
Ostatní opravy a udržování	7 959,0	13 231,1	13 231,1
Opravy strojů a zařízení	2 041,5	6 625,2	6 625,3
Opravy a servis programového vybavení	52,0	0,0	0,0
Opravy dopravních prostředků	1 700,0	3 122,6	3 122,5
Údržba pozemků a porostů	3 800,0	5 161,0	5 161,0
Opravy a udržování celkem	16 157,5	44 186,7	42 186,8

Náklady na **cestovné** v roce 2023 činily 3 289,8 tis. Kč. Veškeré služební cesty bylo nezbytně nutné uskutečnit z důvodu udržování stávající a navázání možné nové spolupráce s evropskými i světovými zahradami zejména v rámci chovatelské oblasti a v neposlední řadě v souvislosti s monitoringem a rozšířením aktivit v oblasti in situ projektů.

Náklady na reprezentaci za rok 2023 dosáhly výše 1 158,4 tis. Kč. Jednalo se převážně o cateringové služby u příležitosti významných událostí.

Celkové náklady na **ostatní služby** (skutečnost 2023 činila 43 684,5 tis. Kč) byly vyšší oproti roku 2022 o 3 225,2 tis. Kč. Náklady byly vynaloženy na odborné služby (10 468,4 tis. Kč –

služby grafické a tiskové, cizojazyčné překlady a tlumočení, právní a znalecké posudky, ekonomické a ostatní), ostatní služby zejména v rámci použití prostředků veřejné sbírky Pomáháme jim přežít (7 518,7 tis. Kč), inzerci a propagaci (4 883,9 tis. Kč), IT služby (4 052,4 tis. Kč), služby úklidu (3 356,9 tis. Kč), veterinární rozborů a péče (2 949,0 tis. Kč), bezpečnostní službu (2 876,6 tis. Kč), odvoz odpadu (2 644,9 tis. Kč - vč. biologického odpadu – hnůj, listovka aj.), poplatky za úhrady platebními kartami (1 675,4 tis. Kč) aj.

Osobní náklady

Limit prostředků na platy byl schválen ve výši 109 967,0 tis. Kč pro 249,0 pracovníků. Na základě žádosti Zoo Praha byl limit prostředků na platy usnesením RHMP č. 2537 ze dne 6. 11. 2023 navýšen o 10 100,0 tis. Kč na 120 067,0 tis. Kč bez požadavku na navýšení neinvestičního příspěvku. O navýšení bylo žádáno vzhledem ke změnám v rámci konsolidačního balíčku, kdy byl přiděl do Fondu odměn razantně snížen, a to ze současných 80% na 20% ze zlepšeného výsledku hospodaření a současně nejvýše do 10 % objemu prostředků na platy. Zoo Praha tak již nebude moci část prostředků na platy bez odměn v řádech milionů dokrývat z Fondu odměn. Použití fondu odměn pro rok 2023 bylo schváleno v celkové výši 22 900,0 tis. Kč, přičemž skutečné čerpání činilo 15 630,1 tis. Kč. Fond odměn byl použit na odměny zaměstnanců (14 897,6 tis. Kč) a dále z něj bylo kompenzováno překročení limitu prostředků na platy (732,6 tis. Kč).

Limit počtu zaměstnanců 249,0 osob byl dodržen na 99,9% (skutečnost 2023 - 248,7 osob).

Ostatní osobní náklady vznikají především z důvodu potřeby zajištění staff, pokladní a průvodcovské služby. Jedná se o činnosti, které by bylo vzhledem k nerovnoměrné potřebě v průběhu roku neefektivní zajišťovat prostřednictvím kmenových zaměstnanců. Tyto služby jsou nezbytně nutné nejen z důvodu zabezpečení kvalitního servisu pro naše návštěvníky, ale především kvůli bezpečnosti a plynulosti chodu zoologické zahrady. Za rok 2023 činily tyto náklady 13 076,5 tis. Kč.

Odpisy, drobný dlouhodobý majetek

Odpisový plán v hlavní činnosti byl schválen ve výši 72 343,0 tis. Kč včetně odpisů z transferů/darů. Na základě žádosti Zoo Praha byl odpisový plán usnesením RHMP č. 3003 ze dne 18. 12. 2023 navýšen na 75 207,0 tis. Kč, z toho 638,0 tis. Kč odpisy majetku pořízeného z darů. Ke zvýšení odpisů v hlavní činnosti oproti plánu došlo především v případě inventáře a dopravních prostředků, kdy byla pořízena potřebná užitková vozidla a elektromobily. Dále pak u staveb, kdy v době tvorby odpisového plánu na rok 2023 nebylo známo přesné vyčíslení rezervace Dja v rozdělení na budovy a stavby, kde oproti původnímu předpokladu je částka staveb, které mají kratší dobu odepisování, vyšší a tím pádem i vyšší finální odpisy tohoto expozičního celku. Skutečné odpisy pak činily 74 832,6 tis. Kč (z toho odpisy majetku pořízeného z transferů/darů 650,3 tis. Kč), upravený plán tak byl naplněn na 99,5 %. Rozdíl ve skutečné výši odpisů majetku z transferu oproti plánu vznikl v případě elektromobilů, kdy jsme dotaci od SFŽP obdrželi 22. 11. 2023, tedy v době, kdy jsme již zažádali o úpravu odpisového plánu.

Na nákup **drobného dlouhodobého majetku** bylo vynaloženo celkem 7 041,5 tis. Kč. Jednalo se především o nákup nábytku a vybavení pro nový komplex ubytovny pro zaměstnance a školského zařízení, pro kanceláře a ostatní pracoviště, dále pak výpočetní

techniky a ostatní elektroniky, pracovních strojů a vybavení z důvodu nově vzniklé potřeby pro výkon práce, či běžného opotřebení původního majetku.

Daně a poplatky, ostatní náklady, finanční náklady

V rámci položky daně a poplatky došlo k úhradě poplatků za dálniční známky, mýtné, kolky, místního poplatku za vyhrazení parkovacích míst a poplatku za čerpání podzemních vod. Spotřeba vody jímáné z vrtů v roce 2023 činila 726 819 m³ (r. 2022 - 688 296 m³), cena i v tomto roce zůstala ve výši 3 Kč/m³.

Nejvýznamnější položkou v rámci ostatních nákladů byly náklady z titulu koeficientu DPH, které činily 25 803,2 tis. Kč. Mezi další podstatné položky patří pojistné (3 951,3 tis. Kč) a členské a účastnické poplatky (953,7 tis. Kč).

V případě finančních nákladů se jednalo konkrétně o kurzové rozdíly (200,1 tis. Kč).

Hospodářský výsledek

K 31. 12. 2023 ukončila Zoo Praha hospodaření v rámci hlavní činnosti s vlastní úsporou neinvestičního příspěvku 1 047,6 tis. Kč (z toho nižší tvorba odpisů bez transferů oproti upravenému plánu činila 386,6 tis. Kč). Dotace MŽP byla vyčerpána v plné výši.

Doplňková činnost

Výnosy

V rámci doplňkové činnosti se podařilo dosáhnout **celkových výnosů** 125 395,0 tis. Kč. Roční plán výnosů stanovený na 82 200,0 tis. Kč tak byl splněn na 152,5 %. K překročení plánu došlo téměř ve všech položkách rozpočtu.

Tržby z parkoviště přispěly za rok 2023 k celkovým výnosům částkou ve výši 34 076, tis. Kč, tj. 142 % schváleného rozpočtu. I v roce 2023 jsme na konci března zahájili provoz na záchytném parkovišti Troja (u tunelového komplexu Blanka), které jako každý rok provozujeme ve smíšeném režimu s TSK. Na této ploše došlo v letošním roce po mnoha letech jejího využívání ke zvýšení ceny parkovacího poplatku z 50 Kč na 100 Kč / za celý den. Změna ceny byla nutná z důvodu neustále se zvyšujících nákladů na provoz parkoviště. Dopravu do zoo z tohoto parkoviště zajišťuje od září 2022 nově zřízená linka 234, kterou zajišťuje DPP a.s., a proto nebylo nutné v letošním roce zřizovat kyvadlovou dopravu. Ke zvýšení ceny za parkovné došlo také na parkovištích u vchodů do zoo, stalo se tak 14. 4. 2023. Nová denní sazba za parkovné činí 300 Kč pro osobní automobily a 400 Kč pro autobusy. Na konci roku jsme nainstalovali nový parkovací systém, který značně zmodernizoval provoz parkovišť.

Významný podíl na celkových výnosech tvoří i v roce 2023 **výnosy z prodaného zboží** 49 432,3 tis. Kč (tj. 153,5 % SR). Jedním z nejžádanějších prodejních artiklů v letošní sezóně bylo jako již každoročně plyšové zboží, které je svou realističností a materiálem ojedinělým sortimentem, který pražská zoo nabízí. Tento sortiment jsme rozšířili o nová zvířata, která jsou v Zoo Praha unikátní, a nyní nabízíme plyšová zvířata, které ostatní zoo ve svých nabídkách zpravidla nemají. Jedná se např. o luskouny, vombaty, tasmánské čerty, kapybary atd.

Dalším velmi oblíbeným druhem zboží na předních příčkách prodeje je textil. Jedná se především o dětská, pánská i dámská trika, mikiny, kšiltovky, klobouky, plátěné tašky, batůžky apod. Tento sortiment neustále rozšiřujeme tak, abychom uspokojili poptávku návštěvníků, kteří míří do zoo za svým oblíbeným zvířetem a hledají jeho motiv na našich výrobcích. V tomto roce jsme rozšířili nabídku o několik druhů dětských kšiltovek, kloboučků, bodyček a triček s nádhernými motivy nejoblíbenějších zvířat v zoo.

V roce 2023 bylo v Zoo Praha k dispozici návštěvníkům dvanáct prodejen se suvenýry. V převážné většině z nich nabízíme merchandisingové suvenýry s logem Zoo Praha, trička, magnety, pohledy, lahve na pití, svačिनové boxy, plátěné tašky. V letošním roce jsme zařadili do sortimentu krásné vějíře, pilníčky na nehty, zrcátka, masky na spaní, svíčky, turistické vizitky, čistící ubrousky na brýle či školní sešity. V předvánočním období jsme zařadili do prodeje novou sadu vykrajovátek na vánoční cukroví a tradiční krabičky s vánočním štěstím v různých cenových variantách. Jako každý rok jsme návštěvníkům nabídli krásné stolní a nástěnné kalendáře pro rok 2024 s motivem zvířat ze Zoo Praha.

Aktuálně největší prodejnu jsou „Suvenýry Dja“, které vzhledem ke svému umístění nabízí v převážné míře africké zboží. Sortiment jsme rozšířili o nepřeberné množství plyšových či plastových druhů zvířat. Novinkou jsou oděvy, šperky, přívěsky či doplňky ručně vyrobené a dovezené přímo z Afriky.

V oblasti pochutin a nápojů jsme v tomto roce obnovili prodej likéru „Sloní moč“, pokračoval i prodej speciálního dárkového pivního setu „Dáblovo pivo“. Toto pivo je vyrobeno dle unikátní receptury z australského chmele speciálně pro Zoo Praha a výtěžek z jeho prodeje je určen na záchranářské projekty související s ďáblem medvědovitým v rámci veřejné sbírky Pomáháme jim přežít. Z oblasti cukrovinek jsme nadále prodávali osvědčené „Vombatí kostky“ v marcipánové i sušenkové variantě a jedinečný popcorn značky „Binturong“.

Nabídka e-shopu se během roku 2023 průběžně rozšiřovala o veškeré produkované novinky na poli merchandisingu a zároveň o plyšové zboží. Ve vánoční „špičce“ byly také zrevidovány produkty a stránky týkající se prodeje tzv. „Vánočního štěstí“. Ze stejného důvodu byla také připravena nová kategorie „Tipy na Vánoce“, kde byl umístěn výběr produktů vhodných jako vánoční dárek za účelem podpory prodeje.

Tržby za reklamu za rok 2023 činily 10 851,3 tis. Kč. Jednalo se zejména o reklamu poskytnutou partnerům Zoo Praha.

Pronájmy dopomohly k celkovým výnosům za rok 2023 částkou ve výši 24 159,4 tis. Kč, schválený rozpočet byl tedy splněn na 138,4 %. V obsazení jednotlivých gastroprovozů došlo oproti loňskému roku k jediné změně. Tuto změnu zaznamenal Hostinec Gočárův dům, který od března 2023 začala provozovat společnost KOOL FOOD SERVIS s.r.o. Letos v červnu zároveň byla předána výpověď z nájemních smluv provozovateli Kavárny a cukrárny Černohouska a Občerstvení U Převaláka. Bylo tak rozhodnuto vzhledem k plánované rekonstrukci stánku a změně dispozice okolního prostoru a dále kvůli rozsáhlejší opravě střechy objektu Černohouska. V 1. pololetí roku 2023 zároveň došlo k výměně nábytku na terase u restaurace Oceán, který byl již po mnoha letech používání značně opotřeben a redukován. Nákup části nového venkovního sezení jsme realizovali i u Občerstvení U Gibona.

Ostatní výnosy dosáhly výše 6 876,0 tis. Kč, přičemž 3 936,5 tis. Kč bylo získáno v rámci prodeje nemovitostí získaných z dědictví. Dále jsou zahrnuty zejména provize za pamětní medaile a bonusy od partnerů, poštovné za e-shop, prodej sloního trusu, přefakturace služeb a energií a v neposlední řadě pak výnosy z provozování **dětské tramvajky** (880,8 tis. Kč).

Její provoz byl po zimní přestávce zahájen 22. 3. 2023. Cena za jízdu zůstala oproti minulému roku neměnná, tedy 20 Kč za jízdu pro dítě a 40 Kč za jízdu pro dospělého do 70 kg.

Náklady

Náklady doplňkové činnosti za rok 2023 byly v celkové výši 95 185,2 tis Kč, tj. 143,1 % schváleného rozpočtu. Tyto náklady bylo nutné vynaložit z důvodů zajištění výnosové stránky rozpočtu.

V souvislosti se zvýšenými tržbami oproti schválenému rozpočtu došlo k nárůstu zejména nákladů z prodaného zboží a osobních nákladů, dále pak v rámci nákladů z prodaného dlouhodobého majetku v souvislosti s prodejem nemovitostí získaných z dědictví.

Odpisy dlouhodobého majetku v rámci doplňkové činnosti byly v souladu s Pokynem k přijetí dědictví ze závěti a upraveným odpisovým plánem zúčtovány v celkové výši 188,4 tis. Kč. Jedná se o odpisy z majetku nabytého dědictvím, který je využíván v rámci doplňkové činnosti (pronájmy).

Hospodářský výsledek

Za rok 2023 vykazuje doplňková činnost zisk po zdanění ve výši 30 209,8 tis. Kč. Doplňková činnost je významným zdrojem pro tvorbu rezervního fondu a fondu odměn a tím tedy i eventuálního financování nákladů hlavní činnosti, nekrytých běžným neinvestičním příspěvkem a výnosy.

V souladu se zákonem č. 250/2000 Sb. a pravidly pro finanční vypořádání navrhuje proto do rezervního fondu přidělit 24 167,8 tis. Kč. Do fondu odměn poté 6 042,0 tis. Kč.

Vypracovala:

Schválil:

Ing. Šárka Nováková, MBA
ekonomicko provozní náměstek

Mgr. Miroslav Bobek
ředitel Zoologické zahrady hl. m. Prahy

Ing. Alena Chládková
vedoucí ekonomického oddělení

V Praze dne 5. 2. 2024

ZOOLOGICKÁ ZAHRADA HL. M. PRAHY • U TROJSKÉHO ZÁMKU 120/3 •
171 00 PRAHA 7 • CZ

PŘEHLED ZÍSKANÝCH DARŮ PŘEVEDENÝCH DO REZERVNÍHO FONDU ZA ROK 2023

Dar	Počáteční stav k 01. 01. 2023	Přijaté dary za rok 2023	Použití darů za rok 2023	Konečný stav k 31. 12. 2023
Konkrétně určené dary - zvířata - adopce, sponzoring, darovací smlouvy	83 873 802,95	14 915 907,08	4 400 000,00	94 389 710,03
Stravenky	15 255 450,00	674 000,00	15 250 000,00	679 450,00
Sloninec	534 965,62	16 250,00	0,00	551 215,62
Veřejná sbírka Pomáháme jim přežít	12 751 378,63	1 866 554,27	6 926 668,62	7 691 264,28
Veřejná sbírka Toulavý autobus	43 228,25	754,00	0,00	43 982,25
Veřejná sbírka Návrat divokých koní	147 612,80	697,00	0,00	148 309,80
Veřejná sbírka Rozvoj Zoo Praha	1 065 718,19	112 375,00	0,00	1 178 093,19
Peněžité dary účelové	1 500 000,00	0,00	0,00	1 500 000,00
celkem	115 172 156,44	17 586 537,35	26 576 668,62	106 182 025,17

V Praze dne 22. 1. 2024

ZOOPRAHA

ZOOLOGICKÁ ZAHRADA HL. M. PRAHY • U TROJSKÉHO ZÁMKU 120/3 •
171 00 PRAHA 7 • CZ

TABULKY č. 1 – 5

2023

Příspěvková organizace: Zoologická zahrada hl. m. Prahy

Rozbor hospodaření za rok 2023

Hlavní činnost

v tis. Kč

	Schválený plán 2023	Upravený plán k 31.12.2023	Skutečnost k 31.12.2023	Skutečnost k 31.12.2022
VÝNOSY CELKEM	271 766,9	354 317,0	345 047,2	299 767,4
60X Výnosy z vlastních výkonů a zboží	232 030,0	294 857,0	294 857,0	261 693,6
z toho: vstupné	227 700,0	287 817,5	287 817,4	255 425,5
prodané zboží	250,0	361,6	361,6	395,9
64X Ostatní výnosy	39 694,9	59 362,2	50 092,4	37 969,3
66X Finanční výnosy	42,0	97,8	97,8	104,5
NÁKLADY CELKEM	465 705,5	551 487,6	541 182,5	481 464,4
50X Spotřebované nákupy	138 598,8	125 572,6	124 911,2	111 133,7
z toho: 501 Spotřeba materiálu	43 785,8	60 592,6	60 592,2	56 661,3
502 Spotřeba energie	94 758,0	64 836,0	64 175,0	54 293,1
51X Služby	49 352,0	92 319,6	90 319,5	72 554,2
z toho: 511 Opravy a udržování	16 157,5	44 186,7	42 186,8	26 984,3
512 Cestovné	2 025,8	3 289,9	3 289,8	4 039,8
513 Náklady na reprezentaci	563,2	1 158,4	1 158,4	1 070,7
518 nájemné a služby (nebyt. prost.)	620,4	54,5	54,6	377,4
518 úklid	2 425,5	3 356,9	3 356,9	2 411,7
518 výkony spojů	2 232,4	1 699,7	1 699,7	2 822,2
518 ostraha objektů	3 410,0	2 876,6	2 876,6	3 395,0
518 propagace	2 332,0	4 883,9	4 883,9	2 688,1
52X Osobní náklady	176 408,7	217 174,6	209 904,9	193 903,3
z toho: 521 030X platy zaměstnanců	109 967,0	142 967,0	135 697,1	125 591,2
521 031X ostatní osobní náklady	10 490,0	13 076,6	13 076,5	12 031,2
524 zákonné soc. pojištění	46 562,5	50 234,7	50 234,7	46 173,8
527 030x zák. soc. náklady - FKSP	2 586,2	2 739,5	2 739,5	2 541,0
53X Daně a poplatky	2 644,0	2 573,1	2 573,2	2 518,2
54X Ostatní náklady	25 875,0	31 316,7	31 316,9	25 814,4
z toho: 541 Smluvní pokuty a úroky z prodlení	0,0	0,0	0,0	0,0
542 Jiné pokuty a penále	0,0	2,7	2,7	0,0
547 Manka a škody	0,0	489,4	489,4	121,1
55X Odpisy, rezervy a opravné položky	72 637,0	82 326,0	81 951,7	75 319,4
z toho: 551 03XX-08XX odpisy jako zdroj 416	71 705,0	74 569,0	74 182,4	69 868,2
551 09XX odpisy kryté státní dotací (403/672)	638,0	638,0	650,3	199,5
56X Finanční náklady	180,0	200,1	200,1	216,2
59X Daň z příjmů	10,0	4,9	4,9	5,1
Výsledek hospodaření	-193 938,6	-197 170,6	-196 135,3	-181 697,0
(výnosy - náklady)				
672 Neinv. příspěvek z rozpočtu zřizovatele	193 300,6	193 300,6	193 300,6	181 725,4
672 Neinv. přisp. prostřednictvím rozpočtu zřizovatele	0,0	3 193,4	3 193,4	3 102,3
672 Ostatní dotace mimo rozpočet zřizovatele	638,0	676,6	688,9	199,5
Výsledek hospodaření celkem	0,0	0,0	1 047,6	3 330,2

Sestavil/a: Ing. Alena Chládková

Datum: 22.01.2024

Telefon: 296 112 277

Ředitel/ka organizace: Mgr. Miroslav Bobek

Podpis:

Organizace: Zoologická zahrada hl. m. Prahy

(odměňující dle § 109 odst. 3 písm. d) zákona č. 262/2006 Sb. ve znění pozdějších předpisů)

Plnění počtu zaměstnanců a prostředků na platy za rok 2023

U k a z a t e l	Měrná jedn.	R o k 2023 limit	Skutečnost 2023	% plnění	Skutečnost 2022
a	b	1	2	3	4
<u>Hlavní činnost</u>					
Počet zaměstnanců	přep. os.	249,0	248,7	99,9	244,8
Prostředky na platy <i>z toho: platové tarify</i>	tis. Kč	120 067,0	135 697,1	113,0	125 591,2
	tis. Kč	68 481,6	66 055,8	96,5	60 416,8
Průměrný plat	Kč	40 183,1	45 463,3	113,1	42 756,6
Ostatní osobní náklady	tis. Kč	13 076,6	13 076,5	100,0	12 031,2
<u>Doplňková činnost</u>					
Počet zaměstnanců	přep. os.	x	41,5	x	37,5
Prostředky na platy	tis. Kč	x	21 734,4	x	18 887,5
Průměrný plat	Kč	x	43 658,86	x	41 956,5
Ostatní osobní náklady	tis. Kč	x	5 869,5	x	5 749,2

Vypracoval/a: Ing. Alena Chládková

Datum: 22.01.2024

Telefon: 296 112 277

Probíhající INV. akce / Rozestavěná stavba

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	42818	
Název akce	Náhradní objekty za Bosnu	
Realizace v letech	od 2016	do 2023

Návrh finančních prostředků (včetně DPH)

(zaokrouhl.na 2 desetín.místa) v tis.Kč

INV. akce (IA)	Náklady celkem	
CELKOVÉ NÁKLADY (CN)	CN=IP+NIP (1+2)	61 800,00
INVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (IP) CELKEM = Celk. náklady akce (CNA)	IP=KV+FI (1)	61 800,00
z toho:	KV	FI
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE (KV) a vlastní zdroje z FONDU INVESTIC (FI)	39 400,00	22 400,00
z toho: projektová dokumentace	6 000,00	0,00
stavební část	33 400,00	22 400,00
technologie		
interiér - vybavení (INV. charakteru)		
zařízení		
ostatní (uveďte jaké)		
NEINVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (NIP) související s INV. akcí (IA) CELKEM :	(2)	0,00
z toho: údržba		0,00
(uveďte konkrétní práce)		
interiér - vybavení (NEINV. charakteru)		0,00

Průběh INV. akce

(zaokrouhl.na 2 desetín.místa) v tis.Kč

Čerpání finančních prostředků do r. 2023 (včetně DPH)							
ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)			NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Čerpaná částka			NÁZEV	Čerpaná částka	
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ
do r. 2022		864,60	21 639,89	0,00			
2023		0,00	16 895,51	22 054,33			
celkem KV + FI		864,60	38 535,40	22 054,33	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP - do 2023			61 454,32		celkem NIP - do 2023	0,00	

Schválený rozpočet na rok 2024 a návrh (předpoklad) čerpání fin.prostředků v dalších letech (včetně DPH)

ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)			NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Schvál./požadov.částka			NÁZEV	Požadovaná částka	
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ
2024		0,00	0,00	0,00			
2025							
2026							
2027							
2028							
2029							
další							
celkem KV + FI		0,00	0,00	0,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP - předp.od 2024			0,00		celkem NIP - předp.od 2024	0,00	

celkem KV + FI	864,60	38 535,40	22 054,33	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP		61 454,32		celkem NIP	0,00	

P r o b í h a j í c í I N V . a k c e / R o z e s t a v ě n á s t a v b a

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	42818	
Název akce	Náhradní objekty za Bosnu	
Realizace v letech	od 2016	do 2023

K o m e n t á ř			
<p>Stručný popis, zdůvodnění, v jaké fázi se IA nachází, na co konkrétně byly finance použity a další informace o průběhu IA</p> <p>Dne 21. 9. 2023 proběhla závěrečná kontrolní prohlídka stavby nové ubytovny pro zaměstnance Zoo Praha a školského zařízení, které bude využívat SOŠ a SOU Čakovice. Na základě této prohlídky vydal místně příslušný stavební úřad kolaudační souhlas s užíváním jmenovaných objektů a navazujících komunikací a sítě technické infrastruktury. Akce č. 0042818 je tímto dokončena, neboť bylo upuštěno od realizace původně plánovaného objektu pro dětskou skupinu.</p>			
Zpracoval :	Ing. Hana Nováková Jiří Kotecký	Schválil :	Mgr. Miroslav Bobek ředitel
			Datum : 02.02.2024

Poznámka

KV - kapitálové výdaje = investiční dotace z rozpočtu HMP, resp. investiční transfer z rozpočtu HMP

FI - vlastní zdroje PO použité z fondu investic (FI) organizace na financování / dofinancování investiční akce (IA)

Probíhající INV. akce / Rozestavěná stavba

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	43048	
Název akce	Výstavba pavilónu medvědotvých šelem	
Realizace v letech	od 2016	do 2029

Návrh finančních prostředků (včetně DPH)

(zaokrouhl. na 2 desetinná místa) v tis. Kč

INV. akce (IA)	Náklady celkem	
CELKOVÉ NÁKLADY (CN)	CN=IP+NIP (1+2)	200 000,00
INVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (IP) CELKEM = Celk. náklady akce (CNA)	IP=KV+FI (1)	200 000,00
z toho:	KV	FI
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE (KV) a vlastní zdroje z FONDU INVESTIC (FI)	200 000,00	0,00
z toho: projektová dokumentace	20 094,00	0,00
stavební část	179 906,00	0,00
technologie		
interiér - vybavení (INV. charakteru)		
zařízení		
ostatní (uveďte jaké)		
NEINVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (NIP) související s INV. akcí (IA) CELKEM :	(2)	0,00
z toho: údržba		0,00
(uveďte konkrétní práce)		
interiér - vybavení (NEINV. charakteru)		0,00

Průběh INV. akce

(zaokrouhl. na 2 desetinná místa) v tis. Kč

Čerpání finančních prostředků do r. 2023 (včetně DPH)							
ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)			NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Čerpaná částka			NÁZEV	Čerpaná částka	
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ
do r. 2022		2 499,70	2 969,15	0,00			
2023		0,00	0,00	0,00			
celkem KV + FI		2 499,70	2 969,15	0,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP - do 2023		5 468,84			celkem NIP - do 2023	0,00	

Schválený rozpočet na rok 2024 a návrh (předpoklad) čerpání fin.prostředků v dalších letech (včetně DPH)

ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)			NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Schvál./požadov. částka			NÁZEV	Požadovaná částka	
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ
2024		0,00	0,00	0,00			
2025		5 000,00					
2026		10 000,00					
2027		50 000,00					
2028		55 000,00					
2029		74 531,16					
další							
celkem KV + FI		194 531,16	0,00	0,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP - předp.od 2024		194 531,16			celkem NIP - předp.od 2024	0,00	
celkem KV + FI		197 030,85	2 969,15	0,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP		200 000,00			celkem NIP	0,00	

P r o b í h a j í c í I N V . a k c e / R o z e s t a v ě n á s t a v b a

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	43048	
Název akce	Výstavba pavilónu medvědovitých šelem	
Realizace v letech	od 2016	do 2029

K o m e n t á ř			
<p>Stručný popis, zdůvodnění, v jaké fázi se IA nachází, na co konkrétně byly finance použity a další informace o průběhu IA Práce na projektu pro územní řízení byly pozastaveny, a to proto, že lokalita pro pavilon, tedy stávající ubikace a expozice medvědů ledních, bude k dispozici teprve po přestěhování ledních medvědů do nové expozice.</p>			
Zpracoval :	Ing. Hana Nováková Jiří Kotek	Schválil :	Mgr. Miroslav Bobek (+razítko) ředitel
		Datum :	02.02.2024

Poznámka

KV - kapitálové výdaje = investiční dotace z rozpočtu HMP, resp. investiční transfer z rozpočtu HMP

FI - vlastní zdroje PO použité z fondu investic (FI) organizace na financování / dofinancování investiční akce (IA)

Probíhající INV. akce / Rozestavěná stavba

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	43049	
Název akce	Expozice Arktidy - lední medvědi	
Realizace v letech	od 2016	do 2027

Návrh finančních prostředků (včetně DPH)

(zaokrouhl. na 2 desetinná místa) v tis. Kč

INV. akce (IA)	Náklady celkem	
CELKOVÉ NÁKLADY (CN)	CN=IP+NIP (1+2)	1 200 000,00
INVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (IP) CELKEM = Celk. náklady akce (CNA)	IP=KV+FI (1)	1 200 000,00
z toho:	KV	FI
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE (KV) a vlastní zdroje z FONDU INVESTIC (FI)	1 124 000,00	76 000,00
z toho: projektová dokumentace	46 000,00	
stavební část	500 000,00	
technologie	400 000,00	76 000,00
interiér - vybavení (INV. charakteru)	178 000,00	
zařízení		
ostatní (uveďte jaké)		
NEINVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (NIP) související s INV. akcí (IA) CELKEM :	(2)	0,00
z toho: údržba		0,00
(uveďte konkrétní práce)		
interiér - vybavení (NEINV. charakteru)		0,00

Průběh INV. akce

(zaokrouhl. na 2 desetinná místa) v tis. Kč

Čerpání finančních prostředků do r. 2023 (včetně DPH)							
ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)				NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA		
	NÁZEV	Čerpaná částka			NÁZEV	Čerpaná částka	
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ
do r. 2022		15 243,31	16 993,07	0,00			
2023		0,00	15 606,03	0,00			
celkem KV + FI		15 243,31	32 599,11	0,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP - do 2023		47 842,42			celkem NIP - do 2023	0,00	

Schválený rozpočet na rok 2024 a návrh (předpoklad) čerpání fin.prostředků v dalších letech (včetně DPH)

ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)				NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA		
	NÁZEV	Schvál./požadov.částka			NÁZEV	Požadovaná částka	
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ
2024		50 000,00	10 869,82	0,00			
2025		360 000,00		25 000,00			
2026		360 000,00		25 000,00			
2027		295 287,76		26 000,00			
2028							
2029							
další							
celkem KV + FI		1 065 287,76	10 869,82	76 000,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP - předp.od 2024		1 152 157,58			celkem NIP - předp.od 2024	0,00	
celkem KV + FI		1 080 531,07	43 468,93	76 000,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP		1 200 000,00			celkem NIP	0,00	

P r o b í h a j í c í I N V . a k c e / R o z e s t a v ě n á s t a v b a

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	43049	
Název akce	Expozice Arktidy - lední medvědi	
Realizace v letech	od 2016	do 2027

K o m e n t á ř			
<p>Stručný popis, zdůvodnění, v jaké fázi se IA nachází, na co konkrétně byly finance použity a další informace o průběhu IA</p> <p>V současné době máme k dispozici dokumentaci pro provedení stavby i kontrolní rozpočet. Získáno již bylo i pravomocné stavební povolení. Skutečná výše nákladů na stavbu vzejde ze zadávacího řízení na realizaci, ale vzhledem ke kontrolnímu rozpočtu a předpokládanému vývoji cen stavebních prací a materiálů jsme požádali o navýšení celkových nákladů akce. Usnesením č. 2551 ze dne 13. 11. 2023 Rada HMP navýšení CNA schválila, a to na 1,2 miliardy Kč. V závěru roku 2023 byla zahájena příprava zadávacího řízení na výběr zhotovitele stavby.</p>			
Zpracoval :	Ing. Hana Nováková Jiří Kotek	Schválil :	Mgr. Miroslav Bobek ředitel
			Datum : 02.02.2024

Poznámka

KV - kapitálové výdaje = investiční dotace z rozpočtu HMP, resp. investiční transfer z rozpočtu HMP

FI - vlastní zdroje PO použité z fondu investic (FI) organizace na financování / dofinancování investiční akce (IA)

Probíhající INV. akce / Rozestavěná stavba

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	44577	
Název akce	Vodojem užitkové vody	
Realizace v letech	od 2018	do 2023

Návrh finančních prostředků (včetně DPH)

(zaokrouhl.na 2 desetín.místa) v tis.Kč

INV. akce (IA)	Náklady celkem	
CELKOVÉ NÁKLADY (CN)	CN=IP+NIP (1+2)	25 321,62
INVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (IP) CELKEM = Celk. náklady akce (CNA)	IP=KV+FI (1)	25 321,62
z toho:	KV	FI
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE (KV) a vlastní zdroje z FONDU INVESTIC (FI)	25 000,00	321,62
z toho: projektová dokumentace	0,00	321,62
stavební část	25 000,00	0,00
technologie		
interiér - vybavení (INV. charakteru)		
zařízení		
ostatní (uveďte jaké)		
NEINVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (NIP) související s INV. akcí (IA) CELKEM :	(2)	0,00
z toho: údržba		0,00
(uveďte konkrétní práce)		
interiér - vybavení (NEINV. charakteru)		0,00

Průběh INV. akce

(zaokrouhl.na 2 desetín.místa) v tis.Kč

Čerpání finančních prostředků do r. 2023 (včetně DPH)							
ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)			NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Čerpaná částka			NÁZEV	Čerpaná částka	
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ
do r. 2022		0,00	19 990,79	321,62			
2023		0,00	4 422,44	0,00			
celkem KV + FI		0,00	24 413,23	321,62	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP - do 2023			24 734,85		celkem NIP - do 2023	0,00	

Schválený rozpočet na rok 2024 a návrh (předpoklad) čerpání fin.prostředků v dalších letech (včetně DPH)

ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)			NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Schvál./požadov.částka			NÁZEV	Požadovaná částka	
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ
2024		0,00	0,00	0,00			
2025							
2026							
2027							
2028							
2029							
další							
celkem KV + FI		0,00	0,00	0,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP - předp.od 2024			0,00		celkem NIP - předp.od 2024	0,00	
celkem KV + FI		0,00	24 413,23	321,62	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP			24 734,85		celkem NIP	0,00	

P r o b í h a j í c í I N V . a k c e / R o z e s t a v ě n á s t a v b a

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	44577	
Název akce	Vodojem užitkové vody	
Realizace v letech	od 2018	do 2023

K o m e n t á ř			
<p>Stručný popis, zdůvodnění, v jaké fázi se IA nachází, na co konkrétně byly finance použity a další informace o průběhu IA V prvním pololetí roku 2023 proběhla druhá etapa akce spočívající v realizaci páteřních rozvodů užitkové vody od vodojemu k uzlovým bodům budoucích expozic. Všechny plánované práce již byly dokončeny.</p>			
Zpracoval :	Ing. Hana Nováková Jiří Kotek	Schválil :	Mgr. Miroslav Bobek (+razítko) ředitel
		Datum :	02.02.2024

Poznámka

KV - kapitálové výdaje = investiční dotace z rozpočtu HMP, resp. investiční transfer z rozpočtu HMP

FI - vlastní zdroje PO použité z fondu investic (FI) organizace na financování / dofinancování investiční akce (IA)

Probíhající INV. akce / Rozestavěná stavba

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	45570	
Název akce	Pláně - Etapa I. Ubikace a výběhy koní Převalského	
Realizace v letech	od 2018	do 2024

Návrh finančních prostředků (včetně DPH)

(zaokrouhl. na 2 desetinná místa) v tis. Kč

INV. akce (IA)	Náklady celkem	
CELKOVÉ NÁKLADY (CN)	CN=IP+NIP (1+2)	78 000,00
INVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (IP) CELKEM = Celk. náklady akce (CNA)	IP=KV+FI (1)	78 000,00
z toho:	KV	FI
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE (KV) a vlastní zdroje z FONDU INVESTIC (FI)	50 000,00	28 000,00
z toho: projektová dokumentace	5 500,00	219,01
stavební část	44 500,00	27 780,99
technologie		
interiér - vybavení (INV. charakteru)		
zařízení		
ostatní (uveďte jaké)		
NEINVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (NIP) související s INV. akci (IA) CELKEM :	(2)	0,00
z toho: údržba		0,00
(uveďte konkrétní práce)		
interiér - vybavení (NEINV. charakteru)		0,00

Průběh INV. akce

(zaokrouhl. na 2 desetinná místa) v tis. Kč

Čerpání finančních prostředků do r. 2023 (včetně DPH)							
ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)			NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Čerpaná částka			NÁZEV	Čerpaná částka	
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ
do r. 2022		5 322,50	1 390,49	219,01			
2023			43 287,01	11 791,62			
celkem KV + FI		5 322,50	44 677,50	12 010,63	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP - do 2023			62 010,63		celkem NIP - do 2023	0,00	

Schválený rozpočet na rok 2024 a návrh (předpoklad) čerpání fin.prostředků v dalších letech (včetně DPH)

ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)			NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Schvál./požadov. částka			NÁZEV	Požadovaná částka	
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ
2024		0,00	0,00	15 989,37			
2025							
2026							
2027							
2028							
2029							
další							
celkem KV + FI		0,00	0,00	15 989,37	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP - předp.od 2024			15 989,37		celkem NIP - předp.od 2024	0,00	
celkem KV + FI		5 322,50	44 677,50	28 000,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP			78 000,00		celkem NIP	0,00	

P r o b í h a j í c í I N V . a k c e / R o z e s t a v ě n á s t a v b a

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	45570	
Název akce	Pláně - Etapa I. Ubikace a výběhy koní Převalského	
Realizace v letech	od 2018	do 2024

K o m e n t á ř			
<p>Stručný popis, zdůvodnění, v jaké fázi se IA nachází, na co konkrétně byly finance použity a další informace o průběhu IA</p> <p>Akce je I. etapou realizace expozičního celku nazvaného „PLÁNĚ“, kdy v souladu s Generellem rozvoje a výstavby Zoo Praha dojde k postupné přeměně prostoru náhorní plošiny. Vlastní ubikace koní a výběhy spolu s přidruženými expozičními voliéry pro manuly byly dokončeny v listopadu 2023 a dne 19. 12. 2023 byly zkolaudovány. Do zahájení hlavní sezóny 2024 a slavnostního otevření, tedy do března, budou dokončeny i práce v okolí stavby jako sádkovnické úpravy a rekonstrukce přilehlých komunikací.</p>			
Zpracoval :	Ing. Hana Nováková Jiří Kotek	Schválil :	Mgr. Miroslav Bobek ředitel
			Datum : 02.02.2024

Poznámka

KV - kapitálové výdaje = investiční dotace z rozpočtu HMP, resp. investiční transfer z rozpočtu HMP

FI - vlastní zdroje PO použité z fondu investic (FI) organizace na financování / dofinancování investiční akce (IA)

Probíhající INV. akce / Rozestavěná stavba

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	45572	
Název akce	Rekonstrukce pavilonu Indonéska džungle	
Realizace v letech	od 2019	do 2027

Návrh finančních prostředků (včetně DPH)

(zaokrouhl.na 2 desetín.místa) v tis.Kč

INV. akce (IA)	Náklady celkem	
CELKOVÉ NÁKLADY (CN)	CN=IP+NIP (1+2)	100 000,00
INVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (IP) CELKEM = Celk. náklady akce (CNA)	IP=KV+FI (1)	100 000,00
z toho:	KV	FI
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE (KV) a vlastní zdroje z FONDU INVESTIC (FI)	83 000,00	17 000,00
z toho: projektová dokumentace	3 000,00	1 000,00
stavební část	80 000,00	16 000,00
technologie		
interiér - vybavení (INV. charakteru)		
zařízení		
ostatní (uveďte jaké)		
NEINVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (NIP) související s INV. akcí (IA) CELKEM :	(2)	0,00
z toho: údržba		0,00
(uveďte konkrétní práce)		
interiér - vybavení (NEINV. charakteru)		0,00

Průběh INV. akce

(zaokrouhl.na 2 desetín.místa) v tis.Kč

Čerpání finančních prostředků do r. 2023 (včetně DPH)							
ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)			NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Čerpaná částka			NÁZEV	Čerpaná částka	
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ
do r. 2022		3 367,13	0,00	16 126,35			
2023		3 988,30	632,87	0,00			
celkem KV + FI		7 355,43	632,87	16 126,35	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP - do 2023		24 114,65			celkem NIP - do 2023	0,00	

Schválený rozpočet na rok 2024 a návrh (předpoklad) čerpání fin.prostředků v dalších letech (včetně DPH)

ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)			NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Schvál./požadov.částka			NÁZEV	Požadovaná částka	
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ
2024		3 000,00	2 011,70	0,00			
2025		20 000,00					
2026		23 000,00					
2027		27 000,00		873,65			
2028							
2029							
další							
celkem KV + FI		73 000,00	2 011,70	873,65	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP - předp.od 2024		75 885,35			celkem NIP - předp.od 2024	0,00	
celkem KV + FI		80 355,43	2 644,57	17 000,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP		100 000,00			celkem NIP	0,00	

P r o b í h a j í c í I N V . a k c e / R o z e s t a v ě n á s t a v b a

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	45572	
Název akce	Rekonstrukce pavilonu Indonéská džungle	
Realizace v letech	od 2019	do 2027

K o m e n t á ř				
<p>Stručný popis, zdůvodnění, v jaké fázi se IA nachází, na co konkrétně byly finance použity a další informace o průběhu IA V roce 2023 proběhla rekonstrukce vzduchotechniky. Navazovat budou další práce zaměřené především na obměnu dožitého technického vybavení pavilonu a další nezbytné rekonstrukce.</p>				
Zpracoval :	Ing. Hana Nováková Jiří Kotek	Schválil :	Mgr. Miroslav Bobek (+razítko) ředitel	Datum : 02.02.2024

Poznámka

KV - kapitálové výdaje = investiční dotace z rozpočtu HMP, resp. investiční transfer z rozpočtu HMP

FI - vlastní zdroje PO použité z fondu investic (FI) organizace na financování / dofinancování investiční akce (IA)

Probíhající INV. akce / Rozestavěná stavba

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy
Číslo akce	45573
Název akce	Rekonstrukce vstupů, vjezdů a odbavení návštěvníků - I. Etapa
Realizace v letech	od 2021 do 2024

Návrh finančních prostředků (včetně DPH)

(zaokrouhl.na 2 desetín.místa) v tis.Kč

INV. akce (IA)	Náklady celkem	
CELKOVÉ NÁKLADY (CN)	CN=IP+NIP (1+2)	10 000,00
INVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (IP) CELKEM = Celk. náklady akce (CNA)	IP=KV+FI (1)	10 000,00
z toho:	KV	FI
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE (KV) a vlastní zdroje z FONDU INVESTIC (FI)	10 000,00	0,00
z toho: projektová dokumentace	500,00	
stavební část	3 500,00	
technologie		
interiér - vybavení (INV. charakteru)		
zařízení	6 000,00	
ostatní (uveďte jaké)		
NEINVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (NIP) související s INV. akcí (IA) CELKEM :	(2)	0,00
z toho: údržba		0,00
(uveďte konkrétní práce)		
interiér - vybavení (NEINV. charakteru)		0,00

Průběh INV. akce

(zaokrouhl.na 2 desetín.místa) v tis.Kč

Čerpání finančních prostředků do r. 2023 (včetně DPH)							
ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)			NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Čerpaná částka			NÁZEV	Čerpaná částka	
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ
do r. 2022		497,79	3 719,10	0,00			
2023		0,00	4 950,78	0,00			
celkem KV + FI		497,79	8 669,88	0,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP - do 2023			9 167,67		celkem NIP - do 2023	0,00	

Schválený rozpočet na rok 2024 a návrh (předpoklad) čerpání fin.prostředků v dalších letech (včetně DPH)

ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)			NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Schvál./požadov.částka			NÁZEV	Požadovaná částka	
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ
2024		0,00	832,33	0,00			
2025							
2026							
2027							
2028							
2029							
další							
celkem KV + FI		0,00	832,33	0,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP - předp.od 2024			832,33		celkem NIP - předp.od 2024	0,00	
celkem KV + FI		497,79	9 502,21	0,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP			10 000,00		celkem NIP	0,00	

P r o b í h a j í c í I N V . a k c e / R o z e s t a v ě n á s t a v b a

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	45573	
Název akce	Rekonstrukce vstupů, vjezdů a odbavení návštěvníků - I. Etapa	
Realizace v letech	od 2021	do 2024

K o m e n t á ř			
<p>Stručný popis, zdůvodnění, v jaké fázi se IA nachází, na co konkrétně byly finance použity a další informace o průběhu IA V rámci akce byl instalován v 1. čtvrtletí vjezdový systém do zázemí Zoo Praha. Dále ve 3. čtvrtletí navázala rekonstrukce vjezdového systému na parkovištích určených pro návštěvníky, která byla ukončena koncem roku 2023.</p>			
Zpracoval :	Ing. Hana Nováková Jiří Kotek	Schválil :	Mgr. Miroslav Bobek (+razítko) ředitel
Datum :	02.02.2024		

Poznámka

KV - kapitálové výdaje = investiční dotace z rozpočtu HMP, resp. investiční transfer z rozpočtu HMP

FI - vlastní zdroje PO použité z fondu investic (FI) organizace na financování / dofinancování investiční akce (IA)

Probíhající INV. akce / Rozestavěná stavba

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	46060	
Název akce	Pláně - Etapa II. Ubikace a výběhy velbloudů dvouhřbých	
Realizace v letech	od 2018	do 2026

Návrh finančních prostředků (včetně DPH)

(zaokrouhl.na 2 desetín.místa) v tis.Kč

INV. akce (IA)	Náklady celkem	
CELKOVÉ NÁKLADY (CN)	CN=IP+NIP (1+2)	44 000,00
INVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (IP) CELKEM = Celk. náklady akce (CNA)	IP=KV+FI (1)	44 000,00
z toho:	KV	FI
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE (KV) a vlastní zdroje z FONDU INVESTIC (FI)	30 000,00	14 000,00
z toho: projektová dokumentace	3 500,00	500,00
stavební část	26 500,00	13 500,00
technologie		
interiér - vybavení (INV. charakteru)		
zařízení		
ostatní (uvedte jaké)		
NEINVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (NIP) související s INV. akci (IA) CELKEM :	(2)	0,00
z toho: údržba		0,00
(uvedte konkrétní práce)		
interiér - vybavení (NEINV. charakteru)		0,00

Průběh INV. akce

(zaokrouhl.na 2 desetín.místa) v tis.Kč

Čerpání finančních prostředků do r. 2023 (včetně DPH)							
ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)			NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Čerpaná částka			NÁZEV	Čerpaná částka	
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ
do r. 2022		0,00	0,00	242,08			
2023		968,00	0,00	0,00			
celkem KV + FI		968,00	0,00	242,08	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP - do 2023		1 210,08			celkem NIP - do 2023	0,00	

Schválený rozpočet na rok 2024 a návrh (předpoklad) čerpání fin.prostředků v dalších letech (včetně DPH)

ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)			NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Schvál./požadov.částka			NÁZEV	Požadovaná částka	
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ
2024		0,00	532,00				
2025		28 500,00		13 757,92			
2026							
2027							
2028							
2029							
další							
celkem KV + FI		28 500,00	532,00	13 757,92	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP - předp.od 2024		42 789,92			celkem NIP - předp.od 2024	0,00	
celkem KV + FI		29 468,00	532,00	14 000,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP		44 000,00			celkem NIP	0,00	

P r o b í h a j í c í I N V . a k c e / R o z e s t a v ě n á s t a v b a

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	46060	
Název akce	Pláně - Etapa II. Ubikace a výběhy velbloudů dvouhrbých	
Realizace v letech	od 2018	do 2026

K o m e n t á ř			
<p>Stručný popis, zdůvodnění, v jaké fázi se IA nachází, na co konkrétně byly finance použity a další informace o průběhu IA Akce je II. etapou realizace expozičního celku nazvaného „PLÁNĚ“. Realizačně by akce měla časově navazovat na etapu č. I, kterou je výstavba nových ubikací a výběhů koní Převalského. Pro novou ubikaci a navazující expoziční i záložní chovné výběhy pro velbloudy je zpracovaná dokumentace pro společné povolení.</p>			
Zpracoval :	Ing. Hana Nováková Jiří Kotek	Schválil :	Mgr. Miroslav Bobek (+razítko) ředitel
Datum :	02.02.2024		

Poznámka

KV - kapitálové výdaje = investiční dotace z rozpočtu HMP, resp. investiční transfer z rozpočtu HMP

FI - vlastní zdroje PO použité z fondu investic (FI) organizace na financování / dofinancování investiční akce (IA)

Probíhající INV. akce / Rozestavěná stavba

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	46061	
Název akce	Voliéra ptáků u pavilonu Sečuán	
Realizace v letech	od 2018	do 2024

Návrh finančních prostředků (včetně DPH)

(zaokrouhl.na 2 desetín.místa) v tis.Kč

INV. akce (IA)	Náklady celkem	
CELKOVÉ NÁKLADY (CN)	CN=IP+NIP (1+2)	21 000,00
INVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (IP) CELKEM = Celk. náklady akce (CNA)	IP=KV+FI (1)	21 000,00
z toho:	KV	FI
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE (KV) a vlastní zdroje z FONDU INVESTIC (FI)	19 823,34	1 176,66
z toho: projektová dokumentace	1 680,00	308,95
stavební část	18 143,34	867,71
technologie		
interiér - vybavení (INV. charakteru)		
zařízení		
ostatní (uveďte jaké)		
NEINVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (NIP) související s INV. akcí (IA) CELKEM :	(2)	0,00
z toho: údržba		0,00
(uveďte konkrétní práce)		
interiér - vybavení (NEINV. charakteru)		0,00

Průběh INV. akce

(zaokrouhl.na 2 desetín.místa) v tis.Kč

Čerpání finančních prostředků do r. 2023 (včetně DPH)							
ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)			NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Čerpaná částka			NÁZEV	Čerpaná částka	
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ
do r. 2022		1 899,01	0,00	132,29			
2023		0,00	11 464,35	176,66			
celkem KV + FI		1 899,01	11 464,35	308,95	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP - do 2023		13 672,31			celkem NIP - do 2023	0,00	

Schválený rozpočet na rok 2024 a návrh (předpoklad) čerpání fin.prostředků v dalších letech (včetně DPH)

ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)			NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Schvál./požadov.částka			NÁZEV	Požadovaná částka	
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ
2024		0,00	6 636,64	691,05			
2025							
2026							
2027							
2028							
2029							
další							
celkem KV + FI		0,00	6 636,64	691,05	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP - předp.od 2024		7 327,69			celkem NIP - předp.od 2024	0,00	
celkem KV + FI		1 899,01	18 100,99	1 000,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP		21 000,00			celkem NIP	0,00	

P r o b í h a j í c í I N V . a k c e / R o z e s t a v ě n á s t a v b a

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	46061	
Název akce	Voliéra ptáků u pavilonu Sečuán	
Realizace v letech	od 2018	do 2024

K o m e n t á ř			
<p>Stručný popis, zdůvodnění, v jaké fázi se IA nachází, na co konkrétně byly finance použity a další informace o průběhu IA</p> <p>Voliéra o výměře 100 m², navazující na jižní fasádu pavilonu Sečuán v místě bývalé expozice dikobrazů, byla během prvních dvou čtvrtletí roku 2023 realizována a zdárně dokončena. Souhlas s užíváním stavby byl vydán dne 22. 5. 2023.</p> <p>V důsledku výstavby voliéry muselo dojít k přesunu expozice dikobrazů srstnatonosých, resp. stavbě expozice nové, jde tedy o vyvolanou investici. Pro expozici bylo vydáno společné územní a stavební povolení. Expozice dikobrazů bude jako druhá etapa akce 0046061 hrazena ze zbývajících kapitálových výdajů uvedené investiční akce, přičemž celkové náklady investiční akce nebudou překročeny.</p>			
Zpracoval :	Ing. Hana Nováková Jiří Kotek	Schválil :	Mgr. Miroslav Bobek (+razítko) ředitel
Datum :	02.02.2024		

Poznámka

KV - kapitálové výdaje = investiční dotace z rozpočtu HMP, resp. investiční transfer z rozpočtu HMP

FI - vlastní zdroje PO použité z fondu investic (FI) organizace na financování / dofinancování investiční akce (IA)

Probíhající INV. akce / Rozestavěná stavba

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	46062	
Název akce	Výběh zubra evropského v Dolních Počernicích	
Realizace v letech	od 2022	do 2025

Návrh finančních prostředků (včetně DPH)

(zaokrouhl.na 2 desetín.místa) **v tis.Kč**

INV. akce (IA)	Náklady celkem	
CELKOVÉ NÁKLADY (CN)	CN=IP+NIP (1+2)	23 783,10
INVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (IP) CELKEM = Celk. náklady akce (CNA)	IP=KV+FI (1)	23 783,10
z toho:	KV	FI
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE (KV) a vlastní zdroje z FONDU INVESTIC (FI)	15 000,00	8 783,10
z toho: projektová dokumentace	450,00	
stavební část	14 550,00	8 783,10
technologie		
interiér - vybavení (INV. charakteru)		
zařízení		
ostatní (uveďte jaké)		
NEINVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (NIP) související s INV. akcí (IA) CELKEM :	(2)	0,00
z toho: údržba		0,00
(uveďte konkrétní práce)		
interiér - vybavení (NEINV. charakteru)		0,00

Průběh INV. akce

(zaokrouhl.na 2 desetín.místa) **v tis.Kč**

Čerpání finančních prostředků do r. 2023 (včetně DPH)							
ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)			NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Čerpaná částka			NÁZEV	Čerpaná částka	
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ
do r. 2022		102,37	0,00	0,00			
2023		0,00	492,75	0,00			
celkem KV + FI		102,37	492,75	0,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP - do 2023		595,12			celkem NIP - do 2023	0,00	

Schválený rozpočet na rok 2024 a návrh (předpoklad) čerpání fin.prostředků v dalších letech (včetně DPH)

ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)			NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Schvál./požadov.částka			NÁZEV	Požadovaná částka	
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ
2024		0,00	14 404,88	6 044,42			
2025				97,81			
2026				97,81			
2027				97,81			
2028				97,81			
2029				97,81			
další				2 249,63			
celkem KV + FI		0,00	14 404,88	8 783,10	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP - předp.od 2024		23 187,98			celkem NIP - předp.od 2024	0,00	
celkem KV + FI		102,37	14 897,63	8 783,10	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP		23 783,10			celkem NIP	0,00	

P r o b í h a j í c í I N V . a k c e / R o z e s t a v ě n á s t a v b a

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	46062	
Název akce	Výběh zebra evropského v Dolních Počernicích	
Realizace v letech	od 2022	do 2025

K o m e n t á ř			
<p>Stručný popis, zdůvodnění, v jaké fázi se IA nachází, na co konkrétně byly finance použity a další informace o průběhu IA Hlavním cílem projektu „Zubří v Praze“ je vytvoření rozlehlého přírodního výběhu pro rozšíření chovu tohoto největšího evropského kopytníka. Pro akci máme k dispozici pravomocné společné povolení. Před koncem roku 2023 bylo vypísáno výběrové řízení na dodavatele stavby. Vlastní realizaci předpokládáme v průběhu roků 2024 a 2025.</p>			
Zpracoval :	Ing. Hana Nováková Jiří Kotek	Schválil :	Mgr. Miroslav Bobek (+razítko) ředitel
Datum :	02.02.2024		

Poznámka

KV - kapitálové výdaje = investiční dotace z rozpočtu HMP, resp. investiční transfer z rozpočtu HMP

FI - vlastní zdroje PO použité z fondu investic (FI) organizace na financování / dofinancování investiční akce (IA)

Probíhající INV. akce / Rozestavěná stavba

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	46624	
Název akce	Rekonstrukce Opičích ostrovů a Vodního světa	
Realizace v letech	od 2022	do 2024

Návrh finančních prostředků (včetně DPH)

(zaokrouhl.na 2 desetín.místa) v tis.Kč

INV. akce (IA)	Náklady celkem	
CELKOVÉ NÁKLADY (CN)	CN=IP+NIP (1+2)	14 000,00
INVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (IP) CELKEM = Celk. náklady akce (CNA)	IP=KV+FI (1)	14 000,00
z toho:	KV	FI
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE (KV) a vlastní zdroje z FONDU INVESTIC (FI)	14 000,00	0,00
z toho: projektová dokumentace	450,00	
stavební část	13 550,00	
technologie		
interiér - vybavení (INV. charakteru)		
zařízení		
ostatní (uvedte jaké)		
NEINVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (NIP) související s INV. akcí (IA) CELKEM :	(2)	0,00
z toho: údržba		0,00
(uvedte konkrétní práce)		
interiér - vybavení (NEINV. charakteru)		0,00

Průběh INV. akce

(zaokrouhl.na 2 desetín.místa) v tis.Kč

Čerpání finančních prostředků do r. 2023 (včetně DPH)							
ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)			NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Čerpaná částka			NÁZEV	Čerpaná částka	
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ
do r. 2022		1 014,48	0,00	0,00			
2023		0,00	2 136,83	0,00			
celkem KV + FI		1 014,48	2 136,83	0,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP - do 2023		3 151,30			celkem NIP - do 2023	0,00	

Schválený rozpočet na rok 2024 a návrh (předpoklad) čerpání fin.prostředků v dalších letech (včetně DPH)

ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)			NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Schvál./požadov.částka			NÁZEV	Požadovaná částka	
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ
2024		0,00	10 848,70	0,00			
2025							
2026							
2027							
2028							
2029							
další							
celkem KV + FI		0,00	10 848,70	0,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP - předp.od 2024		10 848,70			celkem NIP - předp.od 2024	0,00	
celkem KV + FI		1 014,48	12 985,52	0,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.	0,00	0,00
celkem IP		14 000,00			celkem NIP	0,00	

Probíhající INV. akce / Rozestavěná stavba

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy
Číslo akce	46624
Název akce	Rekonstrukce Opičích ostrovů a Vodního světa
Realizace v letech	od 2022 do 2024

Komentář			
<p>Stručný popis, zdůvodnění, v jaké fázi se IA nachází, na co konkrétně byly finance použity a další informace o průběhu IA</p> <p>Akce zahrnuje úpravy a rekonstrukce níže uvedených objektů a jednu novou expozici:</p> <p><i>Přestavba ubikace gueréz na ubikaci pro malpy</i></p> <p>V průběhu projekčních prací se ukázalo, že finančně i technicky výhodnější řešení je odstranění stavby a náhrada za novou než rekonstrukce. Což sice znamená nutnost absolvovat kompletní společné povolenací řízení, ale stavební program nebude nijak omezen. Pro stavbu bylo vydáno společné povolení, které je pravomocné. Následně byla zpracována projektová dokumentace pro provedení stavby a pro výběr zhotovitele. Zadávací řízení na zhotovitele stavby bude vypsáno počátkem roku 2024.</p> <p><i>Rekonstrukce vodních nádrží - jezírka a vodní příkopy</i></p> <p>Stávající foliová jezírka je třeba rekonstruovat jak ve dnových partiích, tak zejména v partiích břehových, kde nové technické řešení musí zabránit degradaci břehů a bude uzpůsobeno pro osazení rostlin.</p> <p>Probíhají projekční práce.</p> <p><i>Expozice strašilek humřích</i></p> <p>Nová expozice vzácných, kriticky ohrožených, strašilek humřích bude umístěna v zadní části rezervace Bororo a zahrnuje instalování dvou mobilních kontejnerů. Na základě zpracované projektové dokumentace byla zadávacím řízením zadána veřejná zakázka zhotoviteli stavby, který dílo předal ve 2. čtvrtletí roku 2023. Tato část investiční akce je ukončena.</p>			
Zpracoval :	Ing. Hana Nováková Jiří Kotek	Schválil :	Mgr. Miroslav Bobek (+razítko) ředitel
		Datum :	02.02.2024

Poznámka

KV - kapitálové výdaje = investiční dotace z rozpočtu HMP, resp. investiční transfer z rozpočtu HMP

FI - vlastní zdroje PO použité z fondu investic (FI) organizace na financování / dofinancování investiční akce (IA)

Z a h a j o v a n á I N V. a k c e v r o c e 2 0 2 3

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	46625	
Název akce	Modernizace vytápění objektů	
Realizace v letech	od 2023	do 2028

Návrh finančních prostředků (včetně DPH)

(zaokrouhl.na 2 desetiny.místa) v tis.Kč

INV. akce		Náklady celkem
CELKOVÉ NÁKLADY (CN)	CN=IP+NIP (1+2)	61 000,00
INVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (IP) CELKEM = Celk. náklady akce (CNA)	IP=KV+FI (1)	61 000,00
z toho:		
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE (KV) a vlastní zdroje z FONDU INVESTIC (FI)		61 000,00
z toho: projektová dokumentace		2 000,00
stavební část		14 000,00
technologie		45 000,00
interiér - vybavení (INV. charakteru)		
zařízení		
ostatní (uveďte jaké)		
NEINVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (NIP) související s INV. akcí (IA) CELKEM :	(2)	0,00
z toho: údržba a opravy		0,00
(uveďte konkrétní práce)		
interiér - vybavení (NEINV. charakteru)		0,00

Průběh INV. akce

(zaokrouhl.na 2 desetiny.místa) v tis.Kč

Průběh čerpání fin. prostředků v roce 2023 (včetně DPH)								
ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)				NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Čerpaná částka			NÁZEV	Čerpaná částka		
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ	
2023		2 433,96	0,00	0,00				
celkem IP - za 2023		2 433,96			celkem NIP - za 2023			0,00

Schválený rozpočet na rok 2024 a návrh (předpoklad) čerpání fin.prostředků v dalších letech (včetně DPH)

ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)				NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Schvál./požadov.částka			NÁZEV	Požadovaná částka		
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ	
2024		3 000,00	266,04	0,00				
2025		15 000,00						
2026		15 000,00						
2027		12 000,00						
2028		13 300,00						
2029								
další								
celkem KV + FI		58 300,00	266,04	0,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.		0,00	
celkem IP - předp.od 2024		58 566,04			celkem NIP - předp.od 2024			0,00
celkem KV + FI		60 733,96	266,04	0,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.		0,00	
celkem IP		61 000,00			celkem NIP			0,00

Z a h a j o v a n á I N V. a k c e v r o c e 2 0 2 3

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy
Číslo akce	46625
Název akce	Modernizace vytápění objektů
Realizace v letech	od 2023 do 2028

K o m e n t á ř			
Stručný popis akce, průběh (harmonogram prací), zdůvodnění, v jaké fázi se IA nachází, na co konkrétně byly finance použity a další informace			
<p>Výkyvy cen zemního plynu a elektrické energie, k nimž došlo v roce 2022, vyvolaly potřebu zabývat se otázkou úspor energií pro vytápění a finančně výhodnějších zdrojů tepla pro objekty Zoo Praha, případně i možnosti použití alternativních zdrojů tepla. U velkých objektů Zoo Praha a u objektů vytápěných plynem byla zpracována studie řešící návrh nejvhodnějšího systému, respektive zdroje či kombinace zdrojů, pro ten který objekt. Na základě studie bude následně připravena a realizována modernizace jednotlivých objektů. Přednostně budou řešeny systémy vytápění, které jsou v havarijním stavu. Budou také řešeny úspory vytápění na menších objektech v zoo, které jsou vytápěny elektrickou energií. Pro stanovení efektivního řešení je nutné znát jednotlivé spotřeby a budou tedy jako první krok instalovány elektroměry ke všem odpovídajícím odběrným místům.</p>			
Zpracoval :	Ing. Hana Nováková Jiří Kotek	Schválil :	Mgr. Miroslav Bobek ředitel
		Datum :	02.02.2024

Poznámka

KV - kapitálové výdaje = investiční dotace z rozpočtu HMP, resp. investiční transfer z rozpočtu HMP

FI - vlastní zdroje PO použité z fondu investic (FI) organizace na financování / dofinancování investiční akce (IA)

Z a h a j o v a n á I N V. a k c e v r o c e 2 0 2 3

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	46626	
Název akce	Rekonstrukce systémů užitkové a pitné vody	
Realizace v letech	od 2023	do 2027

Návrh finančních prostředků (včetně DPH)

(zaokrouhl. na 2 desetinná místa) v tis.Kč

INV. akce		Náklady celkem
CELKOVÉ NÁKLADY (CN)	CN=IP+NIP (1+2)	65 000,00
INVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (IP) CELKEM = Celk. náklady akce (CNA)	IP=KV+FI (1)	65 000,00
z toho:		
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE (KV) a vlastní zdroje z FONDU INVESTIC (FI)		65 000,00
z toho: projektová dokumentace		6 000,00
stavební část		52 000,00
technologie		7 000,00
interiér - vybavení (INV. charakteru)		
zařízení		
ostatní (uveďte jaké)		
NEINVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (NIP) související s INV. akcí (IA) CELKEM :	(2)	0,00
z toho: údržba a opravy		0,00
(uveďte konkrétní práce)		
interiér - vybavení (NEINV. charakteru)		0,00

Průběh INV. akce

(zaokrouhl. na 2 desetinná místa) v tis.Kč

Průběh čerpání fin. prostředků v roce 2023 (včetně DPH)								
ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)				NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Čerpaná částka			NÁZEV	Čerpaná částka		
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ	
2023		46,50	0,00	0,00				
celkem IP - za 2023		46,50			celkem NIP - za 2023			0,00

Schválený rozpočet na rok 2024 a návrh (předpoklad) čerpání fin.prostředků v dalších letech (včetně DPH)

ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)				NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Schvál./požadov.částka			NÁZEV	Požadovaná částka		
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ	
2024		5 800,00	5 753,50	0,00				
2025		18 000,00						
2026		18 000,00						
2027		17 400,00						
2028								
2029								
další								
celkem KV + FI		59 200,00	5 753,50	0,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.		0,00	
celkem IP - předp.od 2024		64 953,50			celkem NIP - předp.od 2024			0,00
celkem KV + FI		59 246,50	5 753,50	0,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.		0,00	
celkem IP		65 000,00			celkem NIP			0,00

Z a h a j o v a n á I N V. a k c e v r o c e 2 0 2 3

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	46626	
Název akce	Rekonstrukce systémů užitkové a pitné vody	
Realizace v letech	od 2023	do 2027

K o m e n t á ř			
<p>Stručný popis akce, průběh (harmonogram prací), zdůvodnění, v jaké fázi se IA nachází, na co konkrétně byly finance použity a další informace</p> <p>Cílem akce je optimalizace hospodaření s užitkovou a pitnou vodou. První fází bude osazení dálkově odečítatelných vodoměrů na všechna odběrná místa a rekonstrukce doživajících rozvodů. Následovat budou organizačně-technická opatření, aby byla užitková voda využita v několika provozech po sobě a případně na konci spotřebována pro závlivku. Aktuálně probíhá zpracování podkladů pro vyhlášení výběrového řízení na dodávku a instalaci dálkově odečítatelných vodoměrů.</p>			
Zpracoval :	Ing. Hana Nováková Jiří Kotek	Schválil :	Mgr. Miroslav Bobek ředitel
			Datum : 02.02.2024

Poznámka

KV - kapitálové výdaje = investiční dotace z rozpočtu HMP, resp. investiční transfer z rozpočtu HMP

FI - vlastní zdroje PO použité z fondu investic (FI) organizace na financování / dofinancování investiční akce (IA)

Z a h a j o v a n á I N V. a k c e v r o c e 2 0 2 3

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	46627	
Název akce	Úpravy starého pavilonu goril	
Realizace v letech	od 2023	2024

Návrh finančních prostředků (včetně DPH)

(zaokrouhl.na 2 desetinn.místa) v tis.Kč

INV. akce		Náklady celkem	
CELKOVÉ NÁKLADY (CN)		CN=IP+NIP (1+2)	7 000,00
INVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (IP) CELKEM = Celk. náklady akce (CNA)		IP=KV+FI (1)	7 000,00
z toho:		KV	FI
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE (KV) a vlastní zdroje z FONDU INVESTIC (FI)		5 000,00	2 000,00
z toho: projektová dokumentace		600,00	
stavební část		4 400,00	2 000,00
technologie			
interiér - vybavení (INV. charakteru)			
zařízení			
ostatní (uveďte jaké)			
NEINVESTIČNÍ PROSTŘEDKY (NIP) související s INV. akcí (IA) CELKEM :		(2)	0,00
z toho: údržba a opravy			0,00
(uveďte konkrétní práce)			
interiér - vybavení (NEINV. charakteru)			0,00

Průběh INV. akce

(zaokrouhl.na 2 desetinn.místa) v tis.Kč

Průběh čerpání fin. prostředků v roce 2023 (včetně DPH)								
ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)				NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Čerpaná částka			NÁZEV	Čerpaná částka		
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ	
2023		0,00	0,00	0,00				
celkem IP - za 2023		0,00			celkem NIP - za 2023			0,00

Schválený rozpočet na rok 2024 a návrh (předpoklad) čerpání fin.prostředků v dalších letech (včetně DPH)

ROK	INV. PROSTŘEDKY (IP)				NEINV. PROSTŘEDKY (NIP) související s IA			
	NÁZEV	Schvál./požadov.částka			NÁZEV	Požadovaná částka		
		KV	KV ponech.	FI		ÚDRŽBA a OPR.	VYBAVENÍ	
2024		5 000,00	0,00	2 000,00				
2025								
2026								
2027								
2028								
2029								
další								
celkem KV + FI		5 000,00	0,00	2 000,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.			0,00
celkem IP - předp.od 2024		7 000,00			celkem NIP - předp.od 2024			0,00
celkem KV + FI		5 000,00	0,00	2 000,00	celkem ÚD. a OPR. + VYB.			0,00
celkem IP		7 000,00			celkem NIP			0,00

Z a h a j o v a n á I N V. a k c e v r o c e 2 0 2 3

ORGANIZACE	Zoologická zahrada hl. m. Prahy	
Číslo akce	46627	
Název akce	Úpravy starého pavilonu goril	
Realizace v letech	od 2023	2024

K o m e n t á ř			
<p>Stručný popis akce, průběh (harmonogram prací), zdůvodnění, v jaké fázi se IA nachází, na co konkrétně byly finance použity a další informace</p> <p>Úpravy starého pavilonu goril jsou nutné k umožnění instalace vyšších parkosů a tím zvětšení objemu expozice využívané chovanými zvířaty. Bude se jednat zejména o zastropení vnitřní expozice nerezovou sítí, o zvětšení počtu otevíratelných světlíků, rekonstrukci systému rosení atd. Součástí akce budou též dílčí rekonstrukce chovatelského zázemí pavilonu. V roce 2023 byly zahájeny přípravné projekční práce.</p>			
Zpracoval :	Ing. Hana Nováková Jiří Kotek	Schválil :	Mgr. Miroslav Bobek ředitel
			Datum : 02.02.2024

Poznámka

KV - kapitálové výdaje = investiční dotace z rozpočtu HMP, resp. investiční transfer z rozpočtu HMP

FI - vlastní zdroje PO použité z fondu investic (FI) organizace na financování / dofinancování investiční akce (IA)

Příspěvková organizace: Zoologická zahrada hl. m. Prahy

Rozbor hospodaření za rok 2023

Doplňková činnost

v tis. Kč

	Schválený plán 2023	Skutečnost k 31.12.2023
VÝNOSY CELKEM	82 200,0	125 395,0
<i>z toho: parkoviště</i>	<i>24 000,0</i>	<i>34 076,0</i>
<i>prodané zboží</i>	<i>32 200,0</i>	<i>49 432,3</i>
<i>reklama</i>	<i>7 000,0</i>	<i>10 851,3</i>
<i>pronájem</i>	<i>17 450,0</i>	<i>24 159,4</i>
<i>ostatní</i>	<i>1 550,0</i>	<i>6 876,0</i>
NÁKLADY CELKEM	66 501,0	95 185,2
50X Spotřebované nákupy	30 260,0	39 288,5
<i>z toho: spotřeba materiálu</i>	<i>1 410,0</i>	<i>1 222,7</i>
<i>spotřeba energie</i>	<i>11 200,0</i>	<i>9 537,5</i>
51X Služby	3 050,0	4 930,5
<i>z toho: opravy a udržování</i>	<i>330,0</i>	<i>1 022,1</i>
<i>cestovné</i>	<i>15,0</i>	<i>0,3</i>
<i>nájemné a služby (nebyt. prostory)</i>	<i>330,0</i>	<i>375,5</i>
<i>úklid</i>	<i>900,0</i>	<i>1 201,9</i>
<i>výkony spojů</i>	<i>410,0</i>	<i>320,0</i>
52X Osobní náklady	28 689,0	38 131,6
<i>z toho: 521 003X mzdy a platy (bez OON)</i>	<i>16 150,0</i>	<i>21 734,4</i>
<i>521 00XX ostatní osobní náklady</i>	<i>4 500,0</i>	<i>5 869,5</i>
<i>zákonné soc. pojištění</i>	<i>6 950,0</i>	<i>9 175,6</i>
<i>zák. soc. náklady - FKSP</i>	<i>300,0</i>	<i>438,5</i>
53X Daně a poplatky	15,0	15,9
54X Ostatní náklady	2,0	805,1
<i>z toho: smluvní pokuty a úroky z prodlení</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
<i>jiné pokuty a penále</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
<i>manka a škody</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
55X Odpisy, rezervy a opravné položky	755,0	5 117,2
<i>z toho: 551 00XX odpisy jako zdroj 416</i>	<i>185,0</i>	<i>188,4</i>
<i>551 009X odpisy kryté státní dotací (403/672)</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
56X Finanční náklady	0,0	0,0
59X Daň z příjmů	3 730,0	6 896,4
Výsledek hospodaření	15 699,0	30 209,8
(+ zisk, - ztráta)		

Sestavil/a: Ing. Alena Chládková
Telefon: 296 112 277

Datum: 22.01.2024

Ředitel/ka organizace: Mgr. Miroslav Bobek

Podpis:

Výkonové ukazatele k 31.12.2023

Zoologická zahrada hl. m. Prahy	Počet návštěvníků		Tržby v tis. Kč		Průměrná cena vstupenky v Kč bez	
	plán 2023	skutečnost k 31.12.2023	plán 2023	skutečnost k 31.12.2023	plán 2023	skutečnost k 31.12.2023
Stálá expozice	1 358 292	1 358 292	287 817,5	287 817,4	212	212
Trojská karta (TK) - program pozastaven	0	0	0,0	0,0	0	0
Publikace a informační materiál			361,6	361,6		
Programy a průvodcovské služby			4 314,9	4 314,9		
Chovatelem na 1 den			893,4	893,4		
Ostatní výnosy z hl. činnosti			60 929,6	51 659,9		
Celkem za hlavní činnost	1 358 292	1 358 292	354 317,0	345 047,2	261	254

Šedá políčka se nevyplňují

Zpracoval/tel.: Ing. Alena Chládková/ 296 112 277

V Praze dne: 22.01.2024

Schválil:

Mgr. Miroslav Bobek